

Zvonik

katolički list

prosinac (decembar) 2016.
broj 266. | cijena 150 RSD

zkhvh.org.hr

Opis slika:

a) Šokice u Monoštoru; b) Materice u Isusovom Uskrsnuću;
 c) i d) djeca župe sv. Roka na zornicama; e) Materice i Oci u
 HKC „Bunjevačko kolo“; f) molitvena zajednica „Proroci“ u
 Svetoj Zemlji

Novi Zvonik „zvoni“!

autor: vlč. Siniša Tumbas Loketić

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)
prosinae 2016, broj 266.

Impressum

Urednik lista

vlč. Siniša Tumbas Loketić
tel. +38162 8684298

Uredništvo

MSc. Nikola Knezi,
Margareta Jaramazović,
mr. sc. Mirko Štefković,
dipl. graf. inž. Ivan Blesić

Lektura i korektura

prof. mr. Ivana Buljubašić

Naslovnica

MSc. Etienne Čredi

Uredničko vijeće

mons. Stjepan Beretić
Ladislav Huska,
Vesna Huska
preč. Franjo Ivanković
o. mr. Mato Miloš
vlč. Lazar Novaković
vlč. Jakob Pfeifer
preč. Željko Šipek

Izdaje

Katoličko društvo „Ivan Antunović“,
Trg Svete Terezije Avilske 3,
24000 Subotica
e-mail: drustvoia@gmail.com
mob. +38164 3226613
tel. +38124 600240

Adresa uredništva i kontakt

Matije Gupca 10,
e-mail: zvonik.subotica@gmail.com
web: www.zvonik.rs

Tisak

Štamparija „Printex“
Segedinski put 86,
24000 Subotica
tel. +38124 554435

Naklada: 1100 primjeraka
ISSN: 1451-2149

Dragi prijatelji i čitatelji našega Zvonika!

Dok Vam pišem ove retke, u meni se polako javlja osjećaj božićne radosti. Ujedno, vrlo sam sretan što Vam mogu pisati kao Urednik našega Zvonika. Kada ovaj broj budete prelistavali, već će u punoj snazi zvoniti Zvona naših crkava, Zvona cijeloga svijeta i javljati veliku radost cijelome svijetu, da se rodio Spasitelj, Isus Krist. Njegovo rođenje donosi jednu novost, promjenu, nešto sasvim drugačije, neobično i na prvi pogled čovjeka ostavlja sa jednim velikim pitanjem: Što to znači sve za mene? Da li je uopće to za mene? Draga braćo i sestre! Htio bih da potaknem sve nas zajedno, da se otvorimo toj jednoj novini koja se rađa, toj nevjerojatnoj snazi, u obliku tako malenoga Djeteta. Toliko „Božića“ je iza nas, toliko puta smo doživjeli tu jutarnju božićnu Radost – a kao ljudi, kao čovjek, nekako smo vrlo brzo vratili se u svoj životni ritam koji i nije baš tako sretan i optimističan. Upravo bih htio oraspoločiti Vas drage čitatelje, da se ne damo različitim kušnjama ovoga svijeta, tom sivilu koje vlada tijekom godine, nego da dozvolimo tom malenom Djetešcu da uđe u naše srce, i svakim danom našega života budi u nama neizmjernu Radost koja se ne može skloniti ili uništiti. Ovaj Život koji nam je darovan, koji je DAR, zna biti prožet poteškoćama, brigama i svemu onome što čini taj „Dar“ – zato čovjek kada samo malo skrene pogled sa tog Djeteta, Boga, brzo gubi onu putanju kojom je krenuo, odjednom više ne čuje sva ona Zvona svijeta koja su odjekivala na to divno božićno jutro. Nova godina se bliži, nove odluke i nova pravila našega života. Ne mora biti tako, možemo nastaviti sve po starom, možemo ostati potpuno isti, možemo čak i nazadovati. Nedajmo se dragi prijatelji pesimizmu. Ne znam zbog čega nas je tako lako ražalostiti, razočarati, a tako teško se pokrećemo, idemo naprijed?! Neka ovaj Božić zaista bude onaj „drugačiji“, potpuno nov i drugačiji, originalan, da u nama bude osjećaj da smo samo Božji i ničiji više. Zbog toga, dragi moji prijatelji, u Vašim rukama počinje da „Zvoni“ nešto sasvim drugačije, nešto novo. Kao što vidite, Zvonik ima malo drugačije „ruho“ nego li ste navikli. Iskreno se nadam, i ovih dana imam popriličnu tremu, kako ćete prihvatiti novi izgled našeg Zvonika!? Najprije želim i ovom prilikom da se zahvalim svima onima koji su do sada, godinama, marljivo radili kako bi Zvonik, redovito, svakog mjeseca bio u rukama čitatelja. Dragi Bog, koji neka njima uzvratiti svojom milošću, vjerujem, mene je postavio sada na ovu važnu i odgovornu službu. Vas, dragi čitatelji, preporučujem u molitve, i ne samo mene, nego i Uredništvo koje zajedno sa mnom, stvara ovaj naš list. Ako se dogodi po koja pogreška, nemojte nam zamjeriti, ovo je sada jedna nova stvarnost koju smo prihvatili raditi. Ukoliko netko ima prijedloge, sugestije, kritike, pohvale, uvijek ste nam slobodni to priopćiti, poslati, napisati, a svi mi zajedno radovat ćemo se tome. Dragi prijatelji! Želim svima Vama da Vas dragi Bog i dalje nadahnjuje i čuva u ovom svetom vremenu, i u novoj godini 2017. neka Gospodar svijeta, svima nama pomogne da jedni drugima budemo na izgradnju, ohrabrenje, utjehu. Tako neka bude ove godine, sljedeće, sve dok ne ugledamo Njega – našeg Tvorca.

26

04

01

Zvonik broj 266, prosinac 2016

Sadržaj

01 Aktualno

Božićna poruka dr. Ivana Penzeša, subotičkog biskupa
Advent u Bačkom Monoštoru

04 Reportaža

Hodočašće u Svetu zemlju

06 Intervju

Dr. o. Stjepan Krasić
Tko su salezijanci suradnici?
Don Boscov duh živi u srcima Selenčana

10 Meditacija

Anđeo reče pastirima: „Javljam vam veliku radost!“

11 Svetac mjeseca

Sveti Silvestar I. rimski biskup

12 Naš kandidat za sveca

Sebičnost

13 Upoznajmo Bibliju

Prorok Ezekiel (II. dio)

14 Povijesni kutak

Subotica je mogla birati župnika

15 Liturgija

16 Kutak za dječiji duhovni trenutak

18 Mladi

Božić donosi nešto novo
Zašto se o tome šuti?
Biti kao dijete
Ispovjest mladog radijskog voditelja
Fidel: grješnik i(li) obraćenik?

22 Obitelj

Božić u obitelji
Kada počinje Božić?
Majčinstvo
Božićni anđeo

24 Kršćanski stav

Imati kršćanski stav

25 Psihologija

Da li osjećate zadovoljstvo?

28

29

18

08

44

12

41

06

26 Godina milorda

Apostolsko pismo pape Franje
„Misericordia et misera“
Božićna čestitka karmelskog
svjetovnog reda

28 800 godina Dominikanskog reda

Obnoviti poslanje reda

29 Crkvena glazba

Raspjevani Božić

30 Iz srca i duše

31 Katehetski kutak

Aktivni vjeroučitelji i vjeroučiteljice
u adventu

32 Paulinum - za duhovna zvanja

34 Ekologija

Ptice naših šuma

35 Događanja u subotičkoj biskupiji

41 Crkva u svijetu

42 Katolička crkva u regiji

44 Kultura

46 Najava događanja

Božićna poruka dr. Ivana Penzeša, subotičkog biskupa Riječ je tijelom postala

Kršćanska braćo i sestre!

Božić je dan radosti i veselja. Riječ tijelom postade i nastani se među nama. I nama podade moć da postanemo djeca Božja, ako ga primamo i ako vjerujemo u njega. Kristovo rođenje poziva nas da se rodimo za Boga, da budemo ondje gdje pripadamo i gdje nam je Krist pripremio mjesto, jer – kao što ćemo moliti u popričnoj molitvi – dan na koji je naš Spasitelj rođen početak je našeg božanskog preporođenja.

Zato je najdostojnije i najpravednije Božić slaviti zajedništvom oko euharistijskog stola, zajedništvom u zahvaljivanju i blagovanju.

Božić je prilika da pred likom bespomoćnoga Boga, pred tek rođenim djetetom u štali, odbacimo sve osobne i narodne grijeha. Isusovo beskućništvo i odbačenost mora nas potaknuti da odbacimo grijeh prešutnog prihvaćanja obespravljanja i osiromašivanja naše braće i sestara. Ne smijemo prihvatiti nepravdu bilo koje vrste i laž da je išta važnije od čovjeka i njegova dostojanstva. Ne smijemo dopustiti degradiranje čovjeka na potrošnu robu koja se iskorištava dok vrijedi, a kad se iskoristi onda se odbacuje bez ikakvih prava i mogućnosti.

Promatrajući svetu Obitelj, dovodeći djecu pred jaslce što smo ih napravili u crkvama i našim domovima, što ćemo reći malenima o obitelji? Hoćemo li im prešutjeti istinu da svako društvo propada ako se razori obitelj? Hoćemo li im lagati da se išta trajno i vrijedno može postići bez žrtve i odricanja? Zar ih nećemo upozoriti da sebična razmaženost, samodostatna lijenost i samodopadna oholost nisu temelji na kojima se može izgraditi obitelj?

Svi se grijeha odrecimo, braćo ljubljena. I ovih nabrojanih i onih koje ovaj čas ne spominjemo, a svi znamo koji su i u našem osobnom i u društvenom životu.

Bog se rodio zato da bi nas spasio. Došao nam je u susret da ga tražeći nađemo. Dariva nam se da život imamo i to u potpunosti. Zato nam se valja obratiti i približiti Bogu. Valja nam svoj život uskladiti s Božjom voljom.

Tek kada se opredijelimo za Boga, i iz dana u dan vršimo njegovu volju, možemo reći da smo na pravom putu koji donosi radost, a iz te radosti će potom proisteći i pravo veselje. Baš onakva radost i onakvo veselje kakvo na Božić želimo svima onima s kojima zajedno živimo.

Ovih se dana molitva sama od sebe uzdiže iz svakog srca. Možda se još više naprosto šuti, moleći za sve ljude, za život, za mir, za sreću, za osobito voljene osobe, za djecu i mlade.

Ovim mislima želim svima sretan Božić i blagoslovljenu Novu Godinu!

† Ivan, biskup

Advent u Bačkom Monoštoru

autori: Anita Đipanov i vlč. Goran Vilov

Početak adventa, početak zornica

Kao i u većini župskih zajednica, crkveno doba godine koje zovemo advent ili došašće radosno se čeka i u našoj župi. Prvi spomen adventa asocira nas na svete mise zornice. Kroz četiri tjedna te se mise održavaju svako jutro s početkom u 6 sati. Prije svake zornice dana nam je prilika za sv. ispovijed. Iako ponedjeljkom prije Božića imamo dan velike ispovijedi u našoj župi, vjernici se vole svakodnevno ispovijedati. Svaki dan kroz advent bude barem nekoliko vjernika koji rado primaju sakrament sv. pokore. Kada već spominjemo tu veliku ispovijed, Božjom se milošću veliki broj vjernika odaziva i pristupa tom sakramentu. Svake godine na taj se dan ispovijedi oko 500 vjernika, a na raspolaganju su im svi svećenici somborskog dekanata koji rado dolaze pomoći u ovako velikoj potrebi. Bez njih se ovo ne bi moglo izvesti za jedan dan. Ispovijeda se i prijepodne i popodne.

Sv. mise zornice rado su posjećene. Ovoga adventa svaki je dan bilo oko 80 vjernika. Djeca i mladi odazivaju se u vrlo malom broju, dok se ljudi srednje dobi i stare dobi okupljaju u velikom broju. Pod sv. misom obvezna je propovijed koja traje između 3 i 5 minuta, a propovijedaju naizmjenice đakon Stipan Periškić i župnik Goran Vilov. Sveta misa počinje molitvom „**Andeo Gospodnji**“ koja se vrlo svečano pjeva u Monoštoru. U okviru adventa, svetkovina Bezgrešno začće Blažene Djevice Marije obvezno se slavi velikom sv. misom u 10 sati na kojoj se okupi veliki broj Gospinih štovatelja.

Adventski vijenac kao kalendar događanja

Od samoga početka adventa, ispred crkve stoji veliki adventski vijenac već drugu godinu zaredom. Vijenac aranžiraju mladi vjernici naše župe koji su članovi Kulturno-umjetničkog društva Hrvata „**Bodrog**“. Obično se na drugu ili treću adventsku subotu unose borovi u crkvu. Svake se godine zamole vjernici da daruju bor i svih ovih godina mi imamo u crkvi četiri bora zahvaljujući upravo darežljivosti vjernika. Muškarci su obično ti koji se dobrovoljno angažiraju oko prijevoza borova i unošenja te njihovog postavljanja, a mladi su s djecom zaduženi za njihovo kićenje. Ova akcija ima i svoju lijepu socijalnu stranu jer se vjernici međusobno druže te, na kraju, svi zajedno uživaju u domjenku koji slijedi nakon odrađenih poslova. Nekoliko dana prije Božića u crkvi ispred oltara postavi se i **betlehem**. Od 2007. godine koristimo nove i veće kipove koje su sami vjernici dobrovoljno otplatili (svaki je kip iznosio tada oko 50 eura) jer župni ured tada nije bio u mogućnosti to financirati budući da je sav župski novac odlazio na velike radove koji su se vršili na fasadi crkve.

Prve ili, najkasnije, druge nedjelje adventa u našoj župi, u prostorijama vjeronaučne dvorane, imamo susret sa starim i bolesnim vjernicima. Pritom se dijele sakramenti bolesničkog pomazanja i sv. pričesti. Uz to, zahvaljujući mladim angažiranim vjernicima, pripravi se i prigodni program u duhu adventa koji se sastoji od izvođenja recitacija, igrokaza i pjesama. Ove se godine u taj program uključila i najmlađa skupina djece već spomenutog Kulturno-umjetničkog društva Hrvata „**Bodrog**“ koji su prikazali kako su se djeca nekad igrala u Monoštoru. Obično se ovom prigodom i starijima dade riječ te nam oni rado kazivaju kako su se nekad slavili advent i Božić u našoj župi. Nakon programa obvezno slijedi i domjenak koji su pripravile naše vrijedne domaćice.

Koncerti... sajmovi...

U nedjelju se, neposredno prije Božića, u prostorijama Doma kulture u večernjim satima priređuje veliki božićni koncert. Svake se godine bira neka druga tematska cjelina vezana uz taj veliki blagdan. U ovogodišnjem programu sudjeluju najmanja dječja skupina KUD-a Hrvata „**Bodroga**“ te drugi članovi „**Bodroga**“ kao što su „**Kraljica Bodroga**“ (broje oko 14 članova) i „**Bodroških bečara**“ (broje oko 11 članova). Isti se dan od 15 do 18 sati priređuje božićni sajam gdje se mogu nabaviti različiti božićni ukrasi.

U nedjelju prije Božića na otprilike šezdesetak adresa u Monoštoru odnose se božićni paketići pripremljeni za stare i bolesne. Cilj je darovati, od pojedinaca preko trgovina, kolače, pecivo i sve ostalo što bi našim starima i bolesnima koristilo i što bih razveselilo u ovo vrijeme božićnih blagdana. Bude zaista veliki odaziv i ljudi velikodušno daruju, a volonterke našeg župnog **Caritasa** svojim vozilom odnose te darove potrebitim ljudima. Stari se i bolesni razvesele tim darovima, ali još više tomu da smo ih se sjetili i posjetili. Često puta im zasuze oči kod tih susreta. U adventu se dva puta ide kod bolesnika u njihove domove kako bi im se podijelili sv. sakramenti. Jedan dio njih voli da im se dođe za prvi petak u prosincu, dok drugi žele posjet dan nakon velike ispovijedi u crkvi. U pojedinim se kućama skupi više starijih osoba tim povodom (obično su to susjedi).

Pomaganje kao poruka adventa u Monoštoru

Župni je Caritas u adventu od 2005. godine pa sve do prošle godine imao još jednu aktivnost. Vjernici bi bili pozvani darivati svoju odjeću, obuću a našlo bi se tu i igračkama za sve one koji ih nemaju. Subotom prije Božića ta bi se roba dijelila, a bilo je godina kada su se dijelili i već pripremljeni paketi s namirnicama. Obično bi toga dana 30 do 40 potrebitih osoba došlo do prostorija župnog Caritasa, a kasnije bi otišli vrlo zadovoljni svojim domovima. Sve ovo ne bi bilo moguće da se sami vjernici nisu uključili u ovu akciju svojom darežljivošću i aktivnošću oko podjele robe.

Spomenuli smo „Kraljice Bodroga“ koje su aktivne kako u okviru folklora tako i u crkvi. Upravo za

Božić, na svetoj misi polnoćki, one su, svojom glazbom, zajedno s ostalim ženama i djevojkama naše župe, te s muškim članovima i svircima na tamburicama uljepšali misno slavlje. Ovih dana točnije, 15. prosinca 2016. u crkvi sv. Petra i Pavla, u Monoštoru „Kraljice Bodroga“ snimile su prilog za Radioteleviziju Vojvodine koji će biti prikazan na malim ekranima baš na sam dan Božića. Otpjevale su pjesmu „O slavna betlehemska ti si štalica“. Njihovo pjevanje odlikuje višeglasje te izuzetno lijepi, snažni i čisti glasovi. Podrazumijeva se da su bile odjevene u šokačke narodne nošnje, no nisu sve bile jednake! Razlikuju se jer jedne nose djevojke, a druge udane žene. Valjalo bi čitateljima „Zvonika“ pojasniti i to da se nošnja razlikuje i kroz čitav advent. Drugim riječima, svake se adventske nedjelje nosi drugačija nošnja (tj. elementi narodne nošnje) jer postoji nepisano pravilo za koje sve šokice znaju te ga se pridržavaju. Nekada se više žena oblačilo u nošnje za nedjeljne sv. mise (njih tridesetak), a danas ih je svakako manje (otprilike desetak), ali opet je i to dovoljan broj da se vidi bogatstvo naše nošnje.

Nošnja kao poruka adventa

Dopustite mi podrobnije objasniti kako izgledaju narodne nošnje udanih žena. Svake se adventske nedjelje nosi zelena čojana suknja i vizitla. Ovako se odijevaju:

- prva adventska nedjelja - plava kumošna marama s rojtama i bila ubirana pregača na granu
- druga adventska nedjelja - lilava (ljubičasta) kumošna marama s rojtama i žuta ubirana pregača na granu
- treća adventska nedjelja - modra (tamno ružičasta ili boja mesa) kumošna marama s rojtama i modra ubirana pregača na „mrtve glave“ ili na karanfije
- četvrta adventska nedjelja - jagerska (zelena) ili bordonska kumošna marama i lilava „rasperjana“ ubirana pregača.

Uz sve to, nose se i papučice crne kumošne na zelene piknje i zelene čarape.

Za Božić se pak oblači ono najsvečanije što se ima. U pitanju je crvena čojana suknja, gore ide „sekser grana“ šlurika ili vizitla, a ispod šlurika. Ako je riječ o mladoj ženi, na glavu stavljaju svjetlije boje - bijela ili modra svilena ili „gukama“ marama (od lionske svile) s rojtama. Ako je pak starija žena u pitanju, one stavljaju svilene marame tamnijih boja (jager, lilava, bordonska). Oko vrata nose par struka bijeloga svilenog zrnja ili srebrnjaci (to je novac iz doba Marije Terezije), a stavlja ih se neparan (broj 5, 7 ili 9). Imućnije bi uvijek stavljale više srebrnjaka. Nadalje, zaprezale su se svilene ili gukama pregače, ili uski šljokani pregač u jednoj poli, ili pak široki šljokani pregač u tri pole. Na nogama su nosile žute čarape i papuče kumošne različitih boja. U ruci bi držale ponjavku, Svetu Knjigu ili krunicu.

Na koncu ovako zaključujemo: advent se svečano proslavlja u Bačkom Monoštoru gdje kulturni identitet šokačkih Hrvata (koji brojčano dominiraju nad ostalim stanovništvom) biva izražen kako u narodnim nošnjama koje se nose na adventske nedjelje tako i pjesmama koje se višeglasno izvode. Međutim, advent ima i svoju duhovnu ponudu koja iz godine u godinu biva sve jača vizijom i angažmanom pojedinaca koji žele i dan-danas, u suvremenom dobu razvijene tehnologije i komunikacije, utjeloviti tradicijske vrijednosti kulturnog i vjerskog identiteta ljudi ovog podneblja, a koje su naslijedili od svojih starih. ■

Hodočašće u Svetu Zemlju

autor: mons. dr. sc. Andrija Anišić

Hic – ovdje...

Od 8. do 15. studenog 2016. godine imao sam milost sa zajednicom „Proroci“ hodočastiti u Svetu Zemlju. Pridružili smo se skupini hodočasnika iz Zagreba koje je organizirao i predvodio p. Tomislav Glavnik, franjevac konventualac, a naša se novonastala skupina pridružila velikom hodočašću Dubrovačke biskupije koju je predvodio biskup mons. Mate Uzinić. Stoga, na zajedničkim misama bilo nas je ukupno preko tri stotine.

Budući da sam u Svetu Zemlju već hodočastio (1998. godine s p. Tadejom), moji su doživljaji možda malo drugačiji od doživljaja drugih hodočasnika. Ipak, staviti ću ih na papir. Svakako, hodočastiti u Svetu Zemlju velika je milost, pogotovo ako Ti je to hodočašće darovano kao što je darovano meni.

O samom Izraelu – Svetoj Zemlji – moglo bi se pričati s različitih gledišta jer su i povijest i sadašnji život ondje doista posebni. Rekao bih, sasvim drugi svijet od onoga u kojem mi živimo s mnogo zanimljivosti – zemljopisnih, povijesnih, političkih te religijskih. Posebno je uočljiva šarolikost načina života triju temeljnih skupina ljudi: židova, kršćana i muslimana. Zamjetna je i tragična netrpeljivost i razjedinjenost kršćana s pripadnicima drugih religija koja je ondje posebno bolna. O svemu tomu neću sad pisati, možda ću o tome pričati na nekim susretima ili tribinama... U ovom izvješću želim se zadržati na onom bitnom – na duhovnom doživljaju – premda je bilo i onih lijepih doživljaja za oko, kao što su različiti krajolici, lijepe i zanimljive građevine te umjetnine različitih vrsta; od mozaika do slika i kipova.

Duhovni doživljaj svakoga hodočasnika ovisi ondje o otvorenosti uma i srca za one zbiljnosti s kojima se tamo susreće. Puno mirnije „duhovne vježbe“ svaki vjernik može imati i negdje drugdje – u tišini nekog samostana ili na hodočašću u neku katoličku zemlju kao i u neko od brojnih katoličkih svetišta diljem svijeta. Na tim bi mjestima mogao možda doživjeti i bolju duhovnu obnovu od one u Svetoj Zemlji. Ipak, samo u Svetoj Zemlji vjernik može izreći onu čudesnu istinu: **OVDJE SE TO DOGODILO** (lat. *hic - ovdje*). Svijest da se nalaziš u mjestu u kojem se zbio neki povijesni događaj, nešto što je vezano za Isusov život i djelovanje, nešto bitno za povijest spasenja svijeta i otkupljenja čovjeka, odnosno za moje spasenje i otkupljenje, puni čovjeka emocijama koje prožimaju cijelo njegovo biće i potiču ga na zahvaljivanje, kajanje, slavljenje ili na žarku molitvu. Stoga su na hodočašću u Svetu Zemlju česte suze, ali i blaženi osmijesi na licima pojedinih hodočasnika, kao i osjećaj dubokog mira i radosti. Mnogo je pjesme, klicanja i divljenja, ali i iznenađujućih istina koje pobožnoj duši zadaju bol. S pravom onda franjevci – čuvari Svete Zemlje (lat. *Custodia Terrae Sanctae*) – ističu da se nijedno hodočašće ne može usporediti s hodočašćem u Svetu Zemlju. Ono se može nazvati „**Petim evanđeljem**“ jer tako silno i opipljivo približava čovjeku sve događaje iz evanđelja.

Za tjedan dana doista smo mnogo toga vidjeli i doživjeli. Netko je izbrojao da smo pohodili pedeset i tri sveta i značajna mjesta. Na svakom tom mjestu vodiči ponove više puta: „**Ovdje se to dogodilo!**“ i čitaju pripadajući

tekst iz evanđelja. Stoga sam i ja ovu svoju reportažu naslovio riječima „Hic – ovdje“. Dovoljno je samo spomenuti neke gradove i sveta mjesta pa će svakom pobožnom vjerniku samo navirati tekstovi evanđelja, a nama koji smo ondje i bili, nizat će se slike tih mjesta i duboki duhovni doživljaji. Evo nekih od njih: **Nazaret** (crkva Navještenja – Marijina kuća), **crkva sv. Josipa** (Josipova kuća, kuća sv. Obitelji), **Ain Karem** (crkva sv. Elizabete, crkva Ivana Krstitelja), **Betlehem** (bazilika Isusovog rođenja, Pastirsko polje), **rijeka Jordan**, **Kana Galilejska** (prvo Isusovo čudo), **Kafranaum** (Isusov grad), **Galilejsko jezero**, **Brdo blaženstava**, **Tabgha** (mjesto čudesnog umnažanja kruha i ribica), **Tabor** (mjesto Isusovog preobraženja), **Betanija** (mjesto Isusovih prijatelja Lazara, Marte i Marije te Lazarov grob), **Jeruzalem – Maslinska gora** (Getsemani), **crkva Dominus flevit** (Gospodin je plakao), **Zid plača**, **Dvorana posljednje večere**, **crkva sv. Petra** (od pijetlovog pjeva), **Via dolorosa** (Križni put), **bazilika groba Isusova** (Kalvarija, Golgota, Sveti grob – mjesto Isusovog uskrsnuća), **crkva sv. Ane** (Bethesda), **crkva Marijinog usnuća**, **Karmel**, **Haifa**, **Jerihon**, **Mrtvo more**...

Svjedočenja

Donosim četiri svjedočenja hodočasnika iz Subotice. I njihova svjedočenja potvrđuju da je doista velika milost hodočastiti u Svetu Zemlju i da hodočašćenje u mislima i srcima hodočasnika ostavlja neizbrisiv i, u duhovnom smislu, neprocjenjiv trag.

Obala Galilejskog jezera

Hodočašće u Svetu Zemlju bilo je iskustvo koje ćemo još dugo moći prebirati u srcu. Sva mjesta koja smo posjetili, ostavljala su svoju poruku, no na mene je

poseban dojam ostavila obala Galilejskog jezera na mjestu gdje je Isus pripremio doručak učenicima i tri puta pitao Petra: „Ljubiš li me?“ Tamo sam uistinu snažno poželjela biti u Isusovoj prisutnosti. Iako smo na svim mjestima bili kratko, nakon svega me je pratila spoznaja da se svugdje možemo vratiti čitajući Sveto pismo koje je sada živo pred našim očima. Vidjeli smo kako doista izgleda pustinja, Jordan, Judejsko more i sva mjesta koja za nas više neće biti samo biblijski pojmovi.

Poseban osjećaj pružio je posjet Zidu plača gdje smo vidjeli kako Židovi neprestano dolaze moliti i žele biti što bliže mjestu nekadašnjeg Božjeg prebivališta, zato se svi guraju prema kutu zida koji je bio najbliže Svetištu. U tome sam vidjela snažnu čežnju naroda za Gospodinom i njegovom blizinom pa je to u meni probudilo veliku zahvalnost prema euharistiji u kojoj imamo milost biti potpuno sjedinjeni s Bogom. (Ana Gaković)

Shvatila sam koliko je važno moliti za jedinstvo kršćana

Ove jeseni bila sam blagoslovljena da sa svojom molitvenom zajednicom krenem put hodočašća u Svetu Zemlju. Vijest o tome došla je iznenada i sve se nekako brzo odigralo. Većinu vremena prije samog hodočašća bila sam zaokupljena obavezama i nisam u potpunosti osvijestila što se sprema.

Kako se hodočašće bližilo, iskreno sam se pitala zašto me Gospodin tamo šalje jer sam se osjećala potpuno nespremnom za to. Međutim, milosti koje sam tamo dobila neprocjenjive su i nezamjenjive. Tako sam ponovo shvatila (i želim to posvjedočiti) da Gospodin uvijek zna i dobro planira što radi. Njegovo vrijeme nije naše vrijeme i naše misli nisu Njegove misli. On uvijek zna zašto nešto čini i tome se ne treba odupirati nego Mu vjerovati.

Od svega viđenoga i proživljenoga na hodočašću, najveći dojam na mene ostavila je spoznaja o stvarnom nejedinstvu kršćana. Na najsvetijim mjestima, onima koja su davlu najveći trn u oku, vlada razdor među kršćanima koji svi vjeruju u jednoga Boga. Stoga je nužno da ovaj problem shvatimo ozbiljnim i alarmantnim te da upremo molitvene snage za jedinstvo kršćana! (Katarina Evetović)

Sveto pismo kao na filmskoj traci

Otac mi je jednom prilikom rekao: „Dijelim život na prije i poslije Svete Zemlje.“ Nisam ga tada razumio. Sada ga razumijem. Trenutak kada se Biblija počne

odmotavati pred tobom kao na filmskoj traci za mene predstavlja jedno nevjerojatno nadahnuto, a istovremeno i otrježnjujuće iskustvo; otrježnjujuće jer shvatiš da Sveto pismo nije samo skup priča nego i kronika vremena u kojem je „Riječ tijelom postala i prebivala među nama“; nadahnuto jer hodaš zemljom kojom je hodao Gospodin i polažeš ruku na mjesto na kojem se Bog pomirio s čovjekom.

Osobito me je duboko potreslo prebivanje u tamnici na Kaifinom dvoru. Ogromna je strahota biti spušten u vlažnu, duboku špilju, biti napušten i odbačen. Muka križnog puta najednom postaje opipljiva i turobnija no što sam je ikada mogao zamisliti.

Čitanje Svetog pisma nikada više neće biti isto jer su sva mjesta o kojima slušam cijeli život dobila svoje obrise, a likovi postali osobe od krvi i mesa. Jeruzalem je doista „nebeski grad“ i imao sam osjećaj da Bog nigdje nije bliži čovjeku nego tamo. Taj ću osjećaj zauvijek nositi u srcu. (Petar Anišić)

Hodočašće u Svetu Zemlju urodilo mnoštvom plodova

Hodočašće u Svetu Zemlju urodilo je mnoštvom plodova, kako u osobnom odnosu s Gospodinom tako i u zajedništvu s bližnjima. Dok nam je vodič objašnjavao čitavu povijest židovstva staru preko 5 000 godina, shvatio sam da se Bog toliko puta pokušavao približiti čovjeku i kroz (nama naizgled) najčudnije osobe. Upravo činjenica da on nije uzimao samo sposobne i najbolje nego i one koji su ga tražili meni je bila veoma oslobađajuća jer često mislimo da Bog želi samo one najbolje. Na ovom hodočašću iskusio sam nešto posve drugačije, a to je da Gospodin zaista traži ponizna srca koja su Ga žedna.

Posebno bih istaknuo iskustvo prisutnosti živog Boga u euharistiji. Dok smo obilazili ostatke nekadašnjeg hrama i vidjeli kako Židovi plaču nad tim ostatkom, priznajem da nisam osjećao nikakvu žalost jer shvatio sam da smo na misi već primili istog tog Boga za kojim oni toliko čežnu. Bogu hvala na daru sakramenta euharistije! (Petar Gaković) ■

Dr. o. Stjepan Krasić

intervju vodio: Tomislav Vuković

Nedavno je u izdanju „Glasa Koncila“ iz Zagreba objavljena knjiga „Mučeništvo sv. Marka Križevčanina u povijesnom kontekstu“ akademika **dr. oca Stjepana Krasića**, dominikanca, doktora teologije i crkvene povijesti. Pored teološkog tumačenja mučeništva našeg sveca, knjiga ne govori samo o pojedinostima i konkretnim činjenicama vezanih uz mučeništvo hrvatskoga sv. Marka i dvojice njegovih kolega isusovaca, nego daje i širi uvid u sve političke i vjerske okolnosti koje su dovele do njihove mučeničke smrti. To joj daje posebnu vrijednost zbog čega ju možemo nazvati pravom „teološko-historiografskom poslasticom“. Spomenuti autor naš je čitatelj te je rado pristao na razgovor istoga trenutka kada smo ga priupitali za njega.

Svi koji se susreću s kršćanskom vjerom ne mogu ne zamijetiti jedan čudan i, rekli bismo, zagonetan fenomen, a to je mučeništvo. Ono ju kroz cijelu povijest, od samih početaka pa sve do danas, prati kao sjena ili kao nekakva popratna pojava. Čovjeku se samo od sebe nameće pitanje: Ako je kršćanstvo vjera ljubavi prema Bogu i prema čovjeku, kako ta da je ono na svom hodu kroz ovu našu ljudsku povijest nailazilo, i još uvijek nailazi, na toliko protivnika i protivština? Zar nije to i s povijesnoga i s teološkog gledišta svojevrsni paradoks?

Dr. Krasić: U pravu ste. Kršćanstvo je po svom podrijetlu i po naravi jedan veliki paradoks. Njegov je Osnivač Bog koji je postao čovjekom, sličan nama u svemu osim u grijehu, da bi nas otkupio i oslobodio od grijeha. Jednostavnijim rječnikom rekli bismo da je bio svemoćan, ali je zbog nas postao „nemoćan“. Dopustio je da ljudi upravo na njemu pokažu tko su i

što su. Već na samom početku njegova zemaljskog života prorok je rekao da će On biti „znak komu će se protiviti“. To se obistinilo već u Njegovoj najranijoj mladosti. Kao dijete koje nije ni prohodalo, proglašen je državnim neprijateljem broj 1, pa je s majkom i poočimom morao bježati u inozemstvo da bi spasio glavu. Čitav svoj život radio je samo dobro i učio ljude ljubavi, a oni su mu uzvraćali progonom. I kako je završio? Nabili su mu na glavu krunu od trnja, a za prijestolje namijenili su mu tvrdo drvo križa.

Kako se tu tumači? Zar to nije tužna zla?

Dr. Krasić: Teološki gledano, tako bi se moglo reći. Mi nerijetko zaboravimo da na svijetu ima toliko zla, da mnogi ljudi više vole zlo nego dobro, da je lakše činiti zlo nego dobro, da je lakše mrziti nego voljeti, da je lakše ne raditi nego raditi, da se lakše osvetiti nego oprostiti. U Ivanovu evanđelju čitamo Isusove riječi: „Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije nego vas. Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio, no budući da niste od svijeta, nego sam vas ja izabrao iz svijeta, zbog toga vas svijet mrzi. Sjećajte se riječi koju vam rekoh: Nije sluga veći od svoga gospodara. Ako su mene progonili, i vas će progoniti, ako su moju riječ čuvali, da vašu će čuvati. A sve će to poduzimati protiv vas poradi imena moga jer ne znaju onoga koji mene posla. Da nisam došao i da im nisam govorio, ne bi imali grijeha, no sada nemaju izgovora za svoj grijeh. Tko mene mrzi, mrzi i Oca mojega. Da nisam učinio među njima djela kojih nitko drugi ne čini, ne bi imali grijeha, a sada vidješe pa ipak zamrziše i mene i Oca mojega. No neka se ispuni riječ napisana u njihovu Zakonu: Mrze me nizašto...“ (Iv 15,18-27).

Što se točno podrazumijeva pod pojmom kršćanskog mučeništva?

Dr. Krasić: Mučeništvo je, kako ga vide i tumače kršćani, progon jednog Isusovog sljedbenika ili svjedoka u obrani vjere u Krista; bilo osobne vjere ili vjere drugih kršćana (mučenik na grčkom jeziku na kojemu je pisan tekst Novoga zavjeta glasi μάρτυς što znači „svjedok“). U središtu kršćanske teologije mučeništva stoji osoba i djelo Isusa Krista. Kristocentričnost mučeništva iskazuju ne samo tekstovi samih mučenika nego i izvještaji o tijeku mučeništva koji su nastajali najčešće u kontekstu kršćanske zajednice kojoj je pripadao mučenik. U tim tekstovima lako je uočljiva povezanost mučeničke smrti tih kršćana s Kristovim mučeništvom. U njima se ukazuje na paralelizam životnih situacija mučenika i Isusa zbog čega se u mučeništvu vidi vrhunac nasljedovanja Krista.

Teologija mučeništva utemeljena je, dakle, na smrti Isusa Krista koji je za nas položio život i samim time postao prototip mučenika.

Dr. Krasić: Mučenik svjedoči i nasljeđuje Krista sve do darivanja vlastita života kako bi (po)tvrdio istinitost evanđelja. Tertulijan, kršćanski pisac iz III. st., kaže: „Christus in martyre est.“ što znači „Krist je u mučeniku.“ (ili možda bolje: „Mučenik je u Kristu.“), a njegov suvremenik Origen s pravom kaže da se u mučeništvu više ne vidi Isusa u ogledalu, odnosno u slici, već ga se tada vidi „licem u lice“.

Sada s teologije mučeništva prijedimo malo na povijest. Ako kršćani po Isusovu nauku nikoga ne mrze nego vole i za nj mole, kako to da su u prošlosti bili okrutno proganjani?

Dr. Krasić: Ima mnoštvo razloga za to, ali se svi oni uglavnom mogu svesti na zajednički nazivnik: odbijanje iskazivanja božanske časti rimskom caru. Kršćani su bili odani građani Rimskog Carstva, ali caru nisu priznavali navodno božanstvo. Oni su se molili za cara, ali ne i caru. Bilo je i drugih, iako manje važnih razloga. Njihov povučeni život sigurno je pobuđivao sumnje u to da se na njihovim sastancima vrše zločinački kulturni činovi na kojima se blaguje ljudsko meso (tj. prima tijelo i krv Kristova), čine rodoskrvnuća i sl. U mirnim razdobljima i nije bilo nekog razloga da se istupa protiv njih, no prirodne nesreće i javne nedaće, vojni porazi i sl., često su bili pripisivani odbijanju kršćana prinosa žrtve državnim bogovima što su pogani smatrali neposluhom i nepoštivanjem bogova kojima su pripisivali veličinu i

snagu Carstva. Dakle, takve su kršćane pogani smatrali neprijateljima koje treba istrijebiti.

Može li se malo točnije odrediti vrijeme kada je to počelo?

Dr. Krasić: Povijest kršćanskog mučeništva duga je koliko i kršćanska vjera. Ono ga prati kao njegova sjena. Prvi mučenici bila su ona nevina betlehemska djeca koje je Herod dao poubijati misleći da će među njima biti i Isus. Iza njih je došao prvomučenik Stjepan, zatim svi apostoli osim Ivana. No, bili su to uglavnom pojedinačni slučajevi ili progonstva ograničena samo na jednu ili dvije rimske provincije. Kada govorimo o progonstvima, obično mislimo na ona opća koja su provedena u cijelom Rimskom Carstvu. Prvo takvo progonstvo naredio je car Neron još 64. godine, a zadnje, u razdoblju od 303. do 311. godine naredili su Dioklecijan i njegov suvladar i nasljednik Galerije. Do zaokreta u toj politici došlo je 311. godine kada je taj isti Galerije posebnim ediktom Crkvi dao slobodu. Računa se da je u povijesti Rimskog Carstva bilo 10 općih te nepoznat broj pokrajinskih progonstava. To je razdoblje u povijesti poznato kao „era mučenika“.

Rekoste da je car Galerije 311. prvi dao slobodu ispovijedanja vjere. Zar to nije učinio još car Konstantin glasovitim „Milanskim ediktom“ 313. godine?

Dr. Krasić: Galerije i Dioklecijan bili su najžešći neprijatelji kršćanstva kojima je cilj bio jednom zauvijek izbrisati kršćansko ime zbog čega su protiv njega organizirali najkrvavije progone. No, Bog je htio da baš Galerije kršćanima, kao njihov najveći progonitelj, dade slobodu. Preokret je nastao zahvaljujući njegovoj bolesti. Početkom 310. godine obolio je od teške i nepoznate bolesti. Nakon što mu ni najbolji liječnici nisu mogli pomoći, počela ga je gristi savjest da je njegova bolest posljedica „osvete“ kršćanskoga Boga za ono što je činio. To ga je navelo na obustavu progona koji ionako nisu ništa polučivali. Dana 30. travnja, svega 5 dana prije svoje smrti, ležeći na smrtnoj postelji u rodnom gradu Sardiki (danas Sofiji u Bugarskoj), izdao je edikt (najsvečaniji carski dekret) u kojemu je svečano priznao neuspjeh svoje politike naredivši obustavu bilo kakvog nasilja prema kršćanima.

Znači li to da car Konstantin nakon toga nije imao što raditi? Zusto je onda izdao

„Milanski edikt“ o kojemu smo svi učili u školi?

Dr. Krasić: Ustvari, činjenica je da Konstantin nikada nije izdao neki dokument koji bi se zvao „Milanski edikt“. Za to uopće nije bilo nikakve potrebe. Kršćani su već od Galerijeva edikta uživali slobodu ispovijedanja svoje vjere. Radilo se o povijesnom zaokretu u dotadašnjoj politici Rimskog Carstva. Njime je najviša državna vlast konačno službeno opozvala dvostoljetnu vjersku politiku prema kršćanima koji su bili krivi samo zato što su ispovijedali vjeru različitu od službene rimske religije. Time su pripadnici kršćanske vjere bili oslobođeni od praktične i pravne nesigurnosti za svoju sudbinu. Dopuštenje da se mogu slobodno sastajati, održavati sastanke i uživati svoja dobra (kao što su crkve i groblja) značilo je ne samo priznanje slobode udruživanja i slobodnog ispovijedanja vjere nego i njezino izjednačavanje s tradicionalnim rimskim kultom. Time je prvi put u povijesti Carstva dokinut monopol rimske tradicionalne religije, a kršćanima je priznato pravo na postojanje i prakticiranje kulta. Bio je to akt ne samo vjerske tolerancije prema njima nego i svojevrsna povelja slobode, presedan ili korjenit raskid s prošlošću od najveće važnosti za svu budućnost.

Znači li to da smo krivo učili u školama? Zar tako ne stoji u svim našim školskim, i ne samo školskim, priručnicima povijesti?

Dr. Krasić: Da, tako je sve do sada pisalo u školskim udžbenicima, ali ne samo u njima. Međutim, prije ili kasnije morat će se prihvatiti dokazana činjenica da Konstantin 313. nije izdao nikakav edikt koji bi se tako zvao niti je za njim uopće postojala potreba. Ono što se do sada smatralo „Milanskim ediktom“ radilo se o jednom drugom, mnogo manje važnom, dokumentu koji je 13. lipnja 313. izdao Konstantinov suvladar Licinije, ali ne u Milanu nego u Nikomediji nakon pobjede nad svojim cezarom Maksiminom Dajom.

Sada dopustite jedan veliki vremenski skok: od Rimskog Carstva do naših dana. Povijest se ponekad ponavlja, ali ne u svom najboljem, nego, nažalost, u najgorem izdanju. Naravno, krvavo bilo je XX. stoljeće.

Dr. Krasić: Nisu, naravno, samo prva stoljeća kršćanstva bila stoljeća mučeništva i mučenika, nego i kasnija stoljeća. S pravom ste spomenuli XX. stoljeće. Doista, progonstvo i mučeništvo nisu činjenice samo davne prošlosti nego su

i stalna stvarnost kršćanstva. O tome je sluga Božji papa Ivan Pavao II. napisao: „U našem stoljeću ponovno imamo mučenike, često nepoznate, gotovo «nepoznate borce» velike stvari Božje. Koliko je moguće ne smiju se izgubiti njihova svjedočanstva.“ Zato je papa pozvao: „Potrebno je da mjesne Crkve učine sve da ne puste zaboravu spomen onih koji su pretrpjeli mučeništvo prikupljajući potrebnu dokumentaciju.“ Njihovo se svjedočanstvo ne smije zaboraviti. Takva izuzetna žetva mučenika dvadesetog stoljeća, možda najveća nakon prvih stoljeća kršćanstva, svijetli kao znak nade jer svjedoči vitalnost Crkve koja se rađa iz te evandeoske žetve. Ti pravi mučenici svjetlo su za Crkvu i čovječanstvo. Mnogi ljudi, muškarci i žene nastradali su kao žrtve nacizma i nacionalizma, fašizma te komunizma; tih zatornih totalitarističkih sustava u kojima ljudska osoba nije imala nikakve vrijednosti. I to ne samo zbog svojih političkih uvjerenja nego i zbog vjere. Prema provjerenim statistikama i danas u 60 zemalja 225 000 kršćana podnosi progone, a još uvijek oko 160 000 kršćana godišnje izgubi život upravo zbog vjere (A.C., *I nuovi perseguitati*, str. 37).

Ima li kraja tom prolijevanju nevine krvi samo zato što i danas neki misle da se kršćane bez ikakva povoda i razloga može nekažnjeno ubijati?

Dr. Krasić: Svemu ima i mora biti kraj. No, kada će se to dogoditi, to nitko od nas ne zna. U životu, nažalost, na sve moramo biti spremni, pa tako i na najgori scenarij. Isus je rekao: „U svijetu imate nevolju, ali budite hrabri, ja sam pobijedio svijet!“ (Iv 16,30-33) I tko ustraje do kraja, taj će se i spasiti. ■

Tko su salezijanci suradnici?

autori: vdp. Dominik i s. Kristina Ralbovsky, ASC

Djeca, mladi i obitelj su najosjetljiviji dio ljudskog društva. Oni su ujedno i njena nada. U djetinjstvu, osobito u vrijeme odrastanja, odlučuje se o daljnjem razvoju i životu mladog čovjeka, stoga je obitelj u tome najbolje odgojno područje. Očuvati mlade od moralne i socijalne bijede i pomoći im da se dostojno uključe u život, to je bio ideal kojemu cijeli svoj život posvetio talijanski svećenik **sv. Ivan Bosco**. Stoga je osnovao veliko djelo za spas mladih. Sam Don Bosco je za svoga života osnovao tri grane: 1. Družbu Sv. Franje Saleškoga (SDB), 2. Družbu sestara Kćeri Marije Pomoćnice (KMP), 3. Udruženje salezijanaca suradnika (ASC). Danas u Don Boscovu duhu djeluju 33 grane u okviru Salezijanske obitelji.

Tko smo?

Udruženje Salezijanaca suradnika osnovao je sam don Bosco u Torinu 9. svibnja 1876 godine. Udruženje je otvoreno za vjernike katolike - laike i dijecezanske svećenike, koji žele posvetiti svoj život odgoju mladih i širem apostolatu. Ideja o osnivanju suradnika rodila se još 1841 godine, kada je don Bosco osnovao prvi oratorij za dječake. U tim prilikama zbog mnoštva mladih don Bosco je trebao mnogo suradnika i prijatelja svoga djela. Među prvim koji su mu pomagali bila je njegova majka **Margita** i mnoštvo ljudi raznih zanimanja, oženjeni, slobodni, dijecezanski svećenici i sam papa. Prvi je bio papa **Pio IX.**, koji je 1876. godine odobrio Udruženje salezijanaca suradnika kao javno udruženje vjernika.

Što radimo?

Naše temeljno poslanje je pastoral na župi u kojoj živimo. Prvotno se usmjeravamo na ljudski i kršćanski odgoj djece i mladih, ali posvećujemo se i zaručnicima, bračnim parovima i obiteljima. Trudimo se prema svojim mogućnostima pomagati svima koji nas trebaju. Učimo vjeronauk, organiziramo izlete, ljetnje oratorije, razna takmičenja, ali i duhovne vježbe za mlade i odrasle. Kako bismo mogli dobro služiti ostalima, trebamo biti snažno sjedinjeni s Bogom, koji nas je pozvao u ovu službu.

Kako to radimo?

Svoje poslanje se trudimo ostvarivati zajedno u uzajamnoj suradnji sa ostalima u Udruženju ali isto tako i u uzajamnoj suradnji sa ostalim granama salezijanske obitelji, ali i u suradnji s svima u Crkvi

i izvan nje, kojima je na srcu dobro mladih. Salezijanci suradnici se prema svojim mogućnostima trude djelovati u različitim strukturama - kulturnim, društvenim, ekonomskim i političkim, pogotovo ako se tiču odgoja mladih i produblivanja vrednota obitelji. Potrebno tlo za našu pastoralnu djelatnost je život u bratskom zajedništvu, koje je za nas podrška u apostolatu i osobnom životu. Pomaže nam produbljavati duhovni život i salezijanski stil života. Neprekidna aktivnost, marljivost i stalno sjedinjenje s Bogom su glavna obilježja duhovnosti Don Bosca, pa se i mi trudimo živjeti ove vrednote i nasljedovati svoga utemeljitelja. Nemamo obvezne posebne molitve ili pobožnosti. Molitva u salezijanskom duhu je jednostavna i puna pouzdanja, radosna i prožeta apostolskim žarom.

Kako se može postati salezijanac suradnik?

Ako nekoga privlači rad sa djecom, mladima, a napunio je 18 godina, ako osjeća da ga Bog zove na trajnu suradnju na projektu don Bosca - treba završiti odgovarajuću pripremu koja traje dvije godine. U vrijeme pripreme upoznaje salezijansku karizmu, produbljuje svoju vjeru i uključuje se u apostolat. Uspostavlja kontakte sa suradnicima i ostalim članovima salezijanske obitelji. Nakon upoznavanja salezijanske duhovnosti i svojih duhovnih darova, i nakon što se kandidat uvjerio da je ovo put, kojim ga Bog zove, ovo vrijeme pripreme se završava svečanim obećanjem, čime se postaje salezijanac suradnik i nastavlja živjeti svoj život prema Projektu apostolskog života u velikoj salezijanskoj obitelji vršeći apostolat tamo gdje ga Bog treba. ■

S radošću Vam javljam, da smo 5. studenog 2016 godine, u crkvi Žalosne Gospe u Žilini (Slovačka), za vrijeme euharistijskog slavlja u 10 sati, dali svečano obećanje u ruke vrhovnog poglavara salezijanaca, don Angela Fernándeza Artimea i time postali salezijanci suradnici - ACS. Od srca hvala svima koji su nas pratili svojim molitva, podrškom i prijateljstvom.

Don Boscov duh živi u srcima Selenčana

autori: vdp. Dominik i s. Kristina Ralbovsky, ASC

Selenča je malo selo u kojem žive Slovaci katolici i nalazi se u Vojvodini. Pripada subotičkoj biskupiji. U selu žive i vjernici Rim. kat. župe Presv. Trojstvo. Zanimljivost ove župe je i u tome, što tu ne djeluju redovnici salezijanci a ipak duhovnost don Bosca živi u srcima djece, mladih i odraslih. Ova je župa Bogu darovala šest svećenika, pet časnih sestara i dvije Bogu posvećene osobe. Među njima salezijanskoj obitelji pripadaju: don Štefan Turanský, don Jozef Tomšík, diakon Zlatko Kubanovič - SDB, +s. Alžbeta Vrabčeniaková KMP, vdp. Dominik i s. Kristina Ralbovski ASC, i preko trideset - exallieva (učenici salezijanskih škola)

Zakoračimo u prošlost:

Štovanje poznatih apostola i učitelja sv. Ćirila i Metoda kod mnogih generacija u prošlosti bila je inspiracija za nova događanja. Tako je bilo i kod Slovaka u inozemstvu, koji su iako raseljeni po svim kontinentima, znali se ujediniti oko jedinstvenog pothvata - izgradnje Slovačkog Zavoda sv. Ćirila i Metoda u Rimu 1963. (Ústav sv. Cyrila a Metoda - ÚSCM). Zavod je svojim skromnim djelovanjem započeo svoje poslanjem pod upravom salezijanaca.

O četvrtoj obljetnici posvete Zavoda, godine 1967., koja se odvijala i u znaku jubileja 1100 g. od dolaska sv. Ćirila i Metoda u Rim, na ovoj proslavi su nazočili Slovaci iz svih krajeva tako i jedan autobus iz naše župe. (Zanimljivo je spomenuti da je naša mama bila nazočna takvom jednom važnom događaju.)

Potaknuti ovim lijepim brojem hodočanika iz naše župe, slijedeće godine don Jozef Babiak posjetio je našu župu sa ciljem pozvati mlade dječake na studij u Rim. Od 1968. godine pa do njegovog prestanka djelovanja preko tridesetak mladića iz župe pohađalo je ovaj Zavod.

Kontakti sa Zavodom, sa salezijancima i salezijanskom obitelji, poticao je i dugo godina širio bivši župnik +Mons. Michovil Zolárek (rodom iz Selenče). Veliku zaslugu su godinama imali i dječaci "Rimljani" (tako smo ih zvali), koji su svoja iskustva iz Rima prenosili na tadašnje vjernike, naime djecu, mlade kroz mise za mlade, igrokaze, razne programe i zabave.

Ljubav prema don Boscu i Mariji Pomoćnici nastavlja se intenzivnije širiti pastoralnim djelovanjem Kristine Ralbovski kao katehiste župe od 1991 g. Zajedno sa bratom Dominikom, dugo godina odgajali su djecu i mlade u salezijanskom duhu kroz razne aktivnosti: katehizacija, ministranti, skauti, animatori, dječiji zbor „Svetielko“, zbor mladih - Vis "Ruah", igrokazi,

programi, kampovanja, izleti, hodočašća u Slovačku, časopis „Svetielko“. Od 1998. godine imamo svoj dom Oratorij koji je blagoslovio na blagdan Žalosne Gospe biskup msgr. Ivan Penzeš. Godinama su našu župu na poticaj Dominika Ralbovsky koji je studirao teologiju u Slovačkoj, posjećivali salezijanci iz Slovačke, zatim ljetni oratorij održavale su sestre Kćeri Marije Pomoćnice iz Slovenije, a posjetili su nas i Salezijanci suradnici. Ova zajednička suradnja urodila je dobrim plodom širenja don Boscovog duha i ljubavi u srcima vjernika naše župe a sve godine don Štefan Turanský je bio tiha duhovna pratnja i podrška u rastu ove salezijanske karizme. ■

Anđeo reče pastirima: „Javljam vam veliku radost!“

autor: Nikola Knezi

„U Bogu koji se utjelovljuje za nas, osjećamo da smo ljubljani i prihvaćeni, otkrivamo da smo dragocjeni i jedinstveni u Stvoriteljevim očima.“

Te noći u Betlehemu čula se samo sveta tišina. Dogodilo se što se treba dogoditi, što je Gospodin imao na umu kada je u svojoj beskrajnoj mudrosti skovao plan spasenja. Bog je dotaknuo čovječanstvo kako bi srce ljudi zaigralo sasvim drugim ritmom. Bogočovjek je rođen u siromašnoj pastirskoj štalici kako bi iskazao da svima želi biti blizak i neprimjetno se nameće kao suputnik svakoga čovjeka. Po Isusovom utjelovljenju više nitko nije siročić niti samac. Ima nekoga, ima živoga Boga! To nam govori da je svatko od nas stvoren za nešto posebno, svatko zauzima posebno mjesto u Božjem naumu i tu nam poziciju nitko ne može oduzeti. Je li netko bogat ili siromašan, cijenjen ili omalovažavan, manje je važno. Bog poznaje srce čovjeka i zove ga vlastitim imenom. Bog povjerava čovjeku posao koji onaj drugi čovjek neće moći obaviti na isti način. Nitko nije stvoren uzalud. Svatko je pozvan činiti dobro u Njegovo ime. Dužnost nam je biti anđelima mira i propovjednicima na mjestima koje nam je On dodijelio. „Oni koji provode u djelo zapovijedi Gospodnje daju za Njega svjedočanstvo u svakom svom djelu jer čine ono što On želi i vjerno zazivaju ime Gospodnje.“

„Jučer je Gospodin rođen na zemlji, kako bi se Stjepan rodio za nebo.“

Crkva nam u ovo sveto vrijeme u godini daje mogućnost štovati prvog vjernog Kristovog učenika **svetog Stjepana** koji je, kao znak svoje odanosti, darovao vlastiti život za Spasitelja. Nakon tog prvog mučenika slijedit će mučenici i u narednim stoljećima sve do naših dana. Možda se čini malo nelogičnim da se u danima radosti spominjemo **Stjepanovog** mučeništva, međutim to je nagovještaj da je već samim Isusovim rođenjem počelo navirati drvo križa. Rođenje na nedostojnom mjestu, Dijete koje će u prvim satima ovozemaljskog života biti proganjeno Herodovim mačem. Stoga ni ne čudi što će njegovi vjerni učenici biti progonjeni na isti način već u samim začetcima Crkve. Tijekom božićnih dana imamo mogućnost posebno moliti Djetešce u krilu

majke Marije gledajući primjer **sv. Stjepana**. Tako bismo mogli dobiti milost za dosljedno življenje naše vjere i biti uvijek spremni odgovoriti svakome tko nas upita o razlozima nade koja je u nama. (1 Pt 3,15)

„Pronađu Mariju, Josipa i novorođenče gdje leži u jaslama.“

Nedjelju nakon svetkovine Božića razmatramo o **Svetoj Obitelji** u kojoj se Isus rodio. Pastiri pronalaze Josipa, Mariju i tek rođeno dijete u hladnoj špilji prepunoj toplih srdaca. Roditelji često za svoje dijete kažu: „*Ovo je dijete dar, čudo!*“ Ta nam spoznaja ukazuje da za nas ljude rođenje jednog djeteta nije čisti reproduktivni odnosno biološki događaj, nego je događaj koji oplemenjuje naslućujući jedinstvenost svakog djeteta Božjeg. Tako se iskazuje važnost da svako dijete koje dođe na svijet bude primljeno u topla obiteljska ozračja i Crkvenu zajednicu. Ta **Sveta Obitelj**, koja jest jedinstvena, neka nam posluži kao model. Bilo roditeljima, bilo onima koji će to tek postati, bilo djeci. U ovim svetim danima povjerimo Majci Božjoj i svetom Josipu sve obitelji svijeta da se ne obeshrabre pred kušnjama i teškoćama, već da uvijek njeguju bračnu ljubav i posvećuju se s povjerenjem službi života i odgoja. Neka budu blizu potrebitima, neka toplinu Božanske ljubavi koju njeguju u međusobnim odnosima prenose i na ljude koje svakodnevno sreću. ■

31. prosinca

Sv. Silvestar I. rimski biskup

(rođen u Rimu, † 31. prosinca 335. godine u Rimu)

Dan kad se opraštamo od stare godine nosi ime po papi svetom Silvestru I. Posljednji dan stare godine, dakle, upravo je njegov dan. Povijest pamti da se ranije spomendan svetoga Silvestra slavio i 24. prosinca, ali i na Bogojavljenje 6. siječnja. Njegovo ime na latinskome znači „čovjek iz šume“. Legende iz života svetoga Silvestra nalaze se na freskama u kapeli svetoga Silvestra u crkvi *Santo Quattro Coronati*. Freske su nastale 1248. godine.

Sveti Silvestar I. bio je rimski biskup i trideset četvrti nasljednik svetog Petra. Na čelu Crkve stajao je od 314. do 335. godine. Rođen je u Rimu kao sin Rufinusa i Juste. Njegovi su roditelji bili pobožni i bogobojažni ljudi. Sve su učinili da svoga sina Silvestra odgoje kao pravog Kristovog bojovnika. Silvestrov je otac rano umro zbog čega je Silvestrova majka dala svoga sina na odgoj učenom svećeniku Quirinusu, čovjeku sveta života. Silvestar je bio darovit dječak i dječak željan znanja. Dospio je u ruke dobrom učitelju gdje se pokazao kao izuzetno dobar i pobožan učenik. Nakon završetka školovanja sveti ga je papa Marcellin zaređio za svećenika. Kao svećenik posebno se dokazao u vrijeme Dioklecijanovog progona koje je više pogodilo Istok, ali je i u Rimu stradalo mnogo kršćana. U ta je teška vremena za Crkvu Silvestar izabran za rimskoga biskupa, a kasnije i papu. Danas znamo da je za svećenika zaređen prije Dioklecijanovog progona kršćana 284. godine, a isto tako znamo da je godine 314. postao rimskim biskupom, dakle na stolicu rimskog biskupa došao je u prvoj godini vjerskih sloboda koje je rimski car Konstantin Veliki priznao Milanskom odredbom o vjerskim slobodama. Ujedno je bio i prvi papa nakon toga velikoga događaja za sve kršćane.

Njegov pontifikat trajao je 21 godinu, 11 mjeseci i jedan dan, odnosno 8 005 dana. Silvestrov pontifikat osmi je po dužini u cijeloj povijesti papinstva. Car Konstantin Veliki darovao mu je zemlju i novac za izgradnju te obnovu crkava. Za vrijeme njegovoga pontifikata u Rimu je podignuta bazilika svetoga Ivana na Lateranu, bazilika Svetog Križa jeruzalemskog i stara bazilika svetoga Petra. Za vrijeme njegovoga pontifikata održan je i Prvi nicejski sabor na koji je Silvestar poslao dva izaslanika Vita i Vicencija koji su u njegovo ime odobrili saborske odluke.

Svetac koji ušao i u legende

O Silvestru svjedoče legende koje su većinom nastale u 5. stoljeću. Tako ga jedna legenda hvali da je za vrijeme progona bio postojan. Kad ga je carski namjesnik htio prisiliti da mu preda kršćanske posjede kojima je raspolagao, Silvestar ga je upozoravao da to ne čini. Silvestrovo je upozorenje bilo uzaludno, a namjesnik se kasnije tijekom jela ugušio ribljom kosti.

Druga pak legenda svjedoči o tome da je car Konstantin bolovao od gube. Na zaprepaštenje rimskih gospoda, bolesnom je caru predloženo da se okupa u krvi djece pa će ozdraviti. Konstantinu su se u snu javili sveti Petar i Pavao koji su mu savjetovali da potraži papu Silvestra koji će ga izliječiti i krstiti. I, doista, Konstantin je pješice otišao na Lateran vodeći svoga konja. Silvestru je predao znakove papinske vlasti kao priznanje da papinstvo ima prednost pred svjetovnom vlasti. Nakon toga, prema legendi, car je ozdravio i dao se krstiti. Jedna legenda čak tvrdi da je sveti Silvestar cara Konstantina privedo obraćenju, a onda ga i krstio. Sadržaj te legende ušao je i u darovnicu cara Konstantina. Ta je darovnica poslužila papi kad je trebalo zatražiti određene posjede kao i za potraživanje papine jurisdikcije. Ona također svjedoči da je Konstantin rimskome biskupu dao

grad Rim i čitav Zapad. Ipak, kasnije je utvrđeno da je Konstantinova darovnica krivotvoreni dokument.

Svetac čudesne mudrosti

Iz još jedne legende doznajemo kako je sveti Silvestar vodio raspravu s dvanaest židovskih rabina u namjeri da spriječi Konstantinovu majku Jelenu u namjeri da svoga tek krštenoga sina prevede na židovstvo. Silvestar je u raspravi svojim dokazima nadvladao jedanaest učenih Židova, dok je dvanaesti Židov imenom Zambri pokušao dokazati snagu svoje vjere tako što je samim prizivanjem Božjeg imena ubio bika. Međutim, i Silvestar je zazvao Božju pomoć te je bika vratio u život. Nakon toga se i Zambri, zajedno s preostalim jedanaesticom učitelja, dao krstiti. Isto je učinila i Jelena.

Jedna legenda govori o tome da je Silvestar obratio i poganske svećenike tako što je pred njima svladao jednoga zmaja.

Činjenice ga drugačije predstavljaju

Činjenice govore o tome da Silvestar ipak nije imao nikakve značajne uloge u Konstantinovu obraćenju na kršćanstvo. Silvestar je dao podići crkvu nad katakombama svete Priscile. Tamo je kasnije i sam sahranjen. Sredinom 8. stoljeća njegove su kosti premještene u današnju crkvu svetoga Silvestra.

Spomendan svetoga Silvestra slavio se već na kraju 4. ili na početku 5. stoljeća, a pouzdano znamo da se njegov spomendan slavio u čitavoj kršćanskoj Europi već od sredine 5. stoljeća. Već je spomenuto kako se taj dan u prošlosti obilježavao na različite datum, no danas ga slavimo 31. prosinca, posljednjeg dana u godini koji se po njemu i naziva Silvestrovo.

Sveti je Silvestar zaštitnik domaćih životinja, ali i zidara i klesara. Njegovu pomoć traže poljoprivrednici i stočari. Oni traže zagovor svetoga Silvestra za dobru žetvu sijena i hrane za životinje. Njegovu pomoć traže i svi kršćani za sretnu novu godinu. U Njemačkoj će vinogradari reći: „Vjetar u silvestarskoj noći nikada nije donio ni vina ni žita. Lagani vjetar i sunačno jutro u silvestarskoj noći daju nadu za dobar urod vina i žita.“ ■

Govori vam sluga Božji O. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Sebičnost (1)

autor: o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

*„Sebičnost: jedina opasnost! Sebičnost je štene koje kada nas ugrize onda ga svežimo, ako se ne smiri neka ga milost zadavi. Najbolja trgovina: sebičnost izbaciti, a milost primati. Tko ovako trguje vrijeme dobro upotrebljava“.*¹

Započinjemo novu temu: SEBIČNOST, u rubrici govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin. Ova tema je vrlo aktualna jer se tiče svakog čovjeka osobno, zajednice u kojoj živi i društva u kojemu se kreće. Iz iskustva znamo da se nije lako riješiti sebičnosti i vlastitog sebeljublja. Svaki je čovjek rođen s ovim jakim nagonom. Ako sebičnost ne uspijemo nadići taj će nagon postati u nama patološka nezrelost. Sebičnost je porok i nezrelo postupanje prema sebi i prema drugima. Sebičnjak uvijek sebe stavlja na prvo mjesto i traži svoje osobno zadovoljstvo. Ako se čovjek ne bori protiv sebičnosti, onda ga to vodi u poremećaj osobnosti. Sebičnost je usko povezana sa sebeljubljem. Sebeljublje je također porok koji zahvaća svakog čovjeka bio on duhovna osoba ili običan čovjek. Sebeljublje je ugađanje sebi i svojoj samodopadnosti. Sebičnost i sebeljublje su vrlo opasni virusi u čovjekovu organizmu. Ono je poput tjelesne zaraze koju trebamo držati pod kontrolom. Sebičnost i sebeljublje udruženo s mržnjom postaju očajnička potreba za dokazivanjem sebe i ljubavi prema sebi. Ako ovi virusi izmaknu našoj kontroli, mogu blokirati ljudske odnose i dovesti nas do osamljenosti i depresije. Mješavina sebičnosti, sebeljublja i mržnje naziva se narcizmom. Takva osoba se neprestano žali da nikome nije stalo do nje i u sebi gaji ogorčenost, negativno raspoloženje i razne samoobmane.

Naš sluga Božji o. Gerard je također imao poteškoća sa sebičnošću i sebeljubljem. Iako je bio redovnik i svećenik nije bio oslobođen tih poroka. Iz njegovih vlastitih zapisa vidljivo je da se borio protiv navedenih poroka i nije dao paše strastima sebičnosti i sebeljublju. Iz vlastitog iskustva borbe s navedenim porocima piše. „Sebičnost: jedina opasnost“. Sebičnost uspoređuje s „štencem koji grize“. Ako nas štene grize valja ga svezati i držati na lancu. Ako se ni tada ne smiri, neka ga „milost zadavi“. Koji je dakle lijek protiv

sebičnosti i sebeljublja? Kako se obraniti i svladati sebičnost i sebeljublje? Otac Gerard predlaže: „Sebičnost izbaciti, a milost primati“. Isus nam daje taj lijek: „Ako hoćeš ići za mnom odreci se samoga sebe, uzmi svoj križ i idi za mnom“ (Mt 16, 24-25). To je poziv na borbu protiv ovih poroka koje treba držati pod kontrolom. Otac Gerard kaže da trebamo „sebičnost izbaciti, a milost primati“. Milost je čisti Božji dar. Da bismo dobili milost potrebno je unutarnje raspoloženje i spremnost odbaciti sebičnost i uključiti ljubav. Branu sebičnosti valja ukloniti a to se postiže Božjom milošću. To mi ne možemo sami. To je djelo Duha Svetoga koji nam vraća i oživljuje sliku Kristovu. A što ako ne mogu izići iz sebičnosti, sebeljublja i mržnje? Da, nama je nemoguće, ali Bogu je sve moguće. Njegova milost može i nas kao sv. Pavla pred damašćanskim vratima srušiti s „konja“ naše sebičnosti i sebeljublja. Bog nas ljubi i poziva da tražimo vlastito najveće dobro, a to je Bog. Ako želimo ljubiti trebamo biti spremni na ranjivost. Isus nas uči da ako često pružamo ruku kao gestu ljubavi, netko će zabiti čavao u tu ruku. Ako druge ljubimo možemo biti prevareni, izdani i napušteni. Ako ljubimo Isusa, potrebno je „uzeti svoj križ i ići“ za njim. Čineći tako osjećat ćemo da nas nose sile koje su iznad nas i počet ćemo se mijenjati. To je učinak milosti Božje koja se izliva na nas i daje nam smisao ljubavi prema drugima. Osoba zahvaćena milošću Božjom napušta sebičnost, mržnju i sebeljublje. Postaje slobodna i mirna iznutra. „Tko ovako trguje, vrijeme dobro upotrebljava“, kaže O. Gerard. I on se morao suočiti s vlastitom sebičnošću i sebeljubljem i nadvisiti ih ljubavlju prema Bogu i bližnjemu. Kada se okovi sebičnosti i sebeljublja pokidaju, tada se osoba oslobada za ljubav prema Bogu i bližnjemu. Bog nas je prvi ljubio i sada je trenutak da i mi počnemo ljubiti Boga, poručuje nam o. Gerard. ■

Prorok Ezekiel (II. dio)

autor: dr. sc. Tivadar Fehér

Božji čovjek nalazi se daleko od svoje domovine; okružuju ga nepoznate ravnice, rijeke, gradovi, jezici ali i narodi. „*Na obali rijeka babilonskih sjedasma i plakasma spominjući se Siona...*“ (Ps 137,1). Iz svagdašnjeg iskustva zna da „Babilon posta strašilo narodima.“ (Jer 50,23b) Za židovski narod, odlazak u sužanjstvo nije bilo ništa drugo nego ono što gledamo svaki dan na ekranima; prirodne katastrofe te stravične slike rata gdje mnogobrojni ljudi ostaju bez kuća, obitelji, prihoda te bez osnovnih stvari za život. Što treba čovjeku u takvoj sredini? Mnogi bi odgovorili: stan, radno mjesto, nadoknada pretrpljene štete itd. Međutim, po Ezekielu, Jahve nešto drugo poručuje. Bog je nije usredotočen na životne okolnosti, nego pozornost obraća na samoga čovjeka. Jer, u većini slučajeva, pa tako i u navedenim situacijama, okolnosti ovise o stvorenju i o njegovu ponašanju.

U ropstvu Bog ne nudi Izraelu materijalne stvari, u svojoj svemoći ne stvara im kuće i radna mjesta. Ropstvo, propast cijele države, prouzrokovano je iskvarenim srcem. Ono nije došlo izvana, nego je nastalo zbog neljudskih odnosa u obiteljima, brakovima, prema bližnjima, prema radnicima. Zato Jahve ovako govori onima koji doživljavaju posljedice nemoralnog ponašanja: „*Dat ću vam novo srce, nov duh udahnut ću u vas!*“ (Ez 36,26). Bog egzistencijalno želi obnoviti čovjeka, ne samo njegove okolnosti nego i njega samog! U babilonskom sužanjstvu postoje dvije mogućnosti. Može se nastaviti izrabljivanje bližnjih objašnjavajući to ekstremnim okolnostima i nužnostima ili se može pokrenuti suradnja u stvaranju jedinstva razmišljanja, odluka i djelovanja. U slučaju prvoga, ropstvo će biti još teže, dok će se, u slučaju drugoga, u sužanjstvu pojaviti mogućnost života. Jahve pokazuje po proroku Ezekielu kako većina okolnosti ovisi o čovjeku. No, pravi još jedan korak; onima koji su otvoreni prema njemu daje nadnaravni dar, poklanja im nova srca. To nije od čovjeka, ali će ga izgraditi jer Božji dar uvijek usavršuje stvorenje.

Ezekiel, u tim anarhičnim godinama sužanjstva, pokazuje na jednu sigurnu točku ljudskoga života. Mjesto i okolnosti mogu se mijenjati, ali čovjek s novim srcem, ispunjenim Duhom, u svakoj je situaciji stabilan i stvara vrednote, čak i u lancima pod kraljem koji oduzima slobodu i prihode. Okolnosti su u njegovim rukama, ali sam čovjek nije. Jer, kvaliteta stvorenja ne ovisi o vanjskim stvarima, nego o njegovu srcu. „*Dobar čovjek, iz dobre riznice svoga srca, iznosi dobro.*“ (Lk 6,45) Takva je osoba doista sposobna mijenjati okolnosti i postaviti temelje dobra života. Za Ezekielu i za one koji su prihvatili Jahvine upute u sužanjstvu, u nekoliko se godina promijenilo stanje zarobljenih. Izgradili su domove, stekli zemlju i počeli trgovati. No, to se dogodilo jedino zato što su po Božjim zapovijedima počeli poštivati bližnjega, zato što su ojačali rad oko jedinstva i jer su dobrohotno pristupali svakom problemu i situaciji. Unutarnji se stav promijenio u srcu izgnanika. I tek kada se mijenja čovjekov duh, nastaju temelji dobra života. „*Dat ću vam novo srce.*“ – to nije bilo samo eshatološko obećanje. Prognanici u

patnjama počeli su vrednovati Jahvine upute. Kad se čovjek otvori Bogu, onda mu On šalje milost duhovne snage koja se ostvaruje rukama u svagdašnjici.

Ezekiel je vidio promjenu u svome narodu i usred tih teških okolnosti. Vidio je nastanak novoga života. No, nije vidio krajnji cilj tog božanskog zahvata. Sv. Pavao, s druge strane, iskusio je konkretan čin nebeskoga Oca: „*Božja ljubav je izlivena u našim srcima po Duhu Svetom, koji nam je dan.*“ (Rim 5,5c) Apostol naroda vidi ispunjeno proročanstvo. Kršćani žive u novom duhu, i, ako punina bude ostvarena, u Božjem Kraljevstvu. Duh se pojavio u ljudskom srcu po djelu Isusa Krista i djelotvoran je u svakom činu koji kršćanin izvrši u svojim dužnostima, ali često djeluje i izvan okvira tih dužnosti. Taj novi duh u katoliku jest ljubav prema bračnom drugu, čak i danas kada toliko njih ostavlja onoga kome je izrekao vječno obećanje. Taj novi duh revnost je na radnom mjestu i u onim trenucima kada toliko njih ljenčari, krade, prezire. Taj je duh pažljivost, kultura prema starima, njegovanje bolesnih pogotovo u onim situacijama kada ih nove generacije odbacuju kao suvišan teret i time beskrajno povećavaju patnje na zemlji i duhovno ropstvo. Isus nam je podario svoj duh i zato mnoštvo kršćana ima novo srce unatoč i njihovim grijesima.

„*Dat ću vam novo srce.*“ – to je Očev poklon za Božić u ispovijedi, u pričesti. Time mi postajemo najvrednijim poklonom za ove blagdane jer katolik je dar svome bližnjemu. On je temelj za vrijedan i dubok život u današnjim okolnostima. ■

Subotica je mogla birati župnika

autor: mons. Stjepan Beretić

Na nadbiskupovo pismo gradsko je vijeće odredilo najbliži datum za sjednicu zastupništva na kojoj se namjeravao obaviti izbor župnika. Ta je sjednica održana 21. studenog. Ondje je većinom glasova, od svih kandidata, za novog subotičkog župnika izabran **Pavao Sučić**. Izdan je i dokument o njegovu predstavljanju te je pozvan da zauzme župu za koju su ga izabrali njegovi zemljaci.

Župnik Pavao Sučić

Sučičevo župničko djelovanje još je više učvrstilo srdačan odnos između svećenika koji su obavljali župničku dužnost i gradske vlasti. Takav je odnos prvotno uspostavio župnik **Lukić**. Zahvaljujući njegovoj gorljivosti, dovršena je gradnja te opremanje nove crkve. Ta je okolnost laskala gradskoj upravi koja je novu crkvu smatrala svojim ponosom, a u promicanju gradnje crkve gradska je samouprava uvijek očekivala i računala na župnikovo zalaganje.

Današnji dom biskupije

Za vrijeme Sučićevog župnikovanja podignut je novi župni dom za čiju je gradnju 1. rujna 1806. godine položen kamen temeljac, a sama je gradnja dovršena 12. listopada 1809. godine kad je taj dom i svečano blagoslovljen. Tada je župnik nazočnoj gradskoj samoupravi u velikoj dvorani nove zgrade održao zahvalni govor. U toj je dvorani istoga dana priredio i svečanu gozbu u čast vijeća i gradskog zastupništva. Župni dom subotičke Župe svete Terezije između je dva svjetska rata postao i sjedište bačkog apostolskog administratora, a od 1968. godine i subotičkog biskupa.

Subotičko gradsko vijeće iskreno se radovalo što je svome novom župniku moglo podići dostojan stan. Ta je radost izražena i spomen-pločom postavljenom na pročelje na kojoj stoji natpis koji je sastavio gradonačelnik **Grgo Kopunović**, a označuje godinu kada je zgrada stavljena pod krov. Natpis glasi *URBS PAROCHO SACRAE DAT RELIGIONIS AMORE* što u prijevodu znači *GRAD DARUJE ŽUPNIKU IZ LJUBAVI PREMA VJERI*. Početna slova toga natpisa otkrivaju 1808. godinu.

Subotički župnik postao opatom

Privrženost gradskog vijeća prema svome župniku još je više došla do izražaja na sjednici 6. veljače 1809. godine kada je gradski sudac **Bruno Skenderović** ponesen velikim oduševljenjem predložio da se kralju podnese molba kako bi se se za sadašnjeg župnika, kao za čovjeka priznatih duhovnih sposobnosti, zatražilo odlikovanje. Taj je prijedlog vijeće jednoglasno prihvatilo i odlučilo zamoliti nadbiskupa grofa **Lászla Kollonicsa** da kod Njegovoga Veličanstva zatraži imenovanje subotičkog župnika **Pavla Sučića** opatom. **Sučić** je, dirnut tim korakom vijeća kojim je ono posvjedočilo svoju iskrenu odanost prema njemu, izrekao zahvalni govor. Na to se imenovanje nije dugo čekalo. Njegovo je Veličanstvo subotičkog župnika **Pavla Sučića** imenovalo šomodvarskim (Somogyvár) opatom svetoga Egidija. U znak zahvalnosti, **Sučić** je zamolio vijeće da između svojih članova izabere dvojicu koji će ga otpratiti u Kalaču na promaknuće za opata, a vijeće je tu čast povjerilo gradonačelniku **Ferencu Czordi** i vijećniku **Mártonu Lénárdu**.

Župnik Sučić premješten u Kalaču

Gradsko vijeće nastojalo je iskoristiti svaku priliku da svome župniku iskaže ljubav i privrženost. To su učinili i onda kad je **Sučić** premješten iz

grada. Godine 1816. **Sučić** je imenovan kanonikom Kalačkog prvostolnog kaptola. **Sučić** je tom prilikom 29. travnja uputio pismo vijeću kojim se od njih oprašta iskazujući im toplu zahvalnost, kako za to što je bio izabran za župnika tako i za onu srdačnu ljubav i odanost koju je za vrijeme svoga dvanaestogodišnjeg župnikovanja primao od njih. Na to su mu oni sa sjednice održane 4. svibnja 1816. godine također uputili oprostajno pismo u kojemu je naglašeno veliko zadovoljstvo što je cijeli grad uživao u njegovom župničkom djelovanju.

Sučić stolnobiogradski, pa đakovački biskup

Štoviše, ta je uzajamna pozornost i kasnije više puta došla do izražaja. Naprimjer, kada je **Sučić** 1827. godine imenovan stolnobiogradskim biskupom (Székesfehérvár), osobno je pismom potpisanim 30. svibnja 1827. godine obavijestio gradsko vijeće o svom promaknuću. Na to je subotičko vijeće po svom izaslanstvu (u koje su ušli dogradonačelnik **Josip Antunović**, kapetan **Juraj Vojnić**, bilježnik **Josip Sarić** i gradski zastupnik **János Pajor**) pozdravilo svoga voljenoga župnika.

Godine 1831. **Sučić** je premješten za biskupa u Đakovo. Tada ga je u ime grada Subotice pozdravio sudac **Josip Antunović**, gradonačelnik **Šime Mukić**, vijećnik **Šime Skenderović**, bilježnik **Bolto Jozić**, pravnik **Juraj Vilov** i predsjednik zastupstva **Nikola Delmiš**.

Na taj je način grad Subotica pokazao koliko znade voljeti župnika koji svoju župničku dužnost obavlja na pravi način; mudro, umjereno i obzirno. ■

25. 12. 2016. Rođenje Gospodinovo - Božić*Iz 52,7-10; Ps 98,1-6; Heb 1,1-6; Iv 1,1-18*

Božja riječ progovara o životu koji je svjetlo ljudima. Božić je blagdan svjetla, svjetla Božjega koje rasvjetljuje tmine svijeta i svakoga čovjeka. To svjetlo i danas rasvjetljuje sve one koji mu se žele izložiti. Ono nije vatra koja proždire, nego toplina koja grije i osvjetljuje životni put. To svjetlo jest Riječ koja i mojem životu izgovara svoje "da". Ta Riječ i u mojem životu postaje događajem, utjelovljuje se kad me prožme do te mjere da po njoj moj život dobiva novi pravac u smjeru vječnosti. U tom smjeru ne možemo hoditi usamljeni, nego nas ta Riječ nuka da i drugima pomognemo na putu vječnosti.

30.12.2016. Sveta Obitelj*Str 3,3-7.14-17a ili Kol 3,12-21; Mt 2,13-15.19-23*

Evangelje nam govori o bijegu svete Obitelji u tuđinu, u nepoznato. Svoj ovozemaljski život mali Isus započinje kao onaj za koga nema mjesta u svratištu i kao izbjeglica. Sveta Obitelj jest obitelj prognanika, koju progona moćni vladar. I dan danas je toliko progona koje prijete obitelji kao takvoj, kako oskudica tako i izobilje. Teško se oduprijeti, opstati, pokrenuti se poput sv. Josipa. Iskustvo svete Obitelji nas hrabri i jamči da Bog na kraju oslobađa od zla. Nužno je samo poput sv. Josipa biti otvoren na Božje poruke, te ih hrabro slijediti.

1.01.2017. Sveta Marija Bogorodica*Br 6,22-27; Gal 4,4-7; Lk 2,16-21*

Današnja svetkovina pred nas stavlja Mariju, Majku Isusovu. Ona nije samo majka čovjeka Isusa, nego i majka Isusa Boga - ona jest Bogorodica. Evangelist progovara o Mariji koja je u svom srcu pohranjivala sve u čemu je prepoznala Božje poruke, te je o tomu razmišljala. Nije lako razumjeti Božju riječ koja mi je upućena, poslanje na koje sam pozvan. Zato je potrebno o svemu što mi od Boga dolazi razmišljati, čuvati u srcu, u tomu rasti. Ustvari, kad kršćanin prihvati svoj životni poziv, bez obzira na stalež, on u svijetu prepoznaje puno znakova Božje prisutnosti, koji mu daju snagu da ustraje u dobru.

6.01.2017. Bogojavljenje*Iz 60,1-6; Ef 3,2-3. 5-6; Mt 2,1-12*

Značenje današnjeg blagdana govori nam o Božjem očitovanju u djetetu Isusu. Mudraci dolaze izdaleka s Istoka i dobro znaju kamo i zašto idu. Oni su protagonisti kršćanskog putovanja, oni pitaju, traže: gdje je taj novorođeni kralj židovski... dođosmo mu se pokloniti. Njihovo traženje nije plod puke znatiželje, oni se idu pokloniti. Na svoj put oni ne kreću praznih ruku, nego nose poklone dostojne onoga komu se dolaze pokloniti. Evo modela kršćanskog života: tražiti Gospodina, nositi mu u dar ono što ga je dostojno i klanjati mu se.

8.01.2017. Krštenje Gospodinovo*Iz 42,1-4. 6-7; Dj 10,34-38; Mt 3,13-17*

Krštenje Gospodinovo predstavlja jedan od ključnih događaja u Isusovu životu. O tomu svjedoče sva četiri evangelja i bilježe jednu od rijetkih scena kada se čuje glas i samog Oca nebeskog. Ovo očitovanje presvetoga Trojstva obilježava početak Isusova javnog djelovanja u svijetu. Zanimljivo je da je za tu prigodu Isus odabrao biti među grešnicima. Čak ni Krstitelj ne razumije što Isus ondje traži. No, Isus ispunjava pravednost, otvara put oprostjenja grijeha i vrelo krsne milosti. I mi smo krštenjem, potvrdom i euharistijom pozvani očitovati Božju prisutnost u svijetu, ispunjavati pravednost opraštajući i primajući oprostjenje.

15.01.2017. 2. nedjelja kroz godinu*Iz 49, 3. 5-6; 1 Kor 1,1-3; Iv 1,29-34*

Evo Jaganjca Božjeg koji odnosi grijeh svijeta - ovim riječima Ivan Krstitelj očituje Isusa mnoštvu. Nama slika jaganjca govori o blagosti, umiljatosti, nježnosti, a za židovsku vjersku tradiciju ona je izazivala jezu. Kao da Krstitelj veli evo onoga koji će biti žrtvovan za vaše grijeha, budući da jaganjac označava žrtvu pomirnicu. Sv. Ivan u svojoj poslanici ovako progovara: "Nismo mi ljubili Boga nego - on je ljubio nas i poslao Sina svoga kao pomirnicu za grijeha naše." Tom velikom daru se ne uzvraća jednostavnim ispunjavanjem zapovijedi, nego nasljedovanjem. Ustvari, na toliku ljubav se ispravno odgovara samo ljubavlju.

22.01.2017. 3. nedjelja kroz godinu*Iz 8,23b-9,3; 1 Kor 1,10-13. 17; Mt 4,12-23*

Divan je prizor kako Isus poziva prve učenike. On ih zatiče u njihovoj svakodnevnoj aktivnosti. Sigurno Isus nije bio jedini koji im se obratio, pozdravio ih. No, Isusovo obraćanje, njegov poziv jest drugačiji od svih ostalih. Evangelist govori o Isusovu pogledu: *on ih ugleda*. Tim pogledom Isus se obraća i nama, usred naših svagdašnjih poslova. On ne želi smetati, nego dati novi smjer mojemu životu, baš kao što je to učinio i s prvim učenicima. Ustvari, za nas vjernike nema veće radosti nego kad nam se pogled susretne s Isusovim pogledom, jer tad nam se iznova nudi milost spasenja.

Draga djeco, Božić je pred nama, u nama i oko nas. Ima li netko od nas takvu pripremu za rođendan, u toliko kuća, toplih domova, vrtića, škola? Isus je zaista to zaslužio. Ali, On od nas ne traži topli dom, sjaj, lampice, okićene borove, ukrase, već od nas želi nešto sasvim drugo. On želi čisto srce! Nadam se da ste mu pripremili toplinu svoga srca kako bi maleni Isus mogao zaviriti u njega i sakriti se u njemu da mu vaše dječje srce bude topli dom u kojemu će uživati. Draga djeco, trudite se Isusu pružiti dom u svako doba godine, za sve blagdane, pa i za vaš rođendan! Kada kleknete u crkvi, nakon pričesti ili blagoslova, ispričajte Mu što vam je na srcu, što vas tišti, za što Ga molite. Neka to bude iskreno i od SRCA. Budite sigurni da vas čuje i da sjedinjeni s njegovom snagom možete SVE!

Na ovim dječjim stanicama želim vam, pored učvršćivanja i produblivanja vjere, i dobru zabavu kroz koju ćete nešto naučiti. Nadam se da niti jedan *Zvonik* neće ostati neobojan, neriješen, nepročitan. Stoga, prionite na posao!

Kako su vol i magarac dospjeli u betlehemsku štalicu

Dok su Marija i Josip još bili na putu u Betlehem, jedan je anđeo krišom okupio sve životinje. Htio je odabrati koje će Svetoj Obitelji pomagati u štali. Lav se, dakako, javio prvi:

„Samo je jedan kralj dostojan služiti Gospodru svijeta!”, riknuo je. „Raskomadat ću svakoga tko se približi tom Djetetu!”

„Suviše si jarostan”, reče mu anđeo.

Druga se prišuljala lisica. Nevino se ulagivala: „Ja ću se za njih dobro brinuti. Božanskom Djetetu donosit ću najsladeg meda, a Rodilji svakoga jutra po jednu kokoš.”

„Ti si prenapasna”, reče joj anđeo.

Potom se došepuri paun. Raširivši svoj kićeni rep, stao se šepuriti: „Ja ću u priprostoju ovčjoj štali biti najljepši ukras. Takvoga ni Salomon nije imao u svome hramu!”

„Suviše si tašt”, odvrati anđeo.

Zatim su se izredale sve životinje i hvalile se svojim znanjem i umijećem. Ali strogi anđeo nije bio niti s jednom zadovoljan. Već se odlučio vratiti na nebo neobavljena posla, kad li na polju opazi vola i osla. Služili su seljaku. Pozove i njih pa ih upita:

„Kakvu mi uslugu možete ponuditi?”

„Nikakvu”, reče magarac i žalosno poklopi oči ušima.

„Ništa nismo naučili. Jedino što znamo jest poniznost i strpljivost. Sve nam je drugo samo donosilo nevolju!”

Vol, tek da se oglasi, nevoljko muknu: „Možda bismo ipak mogli tjerati muhe svojim repovima!”

„Takve tražim!”, reče anđeo i povede ih u betlehemsku štalicu.

Kviz

Zabavite se na praznicima rješavajući pitanja o Božiću:

1. Na kojoj su životinji putovali Josip i Marija u Betlehem?

- a) konj
- b) magarac
- c) deva

2. Tko je naredio popis za Josipa i Mariju?

- a) car August
- b) car David
- c) car Herod

3. Tko je prvi vidio Isusa u jaslama?

- a) tri kralja
- b) pastiri
- c) kralj Herod

4. Kraljevi koji su pohodili Isusa u štalicu zvali su se:

- a) Abraham, Izak i Pilat
- b) Herod, Šimun i Noa
- c) Baltazar, Melkior i Gašpar

5. Kako su se zvali Isusovi baka i djed?

- a) Joakim i Ana
- b) Jakov i Anamarija
- c) Julije i Magdalena

6. U kojem se godišnjem dobu rodio Isus?

- a) jesen
- b) proljeće
- c) zima

7. Tko je grijao Isusa u štalicu?

- a) grijalica
- b) domaće životinje
- c) peć

8. Tko se brinuo o Mariji i Isusu nakon poroda?

- a) lječnici
- b) patronažna sestra
- c) Josip

Točni odgovori:
1-b, 2-a, 3-b, 4-c, 5-a, 6-c, 7-b, 8-c

Božić donosi nešto novo

autor: Larisa Skenderović

Dragi mladi!

Iza nas je mjesec prosinac, iza nas su zornice, iza nas je došašće. U proteklom mjesecu dobili smo novog urednika i novo uredništvo našega „Zvonika“. Na i na stranicama mladih imamo novina. Moj novi suradnik svima je poznati Dario Marton, voditelj programa na Radiju Mariji. Dariju želim mnogo uspjeha u radu s nama.

Pred nama je nova godina puna izazova, što za „Zvonik“, što u našim životima. Božić je najradosniji blagdan, ali ga ne dočekujemo baš u lijepom svjetlu. I dalje traje rat u Siriji, a papa nas Franjo sve poziva na molitvu. Stoga se u tom božićnom vremenu trebamo moliti za one koji nemaju tako lijep Božić. Možemo biti humani i u svojoj okolici, pokloniti hranu ili nešto stare odjeće napuštenoj djeci ili u Caritas. Učinimo neko dobro djelo kako bismo osjetili radost Božića. Učinimo nešto novo, nešto lijepo i budimo originalni! Sretan Božić i blažoslovljena Nova godina!

Zašto se o tome šuti?

autor: Marijana Skenderović

U moru današnjih problema teško je odlučiti koji je od njih najveći i najteži. O svakom se šuti. Ljudi trče za lažnim idolima, novcem, brinu o nebitnim problemima, o izgledu, statusu u društvu, „lajkovima“ na društvenim mrežama... Međutim, ne primjećuju da, ustvari, trče u propast tako što zanemaruju one stvarne probleme, probleme koji će se jednoga dana toliko proširiti da će biti nezaustavljivi.

Danas sam odlučila pričati u ime svih koji nikada ne dobiju priliku za to, koji nikada ne dobiju priliku zauzeti se za sebe. Govorit ću u ime onih beba koje ne dobiju priliku ugledati sunce ili čuti cvrkut ptica. A zbog čega? Mi smo samo mali ljudi u ovom ogromnom sustavu. Svejedno se osjećamo dovoljno velikima da bismo mogli odlučivati što je dobro, a što zlo, dovoljno veliki da bismo mogli odlučiti tko zaslužuje priliku za život, a tko ne. Toliko ljudi na svijetu ne može imati dijete, a, s druge strane, tu je netko tko će ga ubiti bez razmišljanja. Svaki dan na taj je korak spremno 125 000 žena. Ubiti dijete koje je, kada se rodi, toliko čisto, nevino i neiskvareno da vjerovatno ima više dobrote u malom prstu nego mnogi odrasli ljudi u čitavome biću. Većina se žena odluči na taj korak zbog osude okoline i kako bi izbjegle sramotu. Ni u jednom trenutku ne razmišljaju kroz što prolazi to malo stvorenje. I zašto je to sramota? Ja bih to nazvala hrabrošću. Hrabrost koju imaju mnoge žene. Nose u sebi dijete devet mjeseci s mnogo boli i žrtve. Hrabrost je prihvatiti bol kako to dijete ne bi patilo, kako to dijete ne bi osjetilo bol koju osjete sva ubijena djeca tijekom abortusa. Poslije svega, sva je ta bol zanemarljiva u odnosu na ljubav i sreću koju to malo biće pruža. Toliko su se ljudi navikli i prihvatili neke stvari kao normalne da više ni ne shvaćaju koliko se nenormalnih stvari događa oko njih. Svi o tome šute; sve što znaju jest osuđivati. Možda bi baš to malo dijete koje nije dobilo priliku za život jednoga dana moglo napraviti preokret u ovom svijetu koji iz generacije u generaciju sve više tone. Na kraju, toj će ženi biti žao, nosit će taj život na duši zauvijek, ali bit će prekasno. I zato je to jedna od mnogih stvari o kojima ne treba šutjeti.

Ne trebamo biti okolina koja osuđuje. Trebamo pružiti podršku pa će se možda jedna od tih 125 000 žena odlučiti zadržati život u sebi. Tu sam danas za sve one koji nikada ne dobiju priliku živjeti. I zato nemoj šutjeti jer možda baš ti budeš zaslužan za novi život i za bolju budućnost. ■

Obavijesti:

- emisija za mlade na Radiju Mariji svake srijede u 21:30
- emisija „Na slobodu pozvani“ iz novosadskog studija Radija Marije svaki drugi ponedjeljak u 21:15
- vjeronauk u Novom Sadu srijedom u 20 sati u Katoličkoj porti
- vjeronauk u Šandoru četvrtkom od 20 sati u vjeronaučnoj dvorani

Biti kao dijete

autor: Jelena Pinter, prema knjizi „Samoća vjere“ Ivana Ivande

Biti dijete ne znači biti djetinjast. Znači postati malen, jednostavan i otvoren, znači ući u onaj prostor u kojemu je moguće otkriti evanđelje i potom iznova i spremnije prihvatiti njegova obećanja, ali prihvatiti ponajprije i poziv na obraćenje.

Što dijete najviše čini djetetom? Njegov pogled usmjeren prema gore. Djetetovo je očekivanje iznad njega, ne ispod njega. Pehar je njegova života otvoren prema gore. Odozgo dolaze njegova ispunjenja. Još nije proliveno ništa što je stavljeno unutra. Pehar još nije nagnut. Ono uopće ne dolazi na pomisao da isprazni pehar i unutra stavi nešto drugo. Dopušta da mu se sve da. Sve prima kao dar. I posve je oko. Ništa ne oduzima svomu gledanju obaziranjem na sebe, predrasudom, smišljenom nakanom. Njegov je pogled tih, objektivan, nepristran. Zbog toga ono vidi sjaj stvari, vidi svjetlo. Oko mu je puno svjetla, prozračnosti, čistoće. Ni sa čim nije zamućeno. Puno je povjerenja i očekivanja. Drukčije je u odraslih. Zaboravili su biti djetetom. Sve vide ili žele vidjeti ispod sebe. Oko im je često grabežljivo, posjedničko, poput fotografskog objektiva koji hoće dohvatiti i obuhvatiti predmet gledanja, podložiti ga određenoj svrsi; svrsi hvalisanja, zabave, promidžbe, moći ili novca. Hoće imati ono što je vidjelo, želi svime raspolagati.

Dijete, dok gleda gore, vidi stvarnost kao ono što je dano (odozgo). Sve stvari i pojave smatra vrijednim divljenja, stoga i vrijednim pitanja. Ne izobličava stvarnost. Ono još ne poznaje laž. Laž počinje u oku. Laž je pobuna protiv istinske zbiljnosti, pokušaj da se nešto svoje nametne redu i skladnosti svemira.

Dijete ne prešućuje neistinu kada se ona događa u njegovu okružju. Svjetlo u djetetu još ne uzmiče pred tamom laži kao u odraslih ljudi koji se lako priklone nekomu moćnom, sjajnom ili pametnom prividu lažnoga svijeta. Budući da su odrasli i bolje poznaju svijet od djeteta (svijet bolje poznaju nego što poznaju Boga), složenost i trikove laži smatraju moćnijima od jednostavnoga svjetla istine. Međutim, dijete, dijete je nepotkupljivo. Ono veselo i bezobzirno napada nestvarnost, razotkriva besmislenost i nemoć neistine, privida. Dijete se ne klanja. Ono nije prijetvorno i lažljivo. U svojoj prostodušnosti i iskrenosti, u svojoj nevinoj ostvarenosti ono i odrasle dovodi do toga da se zastide, zacrvene. Kada nas dijete uhvati u nečemu nedoličnom, osjećamo se

nelagodno. Ono ne razotkriva ono pogrešno u nama da bi se radovalo u svojoj kritici kao odrasli koji su zburadi u kritiziranju bez ljubavi. Ono ne dopušta našu tamu samo zbog toga što je samo u sebi svjetlo i vjeruje u svjetlo u nama.

Dijete ne želi najprije shvatiti, pa tek onda poslušati. Ono sluša zvuk glasa iz povjerenja. Ne traži razloge, ne pita što će time dobiti ili izgubiti. Odrasli sve, pa i Božju volju, moraju najprije opravdati pred vlastitom inteligencijom. Hoćemo ići Božjim putem tek nakon što smo proračunali i odvagnuli je li taj put za nas isplativ i probitačan. Ali, to je onda samo moj put i nije više Božji. Djetetu je dovoljan glas oca ili majke. U njemu čuje zvuk ljubavi i stoga ga sluša bez razmišljanja i dvoumljenja. Prihvata riječ koja mu daje upute jer ih priopćava ljubljeno glas.

Dijete je konkretno. Ono što doživljava iznutra, izriče van. Kada se raduje, skakuće. Kada je žalosno, plače. Kada njegovo srce kliče, kliče i njegov glas. Kada ljubi, grli. Konkretnost je ono što vrijedi. Bilo bi mnogo više svjetla u našem mračnom svijetu kada bismo poput djeteta slijedili poticaje srca i bez oklijevanja izvršavali ono što Bog po nama hoće odjelotvoriti.

Ne bismo smjeli zanemariti Isusovu rečenicu: „Ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko.“ (Mt 18,3). Posrijedi je naše spasenje, ulazak ili neulazak u kraljevstvo. Biti dijete jest uvjet, pretpostavka spašenosti.

Što je čovjek manje dijete, to je manje istine i svjetla u njemu. Živimo uvelike u nestvarnom, lažnom svijetu. Je li rješenje u tome da postanemo djeca? Svakako. ■

intervju: Matiša Dulić

Ispovijest mladog radijskog voditelja

intervju vodio: Dario Marton

Dragi mladi,

u „Zvoniku“ vam predstavljamo mlade koji šire Radosnu vijest Isusa Krista na različite načine. Ovoga puta odlučili smo upoznati vas s jednom od emisija za mlade koja se emitira na valovima Radija Marije. Od samog osnutka te radijske stanice, emisija za mlade nije prestajala. U njoj su mladi svjedočili svoju vjeru, poticali svoje vršnjake da slijede put Isusov, da se aktivno uključe u svoje župske zajednice. Osim u toj emisiji, to rade i u emisiji novosadskog studija istoga radija. Urednik je emisije novosadskog studija Kasandra Kričković, a subotičkog Matiša Dulić.

Bilo nam je drago kada smo posjetili prostorije Radija Marije u Subotici i sudjelovali u jednoj od emisija za mlade koju uređuje i vodi Matiša Dulić.

Upoznajmo Matišu Dulića

M. Dulić: Zovem se **Matiša Dulić**. Rođen sam 24. rujna 1994. Godine. Odgojen sam u tradicionalnoj, koliko-toliko praktičnoj katoličkoj obitelji koju čine moj otac Ivan, mama Vera, zatim starija sestra Klara, mlada sestra Ana i mladi brat Krunoslav. Pripadam Župi svetog Josipa Radnika u Đurđinu. Nakon završetka OŠ „Vladimir Nazor“ u Đurđinu upisujem srednju Poljoprivrednu školu (smjer poljoprivredni tehničar) u Bačkoj Topoli. Ondje, četiri godine nakon što sam završio srednju školu, upisujem i osnovne akademske studije na Fakultetu za biofarming čiji sam student završne godine. Pored očitog zanimanja za poljoprivredu, volim se baviti i uvijek iznova upoznavati vlastitu konfesiju. Također, u slobodno vrijeme rado gledam filmove i čitam knjige.

Kako je došla ideja o uređivanju i vođenju emisije za mlade?

M. Dulić: Ideja je došla stjecajem okolnosti. Naime, prvotno sam bio jedan od animatora. Trudili smo se svakome od nas dati neko zaduženje. Bili smo svuda i nastojali smo svašta pokriti. Usputno je

došla i ideja ponovnog pokretanja emisije za mlade. Mene su pitali bi li se htio baviti, pristao sam i sada sam tu gdje jesam. :)

Kakvim se temama baviš i kako ih biraš?

M. Dulić: Bavimo se uglavnom temama kršćanske tematike, no trudim se da te teme nekako budu aktualne i za današnju mladež.

Stižeš li sve sâm pripremiti i jesu li ti potrebni suradnici?

M. DULIĆ: Ponekad se dogodi da, uz emisiju, imam i mnogo drugih obveza pa se to, naravno, odrazi na kvalitetu pripreme same emisije, ali zasada sve stižem sam pripremiti. Što se suradnika tiče, naravno da su uvijek potrebni i to bi provjereno bio boljitak; ne samo za emisiju za mlade nego i općenito za Radio Mariju u Subotici.

Imaš li neku anegdota sa snimanjā emisije s gostima?

M. Dulić: Naravno, ima ih mnogo, uglavnom su to neke anegdote poput lapsusa prilikom izgovaranja ili pak čitanja nekih riječi, kako od strane gostiju tako i od samoga voditelja.

Imaš li možda neki uzor u bavljenju katoličkim medijima?

M. Dulić: Nemam neki *poseban* uzor i mislim da sve nadahnuće dolazi od Gospodina. Ipak, nešto što povremeno pratim i svakako je za preporuku kao svijetli primjer katoličkih medija za naše mlade jest „Božanstvena komedija“. Pri tome, naravno, ne mislim na Danteovo književno djelo nego na TV-emisiju koju možete pratiti putem internetske stranice laudato.tv.

Možeš li zamisliti da radiš TV-emisiju za mlade katolike?

M. Dulić: Da radim TV-emisiju za mlade katolike? Svakako to zvuči kao veliki izazov, ali mislim da bih mogao raditi i to, dakako uz primjerenu obuku. Nego, da mi nije nešto slučajno promaklo po pitanju razvitka katoličkih medija na ovim prostorima čim postavljate takva pitanja?!

U kojem se terminu emitira emisija za mlade?

M. Dulić: Emisija za mlade emitira se svake srijede od 21:30 do 22:30, dok novosadsku emisiju „Na slobodu pozvani“ možete slušati svakog drugog ponedjeljka od 21:15.

Zašto slušati vašu emisiju na Radiju Mariji?

M. Dulić: Slušajte našu emisiju i javljajte se kako bismo se družili i držali zajedno te da možemo zajedno duhovno rasti i razvijati se. „Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima.“ (Mt 18,20)

Zahvaljujemo se Matiši koji je odvojio vrijeme za nas. Želimo mu puno uspjeha u radu emisija, a mlade dobre volje pozivamo da se uključe u rad ove emisije i postanu Matišini suradnici. Slušajmo Radio Mariju!

Fidel: Grješnik i(li) obraćenik?

autor: Ivan Dodig

Umro je kubanski vođa Fidel Castro kojega mnogi opisuju kao diktatora i zločinaca. Iako krajnje socijalističkih stajališta i politika, imao je zanimljive stavove o Bogu i religiji. Mnogi odbijaju svaku vezu bivšega kubanskog vođe i kršćanstva, no ona je jača i seže daleko u Castrovu obitelj te se nastavlja u isusovačkoj školi koju je pohađao. Izdana je i knjiga brazilskog dominikanca Freia Betta naslova „*Fidel i religija*“ u kojoj je napravio nekoliko intervjua s Fidelom Castrom razgovarajući o njegovim stavovima prema religiji i kršćanstvu.

Rođen je u katoličkoj obitelji, no nije bio praktični katolik te je nakon revolucije 1959. godine počeo progoniti katolike nacionalizirajući im škole. Također je zatvarao svećenike iz političkih razloga. Papa Ivan XXIII. ekskomunicirao je Castra zbog represije katoličkih institucija na Kubi. Također, on je javno kritizirao elemente Biblije koje drugi koriste kao opravdanje za ugnjetavanja žena i naroda afričkog podrijetla kroz povijest. Međutim, Fidel je vjerovao u Boga, doživljavao ga kao „*najvišu ideju dobrote i pravde*“ kako ga nakon revolucije opisuje u pismu obitelji palom suborcu.

Godine je 1992. Castro popustio restrikcijama prema religiji pa je dopuštao članovima svoje partije slobodno iskazivanje osobnih vjerskih osjećanja. Vrlo bitna činjenica koju valja naglasiti i koja razlikuje Castra od ostalih socijalističkih vođa jest ta da je svoju zemlju opisivao radije kao sekularnu nego kao ateističku.

Papa Ivan Pavao II. posjetio je Kubu 1998. godine. To je ujedno bio i prvi posjet aktualnog pape otoku. U javnosti su se tijekom posjeta pojavili rame uz rame, i to više puta. Tada je Castro bio u tamnoplavom svečanom odijelu i odnosio se prema papi s najvećim poštovanjem. U prosincu iste godine Castro ponovno uspostavlja Božić te dopušta i službenu proslavu tog blagdana prvi put nakon partijske abolicije 1969. godine. Kubancima je tek tada ponovno dopušteno obilježavanje Božića kao svetkovine i održavanja procesija na otvorenom. Papa mu se javio brzojavom uz iskazivanje svoje zahvale za obnovu Božića kao državnog praznika.

Povodom obilježavanja pete obljetnice papina pohoda Kubi 2003. godine Castro je prisustvovao blagoslovu obnovljenog katoličkog samostana u Staroj Havani. Smrt pape Ivana Pavla II. bila je povodom Castrova povratka u crkvu nakon 46 godina. On je tada, svladan emocijama, sudjelovao na svetoj misi za-dušnici u havanskoj katedrali te se tom prigodom

upisao u Knjigu žalosti u Apostolskom nuncijatu u Havani. Tada je kardinal Jaime Lucas Ortega y Alamino izrazio veliku zahvalnost Castru.

Godine 2009. u svojoj autobiografiji Castro naglašava da kršćanstvo nalaže vrlo humane zapovijedi koje daju svijetu etičke vrijednosti i osjećaj za socijalnu pravednost odnoseći se pritom na prijašnju izjavu u kojoj je rekao: „*Ako me ljudi prozovu kršćaninom, ne sa stanovišta religije, nego sa stanovišta socijalne vizije, deklaram se kršćaninom.*“

Sastao se s Benediktom XVI. u ožujku 2012. te s trenutnim poglavarom Crkve, papom Franjom, u rujnu 2015. godine kada su razgovarali o problemima suvremenog svijeta i zaštiti okoliša.

Kada je vijest o smrti kubanskog vođe obišla svijet, papa je Franjo uputio telegram sućuti Fidelovu bratu Raulu u kojemu moli za dušu pokojnika i istovremeno povjerava čitav kubanski narod majčinskom zagovoru Milosrdne Gospe od El Cobre, zaštitnice Kube.

Svatko od nas ima jedinstvenu spoznaju Boga, način kako Ga doživljavamo i kako Ga razumijevamo. Tako je i Fidel, iako zanesen ideologijom, prepoznao da je Bog „*najviša ideja dobrote i pravde*“ te se tijekom godina promijenio. Evangelist nam Luka govori o značaju promjene za svakoga čovjeka: „*Kažem vam, tako će na nebu biti veća radost zbog jednog obraćena grešnika negoli zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba obraćanja.*“ Još dodaje (15,10): „*Tako, kažem vam, biva radost pred anđelima Božjim zbog jednog obraćena grešnika.*“ ■

Dragi čitatelji!

Tražeci još pokoje božićno nadahnuće (i slikom i tekstem), pored izvrsnih tekstova novostarih suradnika, provela sam više od sata čitajući – božićne priče... Sve me je to vratilo u djetinjstvo, jer je jedna od prvih knjiga iz kojih sam još prije škole naučila čitati „Bor koji je ostao neokićen“. Bijaše to krasna zbirka jednostavnih priča o običnoj djeci – siromašnjoj, bogatoj, bijeloj, crnoj, zdravoj, bolesnoj... Naravno, najvažnija jest ona priča kojoj je mjesto radnje Betlehem, glavni likovi Marija, Josip i Isus, sporedni – anđeli, pastiri i kralji, tema – rođenje Spasitelja svijeta, a poruka – SVIM NA ZEMLJI MIR, VESELJE... Ipak, trebamo i one druge priče – kako svijet čeka i živi Božić. Bit će i ove zime filmova na televiziji koji će od božićne poruke najčešće imati tek vrijeme radnje – Božić, ali opet će prijati mnogima. Predlažem da svi potražimo u knjižnicama ili još bolje – sami „iz glave“ pričamo priče o slavljenju Božića. Kao što volimo vidjeti kako su naši prijatelji i rodbina okitili „granu“, tako ćemo u božićnim pričama vidjeti kako ljudi Novorođenim kite – svoje duše... (vh)

Obiteljska slavlja

Božić u obitelji

autor: Marina Piuković

Doba adventa u obitelji uvijek nekako protrči, proljeti, nestane, a prepuno je događanja koje se trudimo ispratiti, biti sudionici, biti aktivni. Ako samo krenemo od vrtića, škole, stalno neka ispitivanja, kontrolni, pismeni, pa se na to još dodaju brojne priredbe, nastupi, koncerti, obični ili oni božićni, ali ima ih. Pa još ako u njima aktivno sudjelujemo, puno je i proba. Na poslu, u firmama se najviše posluje u prosincu, pa i tu treba posebna snaga. A tu su i mise zornice, koje također traže čovjekovo biće da ima snage uraniti svako jutro i započeti dan sa zornicom. U svim tim događanjima, imamo li vremena za molitvu, razgovors Isusom, vremena za svoje ukućane?!

Važna je doluka da za Božić svojim ukućanima ne poklanjamo darove upakirane u sjajne papire, velike vrijednosti u novcu, a nikakve u srcu. Neka dar ne bude puko iskupljivanje za propušteno zajedništvo, nego neka bude odluka, da posvetimo vrijeme jedni drugima. Pa ako ne znamo kako to učiniti, napravimo si neku „božićnu čestitku“ u kojoj ćemo upisati tajming kada je naše vrijeme koje želimo pokloniti drugome. I onda nema isprike – „ne mogu sad, baš me nešto spriječilo, hajde da promjenimo tajming“... Ako tako učinimo narušavamo svoju dosljednost, volju i želju pa se posvetimo dragoj osobi. A kakav je Božić ako nemamo vremena jedni za druge? Pronađimo vremena i uraditi sve one brojne poslove koje Veliki otkupitelj očekuje od nas za svoj rodendan. Brojni običaji koji se njeguju u svakoj kući koja slavi Božić zahtjevaju i veliku fizičku snagu i zalaganje pa možemo reći i umijeće. Ali kad sebe damo u sve te poslove, užitak je veći! Zato napunite „baterije“ za pripremu i proslavu rodendana koji se slavi svuda u svijetu, smislite nešto neobično, novo, što će razveseliti vaše ukućane, ali neka je tajna u skromnosti, jednostavnosti, baš onakvoj kakav je bio Isus, u malenoj štalici rođen.

Uživajmo u jedostavnosti, toplom domu, zagledani u svjetlost božićne svijeće. Neka nas ta toplina ogrije u zimskim danima kroz koje hodimo. Hodimo hrabro i odvažno, s ciljem da usrećimo ljude oko sebe. Usrećiti osobu pored sebe – tako jednostavno, a ponekad tako teško?! Zato ne smijemo posustati, već ići naprijed uporno, neprestano i s osmjehom. Recept za ovakvu sreću svatko mora otkriti sam! I zato ne posustaj i ne odustaj! Sretno i hrabro!

Obiteljska slavlja

Kada počinje Božić?

originalni autor: Rolf Krenzer

Božić počinje kada slabi
jakomu slabost oprosti,
kada jaki zavoli snagu slaboga,
kada bogati počne dijeliti imanje sa siromašnima,
kada glasni zastane pokraj nijemoga
i shvati što mu je on želio reći,
kada značajno postane beznačajno,
a nevažno postane važnim i velikim,
kad usred tame jedno maleno svjetlo
obećava bezbrižnost i život u svjetlu,
a ti ne odugovlačiš, nego podeš,
takav kakav jesi, prema tome svjetlu,
tada, da, tada počinje Božić.

Ženski razgovori o...

Majčinstvo

autor: J.Z.

Nakon dvotjednog planiranja, dogovaranja oko toga tko će pričuvati djecu, a tko obaviti subotnju kupovinu, uspjele smo se naći na kavi - nas četiri, stare prijateljice.

I tako, nakon dugo vremena, jednostavno ne možemo dočekati svaka svoj red da ispričamo što ima novo: kako nam je obitelj, što rade djeca, kako je na poslu, itd. Započinje ona koja je uvijek bila najglasnija i priča kako će za Materice biti na službenom putu. Sklapa se veliki ugovor za firmu i kad je već ionako većinu stvari ona pripremila onda bi i trebala biti tamo i završiti posao. Ali, baš na Materice... govori s tugom i nada se da se bar neće vratiti prekasno i da će večer provesti sa svojim najmilijima. Zbog posla često mora izbivati iz kuće, ali uz pomoć supruga i roditelja, sve se uspije izorganizirati, a raditi se mora. Druga prijateljica priča kako su ovog Adventa odlučili ištekati tv iz struje. Djeca ne idu u vrtić jer ona, iako fakultetski obrazovana, ne može naći zaposlenje, a za Advent im je pripremila mnoštvo kreativnih stvari koje će raditi i tako se pripremati za Božić. A bez televizora ostat će im više vremena za molitvu, razgovor i druženje. Treća prijateljica, s nekim čudnim podočnjacima na koje nismo navikli, govori kako joj se život svodi na posao i razvoženje djece. Škola, plivanje, glazbena škola i kao postidena nam priznaje da je pronašla jednu ženu da joj jednom tjedno izglača rublje i počisti kuću, kako bi to malo slobodnog vremena mogla posvetiti obitelji, a ne kućanskim poslovima. I onda na kraju ja... Što da im kažem? Za početak kako su me inspirirale i u meni i nakon višegodišnjeg prijateljstva izazivaju divljenje: Divim se prvoj prijateljici koja je vrlo uspješna, kako u obitelji tako i na svom poslu; drugoj, koja ne dozvoljava da joj crne misli zbog nezaposlenosti obuzmu dušu nego volontira, pomaže u župi i Caritasu i s još više snage i ljubavi pokušava iskoristiti vrijeme za dobro svoje djece - uključujući i njih u razne akcije, učeći ih doma engleski (jer zašto bi plaćali privatne časove kad to može i ona) i trudeći se svatko uvijek bude dobrodošao u

njihovom domu. I treća prijateljica mi je inspiracija, jer pored užurbanosti života i raznih obaveza, ipak nađe vremena za molitveni susret, dobru knjigu i kavu s prijateljicama. A ja sam se onedavno vratila na posao nakon porodijskog odsustva i još uvijek pokušavam pronaći ravnotežu. Muž, djeca, posao, kuća, sve traži svoje vrijeme, trud i posvećenost. Ali već ću se nekako snaći i izaći će to sve na dobro.

I nije ovo neka priča iz koje sam htjela izvući neku pouku ili moralni zaključak u kojem se osoba „a“ i osoba „b“ ponašaju primjereno, a osoba „c“ i „d“ ne, jer u životu ništa nije crno-bijelo. U ovaj razgovor mogle bi se uključiti i mnoge druge majke sa svojim iskustvima i ja sam sigurna da i one kao i ove četiri iz priče, žele samo najbolje za svoju djecu i obitelj. ■

Kako živjeti Božić

Božićni anđeo

autor: nepoznat

Kad sam nakon Božića opet pospremila jaslance i božićne anđele, zadnjega anđela zadržala sam u ruci: „Ti ostaješ“, rekla sam, „Ti dolaziš na moj pisaćii stol. Trebam malo božićne radosti za cijelu godinu.“

Od tada anđeo stoji na mom radnom stolu, i u rukama drži koš za smeće. Anđeo je uobičajeno tih na svome mjestu. Kad se zbog nečega ljutim, on, ne ispuštajući koš za smeće, veli: „Ubaci unutra!“ Unutra ubacim svu svoju ljutnju. Na primjer, kad opet zagubim svoju kemijsku olovku ili kad se nepoznata mačka omaci u mojoj vrtnoj sjenici. To također može biti i neka velika ljutnja ili nevolja ili velik bol s kojim ne mogu izići na kraj. Na primjer, kad su nedavno otac i majka saznali da njihova petogodišnja djevojčica boluje od neizlječive bolesti. Kako pomoći, utješiti, što reći? Nisam znala.

„Ubaci unutra!“, reče moj anđeo, i ja ubacih svoj jad u njegov koš za smeće.

Jednoga sam dana uočila da je njegov koš uvijek iznova prazan.

„Kamo sve to stavljaš?“, upitah ga.

„U jaslle“, reče.

Zbunio me: Zar je toliko mjesta u tim malim jaslama? Anđeo se smijao.

„U jaslama leži Dijete koje je još manje od jaslala. A njegovo srce je još manje. Ali tvoj jad, njega zapravo uopće ne stavljam u jaslle, nego u srce toga Djeteta. Razumiješ li?“

Dugo sam o tome razmišljala. To je teško razumjeti. A ipak se radujem. Smiješno, zar ne?

Anđeo namršti čelo: „To nije smiješno! To je božićna radost.“

Odjednom sam bila prepuna pitanja. Ali, on je stavio prst na usta: „Pssst! Ne govori, raduj se!“

Imati kršćanski stav

autor: vlč. Patrik Tvorek

Vjerujem da sam u svojih trideset godina izjavu: „To je moj stav!“ , čuo barem milijun puta... Možda sam malo i pretjerao ali nisam ni daleko od toga.

Ali što je ustvari stav? Psihologija ga definira kao relativno trajnu tendenciju da se osjeća i postupa s ljudima i problemima na određen način. Također označava i spremnost da se pozitivno ili negativno reagira na neku osobu. Najprostije moguće rečeno stav je naš subjektivni (osobni) obrazac ponašanja koji smo primili u našim obiteljima, školama, društvu, vjerskim zajednicama.

Stav prema osobama je prva stanica na našem putu. Već prvi susret s nekim u nama budi stavove - pozitivne ili negativne, ali naše osobne. Na pozitivnima Bogu hvala, a negativni... Mogu se promijeniti kako nekoga upoznajemo, na svu sreću! Zašto je to tako? Prije svega jer je stav naučen obrazac ponašanja. Izgrađuje se kroz životno iskustvo, karakter, odgoj, okruženje, obrazovanje te na desetke drugih faktora koji utječu na osobu od djetinjstva.

Treba biti svjestan i da je stav odnos koji je usmjeren prema nečemu; bili to ljudi, objekti, ideje ili situacije, prema njima se uvijek izražavamo s pozitivnim ili negativnim emocijama. Pozitivno usmjeren stav uvijek rađa nečim dobrim dok je negativan usmjeren na dobivanje koristi ili na manipulaciju osobama ili grupama ljudi. Negativan stav u sebi krije i ono neizrečeno, ne želi se izraziti ni biti javan, dok u sebi stvara uvjerenja i mišljenja koju rađaju obmanom. Takav stav kad-tad izlazi na svijetlo dana jer obmana ne može ostati trajna.

Iznošenje stava pak ima veze sa svakim pojedincem ponaosob. Naše osobno iskustvo, motivi i crte ličnosti utječu na to hoćemo li ga iskazati. Ako smo naučeni da je nešto dobro uvijek smo spremni iskazati svoj stav što se posebno očituje ako smo okruženi ljudima koji imaju iste stavove kao mi. Ne treba zaboraviti ni moć znanja koja nam pomaže što ćemo usvojiti kao stav ili što nam je prihvatljivo ili ne. Ipak to je

druga tema jer smo kao pojedinci previše različiti da bi čak i identično znanje utjecalo na svakoga isto.

Kao što sam već napisao, Bogu hvala, stavovi se mijenjaju. Tko misli da je to lagan proces vara se. Promjenu uzrokuje nove informacije koje dobivamo o nekome ili nečemu i lome naše okvire. Taj lom u nama stvara nelagodu i dovodi do preispitivanja onoga što smatramo svojim stavom. Jednostavno rečeno shvaćamo da smo u krivu i da nešto trebamo promijeniti! Kada ne možemo sami društvo nas mijenja- neke naizgled obične stvari koje smo odbijali svojim stavom postaju nam norme. Tako nam osoba koja je na poslu ozbiljna, odgovorna, dosljedna i beskompromisna može djelovati hladno dok u obiteljskom životu zrači toplinom i mirom,... Tada treba shvatiti da ne donosimo sud na temelju stavova koji nisu definirani jer nas oni odvedu na krivi put.

A kakve veze sve ovo gore ima sa kršćanskim stavom? Vjerujte mi gotovo nikakve! To je bio samo uvod da bi sam sebi objasnio što je to stav, jer iako sam ga do sada imao o apsolutno svemu, nikada ga nisam do kraja definirao i znao što on znači.

Kršćanski stav je ipak nešto ljepše i uzvišenije od naših stavova. Zato su i progonjeni, napadani i neshvaćeni, ne ljudi, nego stavovi! Kršćanski stav o abortusu, eutanaziji, samoubojstvu, ekonomiji, spolnosti, braku, obitelji,... Mogao bih nabrajati satima o čemu sve kao kršćani imamo stav ali neću, ovdje prestajem i želim završiti onim što sam trebao napisati u 650 riječi i to je (gotovo) jedino bitno!

Ipak ovo što pišem je samo moj stav,... Možda i nije? Nemam dovoljno informacija, argumenata, nisam dovoljno elokventan i ne znam toliko kompliciranih riječi. Da kažem da sam apsolutno u pravu bio bih bezobrazan i nametljiv te tražio od drugih da razmišljaju poput mene. To je obilježje diktatora i to ne želim biti. Ipak želim reći što je za mene kršćanski stav.

Još uvijek ne znam što je stav ali znam da ga imam. Temeljim ga na DVIJE ZAPOVIJEDI LJUBAVI! Ljubi Boga i ljubi bližnjega! To je jedini stav koji trebaš i koji trebam. Kad su nam te zapovijedi ispred svakog stava ne trebamo se bojati. Ako pak fali nešto od to dvoje to nije stav, to nije od Boga, to je sebeljublje! To je zlo koje razara i sije mržnju! To je stav zla koji se treba mijenjati ili u njemu propasti!

Sveti Augustin je rekao: „Ljubi i čini što hoćeš“, a ja bi samo dodao da tek onda imaš pravo na stav. Do tada mi, molim te ne govori: Ovo je moj stav! ■

Da li osjećate zadovoljstvo?

autor: Maja Pavlov, psiholog

Osjećanje zadovoljstva i „ispunjenosti“ je u vezi naše procjene da smo zadovoljili neku svoju važnu želju.

Sama riječ je afirmativna jer u svojoj etimologiji uključuje nečega „do-voljno“ kao i „za“. U tom smislu želja koju smo ispunili uklanja neprijatnost, neispunjenosti. Otuda i izraz satisfakcija od lat. *satisfacere* tj. *satis* što znači dosta, dovoljno i *facere* - izvršiti.

Ipak, osjećanje zadovoljstva sve češće ljudi ostavljaju za nekakve „ekskluzivne“ situacije ili momente, točnije ne osjećaju ga često. Fantazije koje se javljaju o ovoj vrsti emocije idu u nekoliko pravaca: „tek kad prestanem da radim...mogu osjetiti zadovoljstvo“, ili „ukoliko osjetim zadovoljstvo sigurno će stvari krenuti loše...“, „previše zadovoljstva vodi u gubitak samokontrole“ ili „ako pokažem zadovoljstvo drugi će mi zavidjeti, i odbaciti me.“

Ove osobe vjeruju da se zadovoljstvo ili druga osjećanja moraju iskazati na određen način, i to tek kada situacija to dozvoli, što je u skladu sa njegovom ili njenom fantazijom.

Obitelj i dozvole osjećanja

Ova vrsta *supresivnosti* pozitivnih osjećanja, kao i kroničnog deficita pojedinih osjećanja, posebno zadovoljstva ima veze sa osobnim ranim sadržajima koji su pothranjeni u njegovim strukturama ličnosti. Tu veliku ulogu igra primarna obitelj, koja je na djetetovo izražavanje određene emocije reagirala ili kažnjavanjem ili ignoriranjem ili pak osjećajem osjećanja koje je dijete tada pokazivalo. Ovo jednom riječju zovemo psihološka „zabrana“ od strane roditelja. To znači da se dijete prilagodilo roditeljskoj verbalnoj ili neverbalnoj poruci u kome se nešto „ne radi ili radi“ na određen način. Sadržaji ovih represivnih ili supresivnih fantazija su takvi da će u sadašnjosti osoba imati nelagodu tj. vjerovat će da drugi ljudi na njegovo osjećanje ili iskazivanje zadovoljstva reagiraju kao roditelji ili druge značajne figure iz njene prošlosti. Postoje dvij tendencije kada su osjećanja u pitanju: osobe ili ne osjećaju određeno osjećanje ili ga osjeća, ali sebi ne dozvoljava da ga iskaže. Ovaj „paket zabrane“ u svoj genezi ima

otpisivanje, minoriziranje i ignoriranje djetetove afektivnosti i osporavanja osnovnih prava kroz „Nemoj da osjećaš određenu emociju“. Npr. djevojčica koja je bila mala ušetala je u kuću veoma radosna i zadovoljna, ali pošto je opća atmosfera u domu bila napeta jer je majka bila bolesna, od nje se očekivalo da „nešto uradi sa tom radošću“. Ona je tada na primarno osjećanje stavila neko melankolično lice i ušla u ulogu „zabrinutosti za mamu“, jer se to „uklapalo“ u dati scenarijo i očekivanja. Ta djevojčica, kada poraste i kada se nađe u dodiru sa zadovoljstvom može da automatski promjeni „mod emocije“ i u situacijama kada bi bilo sasvim u redu da osjeti i iskaže zadovoljstvo, ona iskazuje neko manje prijatno osjećanje. Ovu vrstu zamjenskih osjećanja u transakcionoj analizi nazivamo tzv. „reket“ osjećanjima.

Reketi su zamjenska osjećanja koja su bila dozvoljena i odobrena od strane značajnih drugih u prošlosti.

Zabrinutost kao obrana od zadovoljstva

Još jedan čest razlog zabrane na zadovoljstvo kod ljudi je tzv. „magijska svest“ u kome osoba vjeruje da ukoliko počne da se raduje, „sutra će plakati.“ Ovo je u vezi sa uvjerenjem da će nešto krenuti po zlu ukoliko se nešto dobro desi. Ova vrsta regresivne svesti prisutna vjekovima kod ljudi, onemogućava da osjete prijatne emocije u njihovoj punini. Zato se oni radije odlučuju za zabrinutost, jer „dok brinem ništa se loše neće desiti.“ U tom načinu vjerovanja odustajanje od zadovoljstva i sreće je obrambeni magijski čin, kojim se predodređuje nesreća.

Prijatnost, zadovoljstvo, sreća

Dok je prijatnost i tjelesni fenomen koji može imati i svoju mentalnu reprezentaciju, dotle je zadovoljstvo psihički fenomen koji osoba može držati u svojoj svesti, i kao takva može postati dugotrajna emocija ili raspoloženje. Zadovoljstvo može voditi u smirenost, kao i u uzbuđenje u zavisnost kako osoba reagira na ispunjenje želje.

Također, između osjećanja zadovoljstva i sreće postoji samo kvantitativna razlika, jer sreću osjećamo kada ispunimo neku od vrlo važnih želja. Radost kao dio ove kompozicije je posebna vrsta zadovoljstva zbog budućnosti da će se nešto lijepo dogoditi, a naša želja ispuniti. Stoga možemo reći da je radost prijatno iščekivanje događaja koje će izazvati zadovoljstvo.

U ovo Božićno vrijeme prilika je da ostajemo u dobrom raspoloženju i damo sebi dozvolu na različite oblike zadovoljstva. Prije toga možemo se pitati koje male ili velike ciljeve smo postigli ili smo na putu da ih ostvarimo. Ova mentalizacija otvorit će i kanal da češće i jasnije osjećamo zadovoljstvo kao važnu emociju kvaliteta života. ■

Apostolsko pismo pape Franje „Misericordia et misera“

U nedjelju, 20. ovoga mjeseca, nakon svečane mise završetka Godine milosrđa na Trgu sv. Petra papa je Franjo svečano potpisao novo apostolsko pismo naslova „*Misericordia et misera*“ što u prijevodu znači „Milosrđe i bijeda“. To su dvije riječi kojima sv. Augustin opisuje susret između Isusa i preljubnice (Iv 8,1-11) te kojima otkriva otajstva ljubavi Božje u susretu s grešnikom. „Ostadoše samo njih dvoje: *misera* (lat. jadnica) i milosrđe“. Ta prekrasna evandeoska stranica ikona je proteklog slavlja Godine milosrđa. Milosrđe, piše papa Franjo, ne može ostati nešto što je prošlost u životu Crkve. Ono označuje vlastiti opipljivi smisao duboke evandeoske istine. Sve se očituje u milosrđu, sve se rješava u ljubavi milosrdnoga Oca. Isus je u očima i srcu preljubnice našao želju da ju razumije, oprostí joj grijehe i pomogne joj postati slobodnom. Jad i bijeda grijeha obučeni su u milosrdnu ljubav. Na taj način Isus preljubnici pomaže gledati u budućnost s nadom i spremnošću, pomaže joj u promjeni njezina života kroz koji bi trebala hodati u istinskoj ljubavi. Opraštanje je najvidljiviji znak ljubavi Očeve koju Isus objavljuje čitavoga svog života. Nema stranice u evanđeljima koja ne govore o imperativu ljubavi i opraštanja.

U protekloj godini Crkva se stavila u položaj slušatelja, iskusila je veliku prisutnost i blizinu Oca koji je djelovanjem Duha Svetoga objelodanio dar i poslanje Isusa Krista. Završavajući ovaj Jubilej, vrijeme je da gledamo naprijed i shvatimo kako treba nastaviti bogatstvo božanskog milosrđa s vjernošću, radošću i oduševljenjem. Papa Franjo na prvo mjesto stavlja slavljenje milosrđa u liturgiji u kojoj se neprestano ponavlja i živi milosrđe. Na početku svake svete mise molitvena zajednica u pokorničkom činu priznaje svoje grijehe, a svećenik govori: „Smilovao nam se svemogući Bog, otpustio nam grijehe naše i priveo nas u život vječni!“ U zbornim molitvama, molitvi vjernika, predslavljanju, kanonu mise, kao i u neposrednoj pripravi za svetu pričest liturgija moli smilovanje Božje nama grešnicima. Božje milosrđe slavimo i u sakramentima ispovijedi te u bolesničkom pomazanju. Ti se sakramenti, stoga, s razlogom nazivaju sakramentima ozdravljenja. Slušanje Božje riječi na svetim misama osvjetljeno je svjetlom vazmenog otajstva. U euharistijskom slavlju događa se istinski razgovor između Boga i svoga naroda. U naviještanju biblijskih čitanja opisana je čitava povijest spasenja preko neprekidnih djela milosrđa koja nam se naviještaju. Božja nam je riječ izravna blizina na našem hodočasničkom putu prema onostranosti. Homilija i kateheza u

kršćanskom životu uvijek trebaju biti potpomognute kucajućim srcem milosrđa. Biblija je snažni govor koji nam opisuje čudesna djela Božjega milosrđa. Stoga je korisno zajednici vjernika nedjeljama u liturgijskoj godini omogućiti i prakticirati produbljenje Svetoga pisma. *Lectio divina* (lat. Božansko čitanje) o temi milosrđa dopušta nam dodirnuti plodnost svetoga teksta čitanoga u svjetlu duhovne tradicije Crkve.

Papa Franjo u svome apostolskom pismu ističe i zahvaljuje misionarima milosrđa koji su bili na raspolaganju u sakramentu pomirenja, a koje je on poslao po svijetu. Papa poziva sve svećenike da se zdušno predaju na raspolaganje vjernicima u sakramentu svete ispovijedi i da budu velikodušni u davanju odrješenja Božjega opraštenja. Kao što se Isus odnosio prema ženi preljubnici, tako neka se i svećenici u ispovijedi suosjećajno ponašaju prema pokorniku. U zamršenim slučajevima u kojima bi prevladavala pravda koja proizlazi iz odredaba, valja vjerovati u snagu koja izvire iz božanske milosti. Sakrament pomirenja treba ponovno pronaći i otkriti svoje središnje mjesto u kršćanskom životu. Od svećenika se traži stavljanje svoga života u službu „otajstva pomirenja“ (2 Kor 5,18) kako niti jedan pokornik, koji se iskreno kaje za svoje grijehe, ne bude lišen odrješenja i pomirenja s Bogom. Papa Franjo misionarima milosrđa i svećenicima produžava ovlast odrješenja pridržanih grijeha, a, osim toga, predlaže i da se na četvrtu nedjelju došašća u svakoj biskupiji održi inicijativa 24 sata za Gospodina kao intenzivni pastoral sakramenta ispovijedi. Papa ističe da se treba nastaviti s praksom milosrđa i tješnja: „Tješite moj narod!“ (Iz 40,1) Ne smijemo dopustiti nikome da mu bude ukradena nada koja proizlazi iz vjere u Uskrslog Gospodina. Milosrđe Božje očituje se blizinom i suosjećanjem prema braći koja trpe. Koliko trpljenja u svijetu? Kolike su obitelji razorene ratom i izbjeglištvom? Kolika nevina djeca trpe rat? Koliko na svijetu ima iskorištavanja maloljetnika u ratne i druge svrhe? Koliki plaču zbog bolesti svojih najbližih? Pa i onda kada ne možemo pomoći onima koji trpe, valja biti u njihovoj blizini i suosjećati s njima držeći ih za ruku da osjete kako su prihvaćeni i voljeni. Potrebno je

Molitva pape Franje za Godinu milosrđa

tješiti obitelji, radovati se njihovoj djeci i njihovu rastu u ljubavi i miru. Sakrament ženidbe ne samo da učvršćuje obitelj već je on privilegij u kojemu živi milosrđe i koji potiče kršćansku zajednicu da se brine za obitelj. Iskustvo milosrđa čini nas sposobnima gledati sve ljudske poteškoće pogledom Božje ljubavi koji se ne umara prihvaćati ih i pratiti.

Papa Franjo obraća se svim članovima Crkve i govori im da bi se trebali suočiti sa smrću. Crkva neprestano živi ovaj dramatični prijelaz prema svjetlu Kristova uskrsnuća koji otvara put prema punini budućega života. Suvremena kultura često banalizira smrt. Smrt je sučeljavanje i priprava za prijelaz iz ovoga života u život vječni koji ima svoj smisao. To je ljubav prema osobama od kojih se rastajemo i koji idu prema svome susretu s Bogom. Sprovod trebamo živjeti kao molitvu i nadu za duše pokojnika. Onima koji plaču za svojim najmilijima svojom prisutnošću na sprovodima trebamo pružiti kršćansku utjehu. Blizina svećenika u tom trenutku velika je utjeha ožalošćenima. Zatvaranje Svetih mora biti prošlost. Ona trebaju biti zauvijek otvorena Kristu. Sveta nas vrata upućuju na put ljubavi prema bližnjima. To treba biti put milosrđa koji nam omogućuje susret s tolikom braćom i sestrama koji nam pomažu zajednički hodati u Gospodinu. Završetak jubilarne godine trenutak je za prostor i maštu milosrđa kako bismo oživjeli život tolikim plodnim djelima milosti. Crkva treba razglasavati i mnoge druge znakove koje je Isus ispunio, a koji nisu zapisani (Iv 20, 30). Prošle su dvije tisuće godina, no djela milosrđa nastavljaju davati nam vidljive znakove Božje dobrote. Na iskustvo Jubileja pobuđuju riječi sv. Petra Apostola: „Vi nekoć Ne-narod, a sada Narod Božji; vi Ne-mili, a sada Mili!“ (1Pt 2, 10) Naše se zajednice trebaju otvarati za primanje svih onih koji žive na našim područjima kako bi svi stigli do Božje nježnosti svjedočenjem svih vjernika. Svaki dan našega hodanja označen je nadom u Boga koji upravlja našim koracima snagom milosti koju Duh ispunja u srcu, hrani ga i čini sposobnim ljubiti. Vrijeme je milosrđa sve i za svakoga, da nitko niti ne pomisli da je stranac Božje blizine i snage njegove nježnosti. Papa Franjo završava svoje apostolsko pismo savjetom kako bismo svoje oči uvijek trebali upirati u milosrdne oči Presvete Bogorodice. Majka Milosrđa prihvaća sve pod svoju zaštitu i svoj plašt. Uzdamo se u njezinu majčinsku pomoć slijedeći njezin savjet, gledajmo u Isusa, svijetlo lice Božjeg milosrđa. ■

Gospodine Isuse Kriste,
ti si nas poučio da budemo milosrdni kao Otac
nebeski
i rekao nam da tko vidi tebe, vidi njega.
Pokaži nam svoje lice i bit ćemo spašeni.
Tvoj pogled, pun ljubavi, oslobodio je Zakeja
i Mateja od robovanja novcu,
a preljubicu i Mariju Magdalenu od iskušenja
da sreću traže samo u stvorenju;
potaknuo je Petra da zaplače, nakon što te je
zatajio,
a raskajanomu je razbojniku zajamčio raj.
Daj da svatko od nas osjeti da je i nama upućena
riječ
koju si rekao Samarijanki:
»O, kad bi znala dar Božji!«

Ti si vidljivo lice nevidljivoga Oca,
Boga koji svoju svemoć očituje
nadasve praštanjem i milosrdem:
daj da Crkva u svijetu bude Tvoje vidljivo lice,
lice svoga uskrslog Gospodina u slavi.
Htio si da i tvoji službenici budu zaogrnuti
slabošću
kako bi gajili istinsko suosjećanje
prema svima koji su u neznanju i zabludi.
Učini da svatko tko pristupi tvojim službenicima
osjeti da ga Bog iščekuje, ljubi i da mu oprašta.

Pošalji svoga Duha
i sve nas posveti svojim pomazanjem,
kako bi Jubilej milosrđa
bio godina milosti Gospodnje
te tvoje Crkva, u obnovljenome zanosu,
uzmogne donijeti siromasima radosnu vijest,
proglasiti slobodu zatočenima i potlačenima
te slijepima vratiti vid.

Po zagovoru Marije, Majke milosrđa,
to molimo tebe koji s Ocem i Duhom Svetim
živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Poruka Karmelskog svjetovnog reda

Božićna čestitka karmelskog svjetovnog reda Blažene Djevice
Marije od gore Karmel i sv. Majke Terezije od Isusa u Somboru

„Sva su stvorenja odlikovana jer je na sebe Isus uzeo ljudsku narav. Osobito je odlikovan čovjek! Po Isusovom utjelovljenju i prosjak postaje najbogatijim kraljem“, riječi su koje nam o Božiću upućuje utemeljitelj naše zajednice o. Gerard Tomo Stantić OCD, sluga Božji. Njihovu aktualnost osjetimo i danas. Tumačeći poruku utjelovljenja Božjega Sina, o. Gerard upućuje nas da to maleno Dijete iz štalice pronademo jedni u dugima, u obitelji, na radnim mjestima i u rekreaciji. Samo ukoliko nadvladaju bratska sloga i ljubav, tek tada može rasti i ljubav prema Gospodinu. Pozvani smo u svakom čovjeku, bez obzira na rasnu, spolnu, nacionalnu ili bilo kakvu drugu pripadnost, tražiti iskru Božjeg nedokučivog nauma. Članovi karmelskog svjetovnog reda svim čitateljima dragog „Zvonika“ žele sretan Božić i blagoslovljenu Novu godinu.

s. Marijana od Kraljice Karmela OCDS, priorica

Obnoviti poslanje reda

autor: s. Blaženka Rudić

21. siječnja 2017. godine službeno će biti završena velika proslava 800. obljetnice potvrde Dominikanskog reda, tj. Reda braće propovjednika, kada će papa Franjo predvoditi euharistijsko slavlje u bazilici sv. Ivana Lateranskog u Rimu. Tijekom proslave toga velikoga događaja (koji je započeo na blagdan Svih svetih 7. studenoga 2016.), događali su se mnogi dirljivi susreti i zanimljiva događanja koja su obnovila svijest o karizmi i poslanju Reda. Pri zatvaranju jubileja predviđena je izložba umjetničkih djela dominikanskih autora i kongres o poslanju Reda u budućnosti.

Od 22. studenog 2016. godine otvorena je izložba umjetnosti u klausturu i bazilici sv. Sabine u Rimu. Na njoj sudjeluju umjetnici iz različitih grana dominikanske obitelji i iz raznih krajeva svijeta. To je prilika da se otkrije bogatstvo oblika, boja i stilova koji karakteriziraju propovijedanje Reda danas. Naime, umjetnost je za dominikance vrlo važan način propovijedanja. Mnogi dominikanski samostani i crkve u različitim dijelovima svijeta skrivaju umjetnička remek-djela. Ova izložba bit će prilika da se prezentira ne samo umjetnička baština Reda nego i rad suvremenih dominikanskih umjetnika koji su u dijalogu s umjetničkim svijetom i koji propovijedaju kroz njega.

Kongres o poslanju Reda slaviti će se na Papinskom sveučilištu svetog Tome Angelicuma u Rimu od 17. do 21. siječnja 2017., a na koncu tog kongresa bit će svečano zatvaranje spomenutog jubileja 800. godišnjice potvrde Reda. Glavni je cilj kongresa razmotriti kakav je doprinos dominikanskog propovijedanja za poslanje Crkve i Reda u budućnosti. Kako obnoviti njihovo propovijedanje i misiju propovjednika? Kako pomoći propovijedanju Crkve?

Na kongresu će se, kroz radionice, forume i radove u skupinama, obrađivati sljedeće teme: evangelizacija migranata i starosjedilaca, međureligijski dijalog i ekumenizam, propovijedanje po gradovima, župni pastoral, obrazovanje i evangelizacija, škole propovijedanja, ljudska prava, umjetnost i propovijedanje, hodočašća i krunica, pastoral u zatvorima te pastoral zdravlja i mediji.

Geslo Reda – istina – uvijek će biti aktualno. Ako se zaboravi ili iskrivi istina o Bogu, iskrivljena je i istina o čovjeku. To je vrlo pogubno što se i očitovalo kroz povijest, a očituje se i danas. ■

HIMNA SVETOM DOMINIKU

Nad tvojim grobom sedam je vjekova
 Proteklo brzo k'o sjaj meteora,
 Pišući zlatom zvjezdana sred mora
 Vječna ti slova.

Duša, gle, tvoja sada k'o i prije
 Božju ljepotu odrazuje bijelu,
 Još ti se divna ugasila nije
 Zvijezda na čelu.

Ljepšu od sunca, od ponora dublju,
 Istinu svetu pružao si svima,
 Držeći čvrsto nevjerskih sred tmína
 Goruću zublju.

Utjehe kalež napunjen iz vira
 Kristova srca davati si smio:
 Jednima otac, drugima si bio
 Andeo mira.

Red koji sretno tvoju stazu slijedi,
 Ljubavi tvoje najveće je djelo.
 Spomenik sebi podig'o si smjelo
 Jači od mjedi.

Kreposti tvoje - ures Crkve to su -
 Strpljiva ružo, nevinosti l'jere,
 Spusti na duše žedne prave vjere
 Istine rosu.

Daj da nam oči rajske vide žale
 Poslije borbe na tom svijetu bijednom!
 Presvetom Trojstvu s tobom da svi jednom
 Pjevamo hvale.

Rajmund Kupareo

Raspjevani Božić

autor: maestro Miroslav Stantić

Novi broj Zvonika uz novo ruho i oblik, donosi i ovu novu rubriku o crkvenoj glazbi. Ubuduće ćemo pokušati upoznati i učiniti bliskom glazbu kroz liturgijsku godinu, skladatelje, odrednice o glazbi Drugog vatikanskog sabora. Budući da ovaj prvi članak izlazi pred najradosniju i najraspjevaniju svetkovinu Božića, donosimo tekst-meditaciju o božićnim popijevkama i božićnoj glazbi u našem hrvatskom narodu, koji je napisao franjevac Franjo Jesenović iz svoga osobnog glazbenog i pastoralnog iskustva.

Sretan Božić!

Božić je blagdan Božje ljubavi prema nama ljudima. Ta se ljubav očitovala u Sinu Božjem koji je postao čovjekom, Djetetom Isusom. Na njegovu rođenju anđeli su započeli pjevati: „*Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima*“ (Lk 2, 14). Na tu pjesmu ljudi su se spremno nadovezali i radosno je pjevaju do danas.

Naša je najstarija poznata božićna popijevka iz 14. stoljeća, a nosi naslov: *Bog se rodi u Vitlijomi – Bog se rodi u Betlehemu*. U njoj dolazi divni izričaj: mladi Bog – deminutiv – Božić. Stara Pavlinska pjesmarica iz polovice 17. stoljeća donosi dvadesetak božićnih popijevaka, a pjevnik zagrebačke katedrale *Cithara Octochorda* iz 1701. ima i znatno više.

Brojne današnje božićne popijevke, premda su mnoge nastale početkom 19. stoljeća oko zagrebačke katedrale, duboko su se upisale u dušu našega naroda. U tu bogatu božićnu baštinu uvodi smireni *Kirie eleison*, nastavlja navještaj mira i veselja Svim na zemlji, a klicanje Betlehemu, gradu Vojvode iz roda Davidova, izriče *O Betleme*. Navještaj pak radosne vijesti kršćanskom puku proglašavaju popijevke *Radujte se narodi* i *Veselje ti navješćujem*, a narod si daje oduška uz *Narodi nam se*. Tim popijevkama pridružuju se: *Djetešce nam se rodilo* koja izražava radost zbog Isusova rođenja, *Oj pastiri čudo je novo* pjeva o jednostavnim pastirima kojima je objavljena božićna novost, sa spasonosnim danas Božićnog otajstva pjevamo *Danas se čuje*, dok su nebeski glasnici opjevani u *Dvorani neba*, a otajstvo Bogočovjeka navješćuje *Rodio se Bog i čovjek*, veličinu pak dana rođenja izražava *Čestit svijetu*, a *Tama je svud* opjevala je svetu noć.

Neke popijevke vode nas u pojedine pokrajine: *Tri kralja jahahu* i *Zašla zvezda* u Istru, *U se vrime godišta*, *Veseli se Majko Božja* i *Ovoga vrimena* u Dalmaciju, *Poslušajte svi sada* i *Zvan Betlema* u Podravinu, a *Spavaj mali Božiću* i *Oj pastiri čujte novi glas* u Bačku, *Sklopi blage očice* u Lupoglav, dok se *Potecite pastiri*, *Pastiri stante se* i *Hote o ljudi sim* pjevaju se u samo-

borskom kraju, a *Zdravo budi mladi Kralju, Što se ono dogodi* i *Dete milo* odzvanjaju u Medimurju. U nekima od njih odjekuje pučki Božić s mjesnim melosom i stihom.

Svojim tekstovima i napjevima popijevke se sretno dopunjuju i na jedinstveni način izriču božićno otajstvo. A zanosnim pjevanjem svakog Božića, u njima s prijašnjim generacijama govorimo istim jezikom, vjerujemo istu vjeru, pjevamo istu pjesmu, želimo isti – bolji Božji svijet.

U prvoj polovici 20. stoljeća popijevke su dobile „*cecilijansko*“ ruho, dok su u drugoj polovici tog stoljeća objavljene na brojnim gramafonskim pločama, audiokazetama, i nosačima zvuka, a kraj stoljeća donio nam je raspjevani Božić u Ciboni.

Božićne popijevke nadahnuli su starozavjetni proročki navještaji, božićna evanđelja, liturgijski tekstovi, brojni blagdani i teologija. Sve popijevke izriču središnju kršćansku istinu o rođenju Djeteta – mladoga Kralja od Djevice Marije. Uz njih smještaju Josipa, anđele, pastire i mudrace, okrenute prema skromnoj štalici, jaslama u kojima leži Novorođeni na kojega upućuje zvijezda prethodnica. Okružena tom milinom, sveta obitelj je ipak u neizvjesnosti: prijeti joj siromaštvo, imućni je odbijaju i progoni je Herodova neprijateljska sila. Nad svim time lebdi radosna poruka o novorođenom Djetetu – Spasitelju svijeta.

Popijevkama se pridružuju vedre instrumentalne skladbe, najčešće na orguljama pretežno u troosminskoj ili složenoj mjeri, dočaravajući radosno božićno raspoloženje: pastore talijanskog podneblja, noeli i musette francuskog kruga te barokne božićne skladbe. Uz velike skladatelje, ima i mnogo malih imena, a svi su svoju glazbenu genijalnost ugradili u veće ili manje skladbe koje stvaraju vedro božićno raspoloženje.

U našem se narodu posebno istaknuo franjevac **Fortunad Pintarić** svojim temperamentnim dudašima koji su nezaobilazni dio božićevanja, osobito u sjevernoj Hrvatskoj. Dudaši stvaraju božićno raspoloženje radosti, divljenja i zanosa pred Gospodinom koji se rodio među nama da bude – s nama Bog.

Svojom raspjevanošću i razigranošću Božić nas potiče da se poklonimo Novorođenom Spasitelju. ■

Božić na bikovačkim salašima

autor: A. J.

Ovih dana sam rekla suprugu da ću opet unijeti slamu za Božić. Njemu se to više ne dopada, ali kad ću je već sama unijeti, i posle Božića iznijeti onda neka bude. Spomenula sam mu i kako me nisu bolile noge ići pišice na ponoćnicu pa ujutro na misu prvi, drugi i treći dan Božića. Sada ako eventualno odem samo u jednom pravcu na polnoćku već mi je dosta.

Sićam se, Božića na salašu, mada je svaki uglavnom bio isti. Za mene je dok sam bila mala 25.12. i večer prije bio najlipši dan u godini. Ostale dane je nekad bilo mirno i tiho, a nekad baš i ne. Naročito mi je bilo teško kad je baćica (tako smo oca zvali) psovao. Na badnji dan ujutro počinjala je već Božićna atmosfera. Svi smo bili nekako složni, mama je poslovala u kuhinji a mi sa baćicom oko stoke i živine. Kad je to bilo urađeno tada smo sve još počistili i pripremili za sutra da se na Božić što manje posluje. Grana (jelka) je bila nakićena u toku popodneva, a u sumrak smo sa ocem uneli slamu. Dok je mama završavala večeru mi smo se spremili da u što svečanijoj atmosferi dočekamo Isusovo rođenje. Večera je uglavnom kod svih bila slična. Prvo med, bili luk, orasi, jabuke, pa grah, riba, nasuvo sa sirom i makom, kompot od suvih šljiva kivan u vinu, a umisto kruha kolač u kojem je bio novčić. Nisam volila grah, ni dan danas ga ne volim ali na badnje večer on ima poseban ukus. Da li zbog posta ili je to Božji blagoslov ne znam ali tada mi prija. Posle večere smo mi dica pogledali šta nam je Isus donio pod jelkom. Tokom večeri smo išli u „vašange“. Oko 23h smo sa mamom i još nekima iz komšiluka išli na misu ponoćnicu. Baćica je ostao čuvati Božić (naš salaš nikad nije ostavljan sam).

Po povratku sa ponoćnice jeli smo pača. Iako je malo vrimenta ostalo za spavanje nije mi ništa bilo teško. Ujutro smo sa mamom hranili stoku pa kad je otac stigao sa prve mise ručali (doručkivali) smo pečene divenice ili tko je htio pača. Posle je baćica završio namirivanje a mi dica smo išli na veliku misu. Meni je u crkvi uvijek bilo lipo, ali na Božić posebno i za vrime župnikovanja našeg gospodina Laze Križanovića, a i posli kad nam je došao gospodin Đula – Julije Bašić.

Po povratku smo užnali. To je bio najsvečaniji ručak u godini jer slavili smo Isusov rođendan. Ti su dani svi bili blagoslovljeni jer smo svi bili veseli i srićni. Pri susretima smo svaki dan posebno čestitali: Badnji dan ili večer, Isusovo rođenje, sv. Stipana, sv. Ivana, šibare... Ima toga i sad ali uglavnom se čestitanje objedinjuje u SRETAN BOŽIĆ.

Zlatorog i Snježana

autor: Etienne Credi, za Zvonik

Nekada davno, u mjestu koje ste možda vidjeli u svojim snovima, bijaše jedan lovac u vrtu kojeg je njegovao sam Gospod. Vrt se nalazio nadomak strmine, okružen planinama i šumama, ali nikada u sjeni. A najljepši dio toga vrta bijaše drvo sa kristalnim plodovima koja su prelamala zrake sumraka. Za lovca, drugi najljepši dio tog vrta je bila Snježana, njegova malena mačka, u pohodu na nemirne zrake svjetla na tlu.

U jednom trenutku, lovac upita:

Zašto je Gospod iskušava tako?

Njegov anđeo čuvar mu odgovori:

Zar je to iskušavanje? Gospod stvara sredstva i okolnosti, ali plamen u grabljivici dolazi iz samog plijena, zar ne?

Ali... To je besmisleni san, na neki način. Ona je dobila plijen koji je na korak do savršenog, ali svejedno to nije. Jer, dok je plijen uvijek vidljiv, uvijek ostavlja traga, uvijek nadohvat ruke, on je i uvijek neuhvatljiv. Stoga bi trebalo Gospodinu predložiti da stvori jelena zlatnih rogova, primjerice, čija jedina svrha bi bila da bude gonjen, i da budi poriv za lovom u cijelim generacijama. Jelen zlatnih rogova bi bio vječan, brz i snalažljiv, i samim svojim bićem svjedočiti umijeću Gospodnjem, Njegovoj mašti.

Anđeo mu odvrati:

Međutim, i taj zlatorog bi trebao biti neuhvatljiv, zar ne? Zar tada ne bi tražio od Gospodina da od besmislenog sna učini besmislenu stvarnost?

Možda. Ali razmisli o tome koliko bi se generacija lovaca preporučivalo u molitve drugih, koliko bi se oni sami molili, koliko bi njih zazivalo pomoć i milost Gospodnju i koliko njih iščekivalo blagoslov Gospoda u svom pohodu... To bi uistinu bilo djelo na njegovu vječnu slavu.

I dok su lovac i njegov anđeo čuvar tako govorili, tmna je već pala, i dočekala Snježanu u snu. Gospod siđe s Nebesa, ne ukazavši se lovcu i anđelu, i sjede kraj Snježane, umirujući njen san. Kada se Snježana kroz neko vrijeme trgla iz njega, on je umiri govoreći:

Spavaj dalje, mila. Bdiem nad tobom uvijek.

Snježana se pokloni Gospodinu i reče mu:

Gospode? Hvala Ti na daru svjetlosti.

Gospod se nasmije i zvijezde u daljini zasjaju malo jače:

Hvala tebi što je pratiš.

Aktivni vjeroučitelji i vjeroučiteljice u adventu

U Osnovnoj školi „Matko Vuković“ bilo je užurbano. Djeca su se na vjeronauku pripremala za Isusov rođendan, i to na razne načine. Stariji su razredi odlučili ovoga došašća moliti za nekoga iz njihove grupe i time ga poticati u rastu u vjeri. Niži su razredi pravili adventske vjenčiće te ukrasne kutije u koje su ostavljali poklone Isusu za rođendan. Jedna se grupa djece veoma aktivno uključila u program dječje emisije na Radiju Mariji. U svojim župnim zajednicama djeca su bila vrlo aktivna u izvođenju programa za Materice, Oce i Božić. U tim su programima sudjelovali svi; od one najmanje djece pa sve do onih koji su već došli do osmoga razreda.

Vrhunac se svih aktivnosti adventskoga vremena prikazuje na božićnoj priredbi koja se u našoj školi obilježava po petnaesti put. U njoj sudjeluju djeca s Katoličkog vjeronauka i Pravoslavnog katihizisa vođeni svojim vjeroučiteljima. (Mirjana, Subotica)

U katedrali su vjeroučiteljice Nevena i Ana pripremile čestitku za Materice i Oce. Djeca su za prvi dan pjevala, uz pratnju tamburaša, pjesmu „Bogu fala da si tu“, dok su za drugi dan izveli pjesmu „Hvala mama, hvala tata“. U Župi svetog Križa djeca su pjesmom i recitacijom također čestitala Materice i Oce svojim majkama i očevima.

22. i 23. prosinca u OŠ „Miloš Crnjanski“ i „Majšanski put“ održane su božićna priredbe. (Nevena, Subotica)

U Župi svetog Roka djeca od trećeg do osmog razreda su zajedno s jednom srednjoškolkom priredili za župljane, a osobito za djecu, igrokaz za Svetog Nikolu. On je govorio o željama dječaka koji piše pismo tome svecu koji se, na kraju, pojavljuje i ostvaruje mu želje. Sv. Nikola je sa sobom donio paketiće koje je podijelio svoj djeci koja su to jutro bila na zornici. U nedelju su se na Materice djeca kratko predstavila kroz pjesmu, recitaciju i narodnu nošnju kako bi zahvalili majkama za sve ono što im one pružaju. Potom su dvije župljanke, obučene u tradicionalnu narodnu nošnju bunjevačkih Hrvata, podijelile prikładne darove svoj djeci – rumenu jabuku. Slična čestitka održana je i na Oce. (Silvester, Subotica)

Vjeroučiteljica OŠ „Sveti Sava“ vredno je organizirala program za Materice, Oce i Božić. U programu je sudjelovalo oko 25 djece. Za Materice, djeca su recitirala pjesmice, a dječji je zbor, s kantorom Mariom Bonićem, otpjevao pjesmu „Hvaljen Isus, gazdarice“. Za Oce je također održan sličan program. Božićni program u školi bio je ekumenskog karaktera; djeca prvog, drugog i trećeg razreda recitirala su božićne

pjesmice uz glazbenu pratnju Marka Kujundžića. U programu je sudjelovao školski zbor koji čine djeca koja idu kako na vjersku nastavu. Djeca će od četvrtoga do osmog razreda izvesti igrokaz „Intervju“.

Važno je napomenuti kako se svako jutro na zornicama skupi tridesetak djece. Ovom prilikom pohvaljujemo i malene iz Dječjeg vrtića „Biseri“ odakle njih desetak svako jutro prisustvuju svetoj misi. (Danica, Subotica)

Svjedočanstva djece

U adventu se za Božić pripremam tako što pokušavam biti što bolja i što više pomagati drugima. Kada je advent, najčešće sam s obitelji te zajedno slavimo najprije Materice i Oce, a potom i sam Božić. U to vrijeme, uvijek imam kreativne ideje kako ukrasiti kuću, sobu ili bor te ih nastojim provesti u djelo. (Lucija Vukov, 5. razred, OŠ „M. Vuković“)

Simbol adventa ili došašća adventski je vijenac s četirima svijecama. Svake se nedjelje pali po jedna od njih. Moja se obitelj za Božić priprema tako što se molimo pored adventskog vijenca svake večeri. (Dijana Maroš, 4. razred, OŠ „I. L. Ribar“, Plavna)

Volim Božić jer je to idealna prilika da drugima nešto darujem. On je za mene nešto čarobno jer smo svi na okupu i dijelimo svoju radost i želje. (Mladena Zvekan, 5. razred, OŠ „M. Crnjanski“)

Radujem se Božiću jer tada zamišljam kako je Isusu bilo zabavno na slamici u toj maloj, slatkoj i čudnoj štalici dok su Marija i Josip sjedili na mekanoj slami, a anđeo ih je čuvao. (Simona Dobo, 1. razred, OŠ „M. Crnjanski“)

Jako volim Božić jer mama svake godine sestru i mene vodi vidjeti betlehem. Uvijek najviše uživam u figuricama pastira. Poželim da sam i ja na toj mekoj travici s njima. (Leona Sebeledi, 2. razred, OŠ „M. Crnjanski“)

Božić je moj omiljeni blagdan jer tada najviše vremena provodim s obitelji, a u crkvi posebno volim kada pjevamo božićne pjesme. (Minea Tumbas, 7. razred, OŠ „M. Crnjanski“)

Advent je vrijeme kad se ljudi pripremaju za Božić i rođenje Isusa Krista. Također, i mi se djeca pripremamo za Isusov dolazak tako što odlazimo na jutarnje mise – zornice. Svaki nam dan katehistica Kristina pripremi male sličice koje dobijemo nakon mise, kod kuće ih bojimo, a sljedeći ih dan objesimo u crkvi na jelku kao ukrase. Također, i s vjeroučiteljicom smo Marijom u školi posvetili sate ovome čarobnom vremenu. U došašću slavimo i dva sveca: sv. Nikolu i sv. Luciju. Djeca vole ovo praznično vrijeme jer dobivaju slatkiše. (Antonija Joha, 8. razred, OŠ „J. Kolar“, Selenča)

Adventska večer

Svake godine, pa tako i ove, uz mudro tumačenje i razmatranje propovjednika, održavali smo adventske večeri u našoj kapeli. Okupljeni oko Kristova oltara i pozvani na molitvu, svečano smo palili svijeće na našem adventskom vijencu. Prvu adventsku večer predvodio je **preč. Kara Nándor**. On je u svojem razmatranju potaknuo sjemeništarce na budnost i spremno čekanje Gospodina. Drugu adventsku večer održao je **vlč. Dragan Muharem**, a on je pak iznio važnost nas samih u sjemeništu i naglasio važnost poslušnosti. Treću smo svijeću upalili uz tumačenje kapelana katedrale **vlč. Balcsáka Szilárde** koji se oslonio na vrijeme koje nam se bliži i sve nas potaknuo na razmišljanje o vremenu koje je sada, o vremenu u kojem živimo. Isto tako, govorio je o važnosti učenja te kako bismo vrijeme predviđeno za učenje trebali i iskoristiti učeći. Prema običaju, zadnju adventsku večer uvijek drži naš biskup-ordinarij što je bio slučaj i ove godine. On nam je tada ujedno i čestitao predstojeće božićne blagdane. ■

Bolnička kapela

Subotička bolnička kapela ove godine slavi 120. obljetnicu postojanja i 25. godinu ponovnog vraćanja. Na dan prošnje proslavljene su spomenute godišnjice i Sveta Elizabeta, svetica zaštitnica kapele i bolnice.

U nedjelju, 20. studenog bila je svečana sveta misa koju je predvodio **mons. Josip Mioč**, ravnatelj „Paulinuma“. S njim su misili **preč. Dragan Muharem**, dušobrižnik bolnice, i prefekt **vlč. Laslo Tojzan**, koji je ujedno održao i dvojezičnu propovijed. Misu su uveličali sjemeništarci svojim sudjelovanjem. Ministrirao je **Đuro Juhas**, a čitali su **Tomislav Ristov**, **Tamás Török** i **Patrik Klarus**. Pjesme o svetoj Elizabeti recitali su **Stefan Cocek** i **Leon Tápai**. Duet na klarinetu i flauti izveli su **Danijel Hatnađ** i **Tamás Kiss**. Na kraju svete mise domaćin kapele pozdravio je sve prisutne i zahvalio se onima koji su 1991. ponovno vratili kapelu katoličkoj crkvi. Naime, kapelu je komunistička vlast punih trideset i šest godina držala zatvorenom. Nakon 1991. godine ona je obnovljena te ponovno posvećena. To je učinio biskup **mons. Ivan Penzeš**. Proštenje kapele svojom je prisutnošću počastio i generalni konzul Republike Hrvatske **Velimir Pleša**, **dr. Branko Bićanin**, ravnatelj bolnice, neki liječnici, bolničari te mnogobrojni vjernici. ■

Nikolinje

Dan svetog Nikole slavi cijeli kršćanski svijet. U tom ga smislu svake godine obilježava i naše sjemenište „Paulinum“. Ove su godine zabavno-kulturni program sjemeništarci priredili 6. prosinca u večernjim satima u velikoj dvorani „Paulinuma“. U opuštenoj atmosferi svaki je razred izveo jedan kratki program. Prema običaju, program vode maturanti pa je tako to bilo i sada.

Svaki se razred trudio što bolje izvesti svoju recitaciju, kratku predstavu, scenu iz svakodnevnog života ili pak glazbenu točku te biti što bolji u završnom kvizu općeg znanja, povijesti i kulture. Na kraju zabavno-kulturnog programa došao nam je sveti Nikola koji je, inače, jedan od naših maturanata. Taj je maturant, odnosno sveti Nikola, najprije održao govor u kojem nas je potaknuo na dobro vladanje i na dobra djela, a zatim je podijelio svakom sjemeništarcu simbolični dar. ■

Svečani program u čast Aristotela

Pod vodstvom dr. Rite Fleis, subotička je gradska knjižnica raspisala literarni natječaj o Aristotelu te je priređen svečani program u čast 2400. godišnjice tog velikog filozofa i politologa.

Sama svečanost otvorena je kompozicijom Zorana Hristića koju je izveo zbor pravoslavne crkve „Sveti Roman Melod“ iz Subotice u suradnji s instrumentalnim sastavom „Gvarden quartet“. Hristićeva je skladba izvedena kao praizvedba te ona sadržava melodije i harmoniju Aristotelova doba; sve u duhu stare grčke glazbene kulture.

Poslije glazbene točke Jelena je Cvetić, knjižničarka gradske knjižnice, obrazložila zašto je došlo do održavanja te svečanosti u Aristotelovu čast. Predsjednica Grčkog kulturnog centra Sofija Savanov govorila je na hrvatskom i grčkom jeziku o suvremenom shvaćanju Aristotela kao filozofa za ljude današnjice koji bi trebali očuvati tradicionalnu kulturu i predati ju budućim generacijama. Akademik dr. Šefket Krcić govorio je o značenju Aristotelovog života i rada te o važnosti podjele njegove filozofije u mnogim znanstvenim disciplinama. Prof. dr. Czekus Geza iznio je Aristotelov značaj u prirodnim znanostima s posebnim naglaskom na biološki svijet. Poslije predavanja slijedio je raspored književnog natječaja i nagrađivanje svih sudionika koje je vodila već spomenuta dr. Rita Fleis. Posljednji dio svečanosti održan je u predvorju knjižnice uz zakusku i razgovor o temama s predavanja. Na kraju su organizatori zaključili kako smo se, slaveći godišnjicu jednog od najstarijih i najsvestranijih umova čovječanstva, okupili da bismo zajedno proslavili kulturu, znanost i umjetnost. ■

Posjet glazbenoj školi i izložbi

Izložbu Bele Bartoka pod nazivom „Mikrokozmos“ posjetili su učenici „Paulinuma“, a obišli su i glazbenu školu te izložbu koja je priređena u čast tog velikog pedagoga, skladatelja i skupljača narodnih melodija. Izložba je predstavila život i rad Bele Bartoka koji je prije 110. godina skupljao napjeve naših krajeva. Tijekom posjete najprije smo pogledali izložbu, a zatim nas je primila ravnateljica škole Edita Barlai u svečanoj dvorani. Ona nam je pričala o povijesti škole te o njezinom današnjem djelovanju i načinu rada. Nakon toga, obišli smo gotovo sve prostorije i dvorane, a na kraju nam je vlč. Čaba Paško pokazao Odsjek za crkvenu glazbu te nam govorio o školovanju crkvenih glazbenika. ■

Devetnica u katedrali

Na blagdan Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije, 8. prosinca zajedno smo sa svojim poglavarima sudjelovali na biskupskoj koncelebriranoj završnici pobožnosti Blaženoj Djevici Mariji u katedrali. Misu je predvodio biskup **mons. Ivan Penzeš** u prisutnosti dvadesetak drugih svećenika. Biskup je u svojoj propovijedi podsjetio vjernike na važnost štovanja Blažene Djevice Marije. Nakon mise biskup je, zajedno sa svećenicima, otišao do kipa Bezgrešne Djevice Marije i preporučio cijelu biskupiju Marijinoj zaštiti. ■

Nedjelja „Gaudete“ na Kelebiji

Treća nedjelja došašća na latinskom se zove *Gaudete* što znači nedjelja radosti. Prvotni značaj dana je u tome da vjernici malo odahnu od odricanja u ovom vremenu iščekivanja. Nadalje, smisao je radosti u tome da je već blizu veliki dan Rođenja Isusa Krista koji svojim dolaskom veseli cijeli svijet. Te nedjelje svećenik oblači ružičastu misnicu, palimo i ružičastu svijeću, a zatim se pjeva i svira više nego u ostale dane adventa. Iskoristivši te liturgijske mogućnosti, na treću nedjelju došašća u kelebijijskoj crkvi upriličena je svečana sveta misa. Tijekom mise nastupila su tri zbora: zbor pedagoga iz Segedina, komorni zbor „*Pro musica*“ iz Subotice te komorni orkestar mladih iz Novog Sada sa solisticom. Na početku je misnog slavlja bilo svečano paljenje svijeće, a pod misom su, osim nastupa zborova, izvedene i recitacije. Glavni slavljnik mise bio je domaći župnik vlč. **Čaba Paško**, a s njim su misili i **mons. Josip Mioč**, vlč. **Laslo Tojzan**, prefektistalni đakon, i **dr. Lorant Magyar**. Poslije liturgije slijedio je prigodni koncert. Nedjelja radosti ispunila je naša srca radošću i pripremila nas na veselu proslavu skorog Božića. ■

Božićno–Novogodišnja donacija od Vlade Republike

Od 2000. godine država pomaže crkve i crkvene institucije. Odonda se crkve slobodnije kreću i javljaju se u medijama. Među crkvene institucije ubrajamo i gimnaziju te sjemenište „*Paulinum*“ koju država također pomaže. Povremeno nam dodjeljuje i posebnu donaciju. Pred božićne blagdane Ministarstvo pravde (tj. Uprava za suradnju s crkvama i vjerskim zajednicama) razveselilo nas je donacijom za obnovu školskog pribora, izložbenih predmeta i namještaja. Ta nam je donacija jako dobro došla jer su mnoge stvari, ustvari, potrošni materijal pa ga treba s vremena na vrijeme obnoviti što smo mi i učinili zahvaljujući dobivenome novcu. ■

Svim čitateljima želimo čestit Božić i blagoslovljenu Novu Godinu!

Ptice naših šuma

autor: Marko Tucakov

Šume su idealna staništa ptica. Dobro ih skrivaju od predatora, a nude im i obilje mogućnosti za zadovoljenje svih njihovih potreba. Ornitolozi smatraju da se u šumama još uvijek nalazi velik broj vrsta ptica koje oni još nisu niti stigli otkriti, opisati i svrstati među poznate životinjske skupine. Priznaju da je možda tako i bolje jer je dokazano da je znanstveno otkriće novih vrsta i želja za njihovim i boljim upoznavanjem u nekim slučajevima bio put k njihovom uništenju. Bog je svakako u stvaralačkom nadahnuću ostavio na planeti Zemlji dovoljno stvari, pojava, bića i zakonitosti koje čovjek još nije spoznao.

Ipak, naše je znanje i naš odnos prema šumskim pticama zadivljujuće. I Božja je riječ tu također izdašna. Naš ih Otac koristi u mnogim prilikama i u različite svrhe. Kroz Njegove riječi, jako dobro možemo upoznati pojedine vrste, njihove osobine (jer su često uspoređivane ili čak dane kao sami primjer ljudima) i ekologiju. Primjer orlova vjerojatno je najbolji. „Onima što se u Gospodina uzdaju snaga se obnavlja, krila im rastu kao orlovima: trče i ne sustaju, hode i ne more se.” (Iz 40, 31) Orao je krilato biće, a orlovi koji žive u Vojvodini spadaju među najveće europske ptice. Nama vidljiva mjera njihove veličine često je raspon njihovih krila. Kod našega najvećeg orla štekavca ili bjelorepana (*Haliaeetus albicilla*) on može biti veći od dva metra. Orao štekavac, doduše, ne leti brzo, ali može dugo jedriti bez utroška bilo kakve energije pomoću termala, stubova uzlaznog toplog zraka. Kad pronade termal, orao raširi krila i pušta da ga zračni

virtlozi podižu sve više i više. Orao se, dakle, ne oslanja na svoju snagu da bi jedrio i prelazio velike udaljenosti. Čini se da je ta ptica, kako primjećuje i prorok Izaija, stalno puna snage. Može bez ikakve poteškoće neprestano letjeti. Štekavac je izuzetan primjer baš takve snage. Na radost onih koji su nekada bili zabrinuti za njega, u našim krajevima štekavaca ima sve više. Od nekada petnaestak parova u Apatinskom i Monoštorskom ritu te na Obedskoj bari, danas u Srbiji imamo oko 130 parova, a zimi čak do 400 ptica. Gnijezde se u šumama pokraj naših rijeka, hrane se u tim vodama i na poljoprivrednim površinama. Spretno hvataju ribe iz vode koje su im daleko najomiljenija hrana, ali jedu i vodene ptice te sisavce. Također, tijekom razdoblja kada navedene hrane nema u izobilju, ne ustručavaju se jesti i leševе te njihove ostatke. Iako je brojnim akcijama zaštite ta vrsta vraćena s ruba nestanka, masovne sječe prirodnih šuma, uznemiravanje i sve češće trovanje, opasnosti su koje joj i dalje prijete.

Sasvim drugačije važi za stanaricu naših šuma, šumsku sovu (*Strix aluco*). Nju je vrlo teško vidjeti, ali se noću može čuti njihov zov kojim dozivaju jedna drugu, obilježavaju teritorije ili mladunci traže hranu od odraslih jedinki. Prisutnost sova u šumama znak je velike vrijednosti ovih staništa. Ipak, kada se govori o sovama, vrijeme je da se iznova povede računa o interpretacijama njihove simbolike. Nju raskrinkava kapelan don Damir Stojić.

„Što se kršćanskih interpretacija tiče, sv. Toma Akvinski primjećuje da je sova u Starome zavjetu bila ubrojena među nečiste životinje i, pozivajući se na svetog Augustina, tumači da je svaka nečista životinja označavala neki grijeh koji zapravo predstavlja jedinu pravu nečistoću“, kaže on. Sova, koja jasno vidi noću, ali ne može vidjeti danju, za sv. Tomu predstavlja „one koji su pametni u svjetovnim, ali nepametni u duhovnim stvarima.“ Zanimljivo je, međutim, primijetiti da ni svrstavanje neke životinje u staroza-

vjetne nečiste životinje ne znači nužno bezuvjetno povezivanje neke životinje sa zlom u kršćanskoj simbolici. Tako i sova, uz negativno, ima i pozitivno značenje. U Bestijariju iz Aberdeena se navodi: „Na otajstven način, sova označava Krista. Krist voli tamu noći jer ne želi da grešnici – koje tama predstavlja – umru nego da se obrate i žive.“ Krist izbjegava svjetlo u smislu izbjegavanja tašte slave. Sova leti noću tražeći hranu kao što Krist obraća grešnike svojim propovijedanjem u tijelo Crkve. U moralnom smislu, nadalje, sova nam označava ne tek bilo kojeg pravednika, već onoga koji živi među drugima, a ipak se krije od njihova pogleda koliko god je to moguće. Ona bježi od svjetla u smislu da ne traži slave ni ljudske hvale. Don Damir zaključuje da je simbolika našega okruženja. Danas znamo ekološke potrebe i način života sova te nema potrebe da u vezi njih imamo nepostojeće nekršćanske asocijacije.

I mnogobrojne druge ptice naseljavaju naše šume. Većina njih gnijezdi se u krošnjama drveća i žbunja kao i u dupljama. Što je njih više, to su naše šume bogatije. ■

Sv. Nikola došao i u Bereg

U utorak, 29. studenog u prostorijama KUDH „Silvije Strahimir Kranjčević“, u Beregu održana je proslava Svetog Nikole.

Na sam svečev spomendan, također u utorak, 6. prosinca u bereškoj župnoj crkvi sv. Mihovila taj su blagdan dočekala te proslavila i djeca koja pohađaju školski i župni vjeronauk. Uz župnika vlč. Davora Kovačevića, u organizaciji dočeka sudjelovao je i Miodrag Stojnić, koreograf folklornih skupina spomenutog društva. Djeca su iznijela prigodni recital te zahvalu. Svima su podijeljeni i darovi. Budući da Krampusa u pratnji sv. Nikole nije bilo, može se zaključiti da su bereški vjeroučenici marljivo i uspješno radili na tome da budu dobra djeca tijekom cijele ove godine. ■

Advent u Novom Sadu

Mladi Župe Ime Marijino u Novom Sadu i ovoga su adventa odlučili svojom kreativnošću usrećiti one koji nemaju uvijek osmijeh na licu. Sa svojim su kapelanom vlč. Draženom Dulićem u ovo predbožićno vrijeme pravili adventske vijenčiće i božićne čestitke.

Novčanu pomoć za izradu vijenaca i čestitki pružila im je ruka župnika vlč. Roberta Erharda. U vjeronaučnoj dvorani mladi su se svakoga vikenda tijekom adventa okupljali i marljivo radili. Nedjeljom prijepodne, na misama koje se slave i na mađarskome i na hrvatskom jeziku, vjernici župe imali su priliku kupiti ta mala „umjetnička djela“ te svojim prilikom pomoći onima koji ovaj Božić neće provesti u izobilju. Sav je prikupljeni novac iskorišten za pomoć siromašnima i potrebitima koje smo posjetili uoči Božića i, barem na kratko, izmamili im osmijeh na lica. Mladi su naučili i osjetili da je **podijeljena radost - udvostručena radost** :) (Jelena Pinter)

Obljetnica bračnih parova u Đurđinu

U nedjelju 16. listopada 2016. godine u Župi svetog Josipa Radnika u Đurđinu proslavljen je dan bračnih parova koji slave obljetnicu svoga zajedništva.

Ove su se godine na zajedništvo Bogu zahvalili **Pere i Jelica Stantić** (55 god.), **Tomo i Ruža Ivković Ivandekić** (50 god.), **Petar i Mira Marcikić** (40 god.), **Ivan i Ivanka Stantić** (30 god.), **Franjo i Jelica Dulić**, **Ivan i Amalija Stipić**, **Ivica i Jadranka Horvacki** (svi po 25 god.), **Ivica i Sandra Romak** (20 god.) te **Grgo i Mirjana Orčić** (5 god.)

Misno slavlje vodio je župnik vlč. Miroslav Orčić. Nakon svete mise prisutni su se u župnom dvoru okrijepili kolačima i pićem. (M. Petar)

Protiv globalne ravnodušnosti prema potrebnima

Treće nedjelje adventa, 11. prosinca u Subotičkoj je biskupiji proslavljena Nedjelja Caritasa pod geslom „Solidarnošću pobijedimo individualizam“.

Taj dan osvješćuje Crkvi žurnost i važnost solidarne brige za potrebite, posebice u vrijeme adventa. U svakoj je župi to bila prilika da se adventsko odricanje materijalnih dobara vjernika i njihovih obitelji skupi i da ih zajednica preda u obliku posebne milostinje na misama. Nacionalni Caritas dao je prijedlog za proširenu župsku pripremu povodom Nedjelje Caritasa i to u obliku trodnevne koja je slavljena počevši s blagdanom Bezgrešnog začeca BDM uz tematski osvrt u obliku prijedloga tematskih homilija. Prijedlog razmišljanja za Nedjelju Caritasa o ovogodišnjem geslu napisao je vlč. mr. Aleksandar Ninković, svećenik Beogradske nadbiskupije: „Živjeti zajedno znači na prvom mjestu živjeti kao nositelj slike Božje. Bog, sam u sebi zajednica Oca, Sina i Duha Svetoga, poželio je da to zajedništvo podijeli sa stvorenjem. Naša potreba da budemo dijelovi jedan drugome koji spajanjem sačinjavaju sklad, odsijavaju upravo sliku skladne savršenosti stvorenoga koju čovjek, kao krunu, dobija prilikom stvaranja. Ljubavi nema bez zajednice, a zajednica ne postoji ako je, kao vezivno tkivo, ne povezuje ljubav. Onaj tko je shvatio da je stvoren od tog materijala, koji je stvoren da ljubavlju gradi zajednicu i na taj način dovodi do ispunjenja savršenstva slike koju je sam Bog utisnuo u nas, ne može dopustiti sebi da pred patnjama i potrebama drugih ljudi ostane nijem jer svojom šutnjom i okretanjem leđa zapravo negira samoga sebe te svoje postojanje dovodi do apsurd.“ ■

Deset godina kuća „Lurko“ prihvata potrebitu djecu

U subotu, 12. studenog proslavljena je deseta obljetnica otvaranja kuće „Lurko“ za potrebitu djecu koju u malenom selu Drljanu, pokraj Bečeja vodi franjevačka fondacija „Poverello“. U proslavi obljetnice sudjelovala su, osim štićenika kuće kojih trenutno ima dvadeset i troje, i ostala djeca iz sela, a posebno ju je svojim sudjelovanjem uveličao i apostolski nuncij u Srbiji nadbiskup mons. Luciano Suriani.

Nakon programa u samoj kući kojega su pripremila djeca s njihovim odgojiteljicama, održana je svečana zahvalna euharistija u mjesnoj kapeli sv. Ivana Arškog koju je predvodio p. **Karlo Harmath**, utemeljitelj fondacije „Poverello“ i triju kuća „Lurko“ (osim u Drljanu, one se nalaze i u Bečeju te u Hajdukovu). Kuće „Lurko“, u ozračju ljubavi, prihvaćaju siromašnu djecu iz problematičnih obitelji. Rade na principu dnevnog boravka gdje odgojitelji i volonteri pružaju pomoć djeci u integralnom razvoju s posebnim naglaskom na usvajanje školskog gradiva, ishranu, odjevanje te osobnu higijenu. Na taj se način djeca polako uvode u životne izazove.

Franjevačka fondacija „Poverello“ nastala je 2004. godine, a glavni joj je cilj humanitarno-karitativna aktivnost s potrebitom djecom, ali su joj ciljevi i širenje franjevačke duhovnosti, unapređenje mira i ekumenizma te zaštita okoliša. (Marko Tucakov)

Posjeta bivšem kapelanu

Vjernici župe „Marija majka crkve“ iz Subotice posjetili su svog bivšeg kapelana, vlč. **Dražena Dulića**, u ponedjeljak, 05. prosinca 2016. godine.

Vlč. **Dulić** je trenutno na službi u Novom Sadu, na župi „Ime Marijino“. U posjet su mu došli članovi pastoralnog vijeća, predvođeni sadašnjim župnikom, vlč. **Marinkom Stantićem**. Susret je započeo sa svetom misom, a nastavljen uz ugodno druženje. (Dario Marton i Jelena Pinter)

Koncert vjerskih zajednica

Jedanaesti dobrotvorni koncert tradicionalnih crkava i vjerskih zajednica održan je u Novom Sadu, u Kazalištu mladih u nedjelju, 4. prosinca 2016. godine s početkom u 19 sati.

Koncert je organizirala Srpska pravoslavna crkvena općina Novoga Sada u suradnji s župom Imena Marijina, Slovačkom evangelističkom crkvom, Kršćanskom reformatorkom crkvom, Židovskom općinom te Islamskom zajednicom Srbije. Na tome su koncertu sudjelovali zborovi svih navedenih crkava. Sav prikupljen prihod namjenjen je podršci učenicima Škole za osnovno i srednje obrazovanje „*Milan Petrović*“. (Jelena Pinter)

„Sunčana jesen života“

Manifestacija „Sunčana jesen života“ održana je u vjeronaučnoj dvorani Župe Ime Marijino u Novom Sadu u nedjelju, 27. studenoga 2016. godine.

Nakon nedjeljne svete mise organizirano je druženje za starije osobe u prostorijama Župe. Organizator je bio gospodin **Ante Raič**. Čitale su se i recitirale pjesme o jeseni, čekanju, prijateljima starijih te o mudrosti života. Ženska vokalna skupina „Romansa“ izvela je više pjesama koje su vratile naše stare u prošlost te im izmamile i osmijehe i suze. Manifestacija je zaključena izvedbom pjesme „Milost“, a druženje je nastavljeno uz čaj, kavu, kolače i šale.

Organizatori se zahvaljuju župniku vlč. **Robertu Erhardu** na gostoprimstvu, i kapelanu vlč. **Draženu Duliću** koji je cijelu manifestaciju pomno pratio fotografirajući, snimajući i pjevajući. (Jelena Pinter)

100 godina od smrti Charlesa de Foucaulda

Želimo se prisjetiti blaženog Isusovoga malog brata **Karla**, a povod je tomu stogodišnjica njegove smrti. On je, naime, ubijen 1. prosinca 1916. godine u utvrđi u Tamanrassetu.

U cijelom se njegovom životu vidi Duh Životvorac – Duh Neprestane Dinamike. U trenutku je bio spreman promijeniti sve predviđene planove. Jednostavnije rečeno, bio je otvoren Duhu Božjem na što današnje vjernike često poziva i sam papa Franjo.

Mali je **brat Karlo**, nastojeći shvatiti što je volja Očeva, shvatio da je njegovo poslanje biti apostolom naviještanjem tj. govorenjem, a još više i svojim životom. Često je znao reći: „Iz našega života ljudi trebaju čitati *Evandjelje*, odnosno trebamo biti «*Živo Evandjelje*» i biti brat svima. Uvijek tražiti zadnje mjesto i svima biti koliko je god moguće na raspolaganju i to samo radi Isusa.“ ■

Spomendan sv. Cecilije u župi Uzvišenja sv. Križa

22. studenog 2016. godine misnim je slavljem zbor Župe Uzvišenja sv. Križa u Somboru proslavio dan sv. Cecilije, zaštitnice glazbe i glazbenika.

Svjestan važnosti glazbe na misnim slavljinama, zbor je župe dostojno proslavio taj dan. Pod ravnanjem profesora **Mihaila Parčetića** oni uspješno djeluju i rade na zadovoljstvo svećenika **mons. Slavka Večerina**, ali i svih župljana. Probe se zbora održavaju jednom tjedno. Radosno i punih srca njihova pjesma odjekuje crkvom, posebno na nedjeljnoj misi. Taj zbor svoj trud i napor polaže u ruke Djevice Marije kao najljepšu melodiju ljubavi za njezinoga sina Isusa Krista. Neka im i *sveta Cecilija* pomogne kako bi bili svjedocima ljubavi svojim glasovima i zvucima koji izlaze iz njihovih srca. Nakon mise organizirano je druženje u pastoralnom centru. (Marica Mikrut)

Materice u župi Uskrsnuće Isusovo

Tko ne poštuje svoje pretke i tradiciju, ne može imati ni budućnost, stoga su Sonja Konkolj i Adrijana Kujundžić ubukle nošnju svojih majki na ponos svojoj djeci i svima nam i time uveličale tradicionalno bunjevačko slavlje – MATERICE!

Nakon sv. mise i poruke **mons. Bele Stantić** o ljepoti i svetosti majčinskog poziva, djeca su kratkom priredbom čestitale svim mama, majkama, bakama Materice a one su ih počastile jabukama i orasima! (Katehetski odjel)

Biskupijski povjerenici za mlade reflektirali Svjetski dan mladih

U subotu, 19. studenoga na poziv povjerenika za mlade Beogradske nadbiskupije vlč. Ivica Damjanovića povjerenici za mlade iz svih biskupija Srbije okupili su se u Mužlji predvođeni beogradskim nadbiskupom i metropolitom mons. Stanislavom Hočevarom. S njima su bili i nedavni hodočasnici Svjetskog susreta mladih u Krakovu kako bi sumirali utiske i iznijeli plodove rada u svojim župama.

Susret je započeo zajedničkom molitvom i nadbiskupovim nagovorom te naglašavanjem želje za osmišljavanje rješenja o unaprijeđenju i usavršavanju mladih u našim župama. Glavna tema je bila približiti Krista životu mladog čovjeka. Uslijedila je uvodna riječ vlč. **Damjanovića** koji je otvorio sastanak te sumirao najbitnije detalje Svjetskog susreta mladih koji su se ticali homilija i govora Svetog Oca upućenih mladima. Osim toga, istaknuo je koliko su te pouke imale odjeka u duši mladih, koliko je sudjelovanje različitih nacija i kultura utjecalo na sudionike te kakav je bio doprinos zajednici kod kojih su mladi bili smješteni i još mnogo drugih činjenica. Na kraju, biskupijski su povjerenici, zajedno s nadbiskupom, vodili završnu riječ oko unaprijeđivanja odnosa među biskupijama u pastoralu mladih. Susret je završen molitvom.

Subotička biskupija za svaku od svoje dvije jezične skupine ima povjerenika za pastoral mladih. Za mađarsku jezičku skupinu to je apatinski dekan i župnik u Doroslovu i Bogojevu **preč. Árpád Verebély**, dok je za hrvatsku jezičnu skupinu to mladomisnik vlč. **Patrik Tvorek**. (Marko Tucakov)

Neokatekumeni na konvivienciji

U razdoblju od 17. do 20. studenog neokatekumenska zajednica Župe Uskrsnuća Isusova u Subotici održala je godišnju konvivienciju u duhovnom centru „Domus pacis“ kraj Horgoša.

Bilo nas je četrdesetak; što mladih što starijih članova. Uz zajedničke pohvale koje su protkane riječju Božjom, skrutiranjem, pokorničkim slavljem i veličanstvenom euharistijom te uz divne biblijske pjesme koje predvode kantori na gitarama, članovi rade na rastu svoje krsne milosti. Svaki član nosi svoju Bibliju te, uz vodstvo mladih katehista, produbljuje svoju vjeru kako bi kvalitetnije živio ono što je na krštenju postao. Na taj način svaki član polako ulazi u otajstva Božje ljubavi koja su se očitovala po Isusu Kristu. Osim toga, članovi tako počinju kvalitetnije živjeti svoj kršćanski život. Od takvih kršćana polako nastaju bolji kršćanski brakovi, a i rađaju se nova svećenička i redovnička zvanja. I iz ove je zajednice niklo jedno svećeničko zvanje, jedno redovničko i nekoliko obitelji! Lijepo je vidjeti kako korak po korak ti ljudi postaju zreliji kršćani! To je milosna zajednica u našoj župi koja je inače raširena po cijelome svijetu i možda najprikladnija za ovo vrijeme kad su mase u Crkvi sve rjeđe, a sve se više polaže nada u male kršćanske zajednice! (Dijana Džavić)

Doček sv. Nikole u Vajskoj

Na Svetog Nikolu, 6. prosinca župnu je crkvu sv. Jurja u Vajskoj posjetio i sam sv. Nikola. Njegov dolazak na taj dan u 15.00 h najavio je župnik vlč. Vinko Cvijin na nedjeljnoj svetoj misi.

U crkvi se okupio velik broj djece, čak njih dvjestotinjak. S nestrpljenjem su čekali dolazak tog velikoga sveca. Na licima se djece moglo vidjeti zadovoljstvo, sreća te ispunjenost kada je došao. Sveti je Nikola kratko popričao s okupljenom djecom budući da je htio od njih saznati koliko su bili dobri iako on to već zna, no na taj način želio je provjeriti hoće li biti iskreni što i jesu bili. Krampusu nije poveo sa sobom jer su svi bili dobri. Okupljenoj je djeci podijelio darove i žurno otišao jer su ga i u drugim mjestima čekala mnogobrojna djeca. Na kraju, djeca su otišla svojim kućama sretna, vesela i zadovoljna. ■ (Amalija Šimunović)

Advent u župu sv. Roka

U subotičkoj Župi sv. Roka advent je, već po tradiciji, prepun događanja. Zornice su svaki dan osim nedjelje. To su najposjećenije mise radnim danima. Svaki dan pedesetak djece i dvjestotinjak odraslih čeka Isusov dolazak, odnosno, preneseno govoreći, hodaju prema Betlehemu. Naime, simboličan naziv ovogodišnjih zornica upravo je „*Naš hod prema Betlehemu*“. Prije Isusova rođenja Marija i Josip morali su prehodati 144 km, a „mi moramo, u duhovnom smislu, tijekom zornica svaki dan napraviti šest kilometara prema Betlehemu, tj. učiniti šest posebnih dobrih djela i tako se približiti Betlehemu, odnosno Isusu da bismo mu se mogli pokloniti.“, istaknuo je župnik, **mons. dr. Andrija Anišić** na početku jedne od zornica. Djeca za svako sudjelovanje na toj misi dobiju po jednu razglednicu za bojanje koju sutradan vraćaju obojanu te ju vješaju na svoju jelku koju, osim tim bojankama, kite i dobrim djelima.

I ove je godine, za vrijeme zornice, na svoj dan sveti Nikola razveselio djecu svojim posjetom i prigodnim darovima, a djeca su mu uzvratila prigodnim programom koji je s djecom pripremio vjeroučitelj **Silvester Bašić** i s. **Silvana Milan**.

U petak, 9. prosinca bila je posebna pobožnost u čast **bl. Marije Petković** u kojoj su, ovoga puta, aktivno sudjelovala i djeca moleći joj litanije u čast u njezinoj kapelici.

U subotu, 17. prosinca u **HKC „Bunjevačko kolo“** održana je tradicionalna priredba za Materice i Oce. Program se sastojao od pjevanja, recitacija, igrokaza i šaljivih skečeva. Sudjelovala su djeca iz vrtića „*Marija Petković – Sunčica*“, kao i osnovci Župe sv. Roka. Program je s djecom uvježbala s. **Silvana Milan**. Na taj su način svojim majkama i očevima čestitali njihov dan.

Tijekom ovog mjeseca, odrasli vjernici, krizmanici i njihove obitelji u okviru su vjeronauka imali priliku upoznati se sa Svetom Zemljom gledajući dokumentarni film te brojne fotografije s nedavnog hodočašća zajednice „*Proroci*“ u Svetu Zemlju. O svojim dojmovima s toga hodočašća govorio im je župnik **mons.dr. Andrija Anišić** koji je također hodočastio ondje. (Zv)

Paljenje prve adventske svijeće

U prvoj nedjelji došašća, 27. studenog u župi sv. Jurja, u Vajskoj svečano je održano paljenje prve adventske svijeće.

Uz blagoslov prve svijeće na oltaru, mladomisnik vlč. **Patrik Tvorek** blagoslovio je i ostale vijence u crkvi te je svečano zapalio prvu svijeću na oltaru. U svojoj se homiliji vlč. Patrik osvrnuo na budnost u ovom adventskom vremenu, istaknuo je kako kršćani u ovo doba godine trebaju biti budni te je dao nekoliko savjeta kako se što bolje pripremiti za Isusov rođendan. „*Mi, kršćani, svoju ćemo budnost postići tako da uzmemo Bibliju – riječ Božju u ruke i da ju čitamo, da se misama zornicama pripremamo za Isusov rođendan, da se iskreno ispovijedamo, da hodamo nasmijanih lica, da pomažemo jedni drugima, da pomažemo ljudima kojima je to potrebno jer se upravo po tome kršćani trebaju prepoznavati. Kada idemo na rođendane, jedni drugima nosimo poklone, a na Isusov rođendan on dariva nas, uslišava naše molitve, naše prošnje.*“, rekao je spomenuti mladomisnik. Misno slavlje animirao je župni zbor, a župnik vlč. **Vinko Cvijin** cijelo je vrijeme bio u ispovjedaonici. ■

Zornice pod Marijinim okriljem

Iako zornice nisu praksa svih župa svijeta, u našoj biskupiji jesu i, uz to, poprilično su omiljene, a, samim time, i posjećene. Ne štede se naši ljudi ustati rano, doći po hladnoći u mjesnu crkvu i zajedno moliti. Žrtva je to koja donosi blagoslov. Vjernici to osjete.

U Župi Marije Majke Crkve u Subotici, a vjerujemo i u drugim župa naše biskupije, crkve su bile pune. Pjevalo se, molilo, slavio se Gospodin, a sve to sa željom da Novorođenog Kralja dočekamo budni i pripravnici na što nas zornice pozivaju. Da bi motivacija bila veća, za djecu su se priredile posebne sličice koje su redovito dobivali na svakoj zornici kako bi za Božić, oni koji su redovito dolazili, sklopili niz koji oslikava razdoblje od Isusova začeca pa sve do njegova rođenja. Osim toga, tu je djecu na Badnjak čekao i poseban poklon – kršćanska igra "Put u Raj" koju će oni, vjerujemo, redovito igrati i veseliti se hodu prema Kraljevstvu Nebeskom.

Za polnoćku je Isus donio novi dar za sve što je ujedno poticaj na razmišljanje da nam On uvijek daje milost i nezaslužene darove koje nas trebaju ponukati da na njih barem uzvratimo zahvalnošću ako ne i odlukom da zaživimo svoju duhovnost do razine praktičnog vjernika. (Marija Gabrić)

Materice i Oci u HKC „Bunjevačko kolo“

U subotu, 17. prosinca u HKC „Bunjevačko kolo“ održana je tradicionalna priredba za "MATERICE I OCE". U toj priredbi u čast majki i očeva sudjelovala su djeca iz vrtića Blažena Marija Petković – Sunčica te djeca iz župe sv. Roka.

Na programu su bile pjesme, recitacije, dva kraća igrokaza pod naslovom i "Kako na nebu, tako i na zemlji" te glavni igrokaz "Materice" za koji je tekst napisala Đula Milodanović. Djecu iz župe sv. Roka je uvježbala s. Silvana Milan, a djecu iz vrtića njihove odgojiteljice. Glazbene točke s djecom na pratila je na orguljicama Marina Piuković, a tehničku pomoć pružili su Novica Miljački i Silvester Bašić. Voditelji programa bili su Mila Kujundžić i Ivan Huska. Na kraju je brojnoj publici i svim izvođačima zahvalio župnik, mons. dr. Andrija Anišić i još je jednom svima čestitao Materice i Oce te plodan finiš adventskog vremena i Sretan Božić. (A.A.)

Selenča darovala borove Vajskoj

Veliko hvala, iskazuju župljani crkve sv. Jurja iz Vajske, zajedno sa svojim župnikom vlč. Vinkom Cvijin obitelji Rožnaji iz Selenče koja je ove godine darovala bor koji će krasiti njihovu Crkvu u Božićnom vremenu. Ovo je lijep primjer suradnje dviju župa i primjer dobrih djela u ovo Božićno vrijeme.

Vijećnicima pastoralnog vijeća zajedno sa župnikom Vinkom nije bilo ni teško, a ni hladno uputiti se put Selenče po njihov bor. "Veliko hvala još jednom iskazuje i sam župnik obitelji koja je darovala bor i članovima pastoralnog vijeća i svima drugima koji su uvijek spremni na suradnju i pomoć, a to je velika odlika nas kršćana", rekao je župnik Vinko. (Amalija Šimunović)

Ususret Božiću

U subotu, 26. studenoga, uoči prve nedjelje došašća, organizirana je akcija unošenja jelki u žedničku crkvu kojoj su se odazvali naši mladi župljani i pomogli u realizaciji župnikove ideje da crkvu krase jelke od samog početka adventa. Ovogodišnji su darovatelji jelki za crkvu obitelji Šime Davčika i Mirka Gabrića.

Prvi simbol nagovještaja Božića svakako je adventski vijenac koji krase i oltar naše crkve te nas podsjeća da Božić dolazi, ali nas i opominje kako je to činio i Glas u pustinji: „Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze.”

Najljepši način pripreme za Božić jest dolazak na mise zornice. U našoj crkvi, Bogu hvala, na zornicama sudjeluje mnogo župljana. Tu su naši osnovnoškolci, pa i predškolci, srednjoškolci kad god su u mogućnosti, a, ovoga adventa, tu su u većem broju i naši stariji župljani. Mnogi od njih, već su od 6 sati na molitvi krunice. Nakon mise pa do odlaska u školu, djeci je omogućen boravak u toploj vjeronaučnoj dvorani uz vruć čaj i peciva koja pripremaju naše vrijedne župljanke. Djeca također mogu pogledati i crtani film po izboru našeg župnika **preč. Željka Šipeka**.

Prva radost u adventu za naše najmlađe župljane bila je dolazak sv. Nikole. U njegovu čast, animatorice **Katarina, Danijela i Tatjana**, upriličile su prigodan program s djecom koja su mu, svojim recitacijama i pjesmama, čestitala imendan.

Na treću nedjelju došašća proslavili smo dan majki, tj. Materice. Kako bi svojim majkama, bakama, ali i svim župljankama, na što ljepši i svečaniji način čestitali taj dan, djeca su naučila prigodne recitacije i kroz stihove iznijela svoje molitve za drage im majčice te im izrekla čestitke za taj dan kojim bunjevački narod proslavlja dan majki u razdoblju iščekivanja Božića.

Subota uoči četvrte nedjelje došašća dan je kada smo pozvani „Poravnati staze Gospodinu”, dan božićne ispovijedi. Toga nam je dana na raspolaganju bilo petero svećenika što je iskoristio poveći broj župljana kako bi čista srca mogli dočekati Isusa.

Dvadesetak naših starih i nemoćnih župljana, uoči Božića, pohodio je **župnik Željko** i omogućio im da se i oni na najbolji mogući način pripreme za Kristov dolazak. Ujedno im je i podijelio prigodne poklone, ali im je darovao i više od toga; poklonio im novu nadu!

Četvrte nedjelje adventa u našem se narodu slave Oci. I na taj su dan nakon svete mise djeca kroz recitacije izrekla hvalu i čestitke očevima i djedovima.

Znamo da Božića nema bez ljubavi i solidarnosti pa je Caritas naše župe odlučio i ove godine upriličiti

akciju prikupljanja potrepština za naše najsiromašnije župljane. Mnogi su sudjelovali u toj akciji i na taj su način uljepšali Božić mnogim obiteljima u našem Žedniku. Sve prikupljene namirnice, uoči samoga Božića, potrebitim obiteljima uručili naši ovogodišnji krizmanici.

Svim čitateljima „Zvonika“ sretan i blagoslovljen Božić želimo svi mi iz Žednika! (Ljubica Vukov)

Collegium Musicum Catholicum na Prvom subotičkom horskom festivalu

U subotu 19. studenog u pravoslavnom Hramu Vaznesenja Gospodnjeg u Subotici održan je Prvi subotički horski festival, na kojem je sudjelovalo četiri pravoslavna zbora (Zbor pravoslavne saborne crkve iz Temišvara, Ansambl Alilua iz Beograda, zbor Sveti Serafim Sarovski iz Zrenjanina, domaći zbor Sveti Roman Melod koji djeluje pri hramu Vaznesenja Gospodnjeg) te subotički komorni zbor Collegium Musicum Catholicum.

Na početku festivala nazočne je pozdravio i festival otvorio **Miodrag Šipka** arhijerejski namjesnik subotički, te **prof. dr. Danica Petrović**, renomirani muzikolog iz Beograda, posebno istaknuvši programsku koncepciju Collegiuma, i dala osvrt na Albu Vidakovića, kojeg je istaknula kao jednog od najznačajnijih muzikologa 20. stoljeća na ovim prostorima, a čija se skladba našla i ovaj put u programskoj koncepciji Collegiuma.

Collegium je na ovom koncertu izveo pet skladbi, kronološki složene, prema nastanku. Tako su izvedene dvije gregorijanske melodije (*Kyrie* iz IV mise *In Festis Apostolorum* i *O filie et filiae*), glagoljaški napjevi (*Zdravo tilo, Kraljice Nebeska raduj se*), te Vidakovićeve marijanska popijevka *Zdravo Majko Djevice*.

Uz mješoviti zbor Collegiuma, solo dionice u gregorijanskim napjevima pjevali su vlč. **Dragan Muharem** i **Emina Tikvicki**, a sve pod ravnanjem **maestra Miroslava Stantića**, te učinili povijesni iskorak da se katolička crkvena glazba čuje u pravoslavnom hramu u Subotici, pokazujući još jednom širinu i otvorenost Collegiuma za promoviranje crkvene glazbe.

Festival je završen svečanom podjelom plaketa za sudjelovanje, te prigodnim domjenkom i druženjem svih zborova u zgradi parohije subotičke. (Miroslav Stantić)

Objavljena Papina poruka za Svjetski dan mira 2017

"Nenasilje: stil politike za mir" tema je poruke pape Franje u prigodi 50. svjetskog dana mira koji se slavi 1. siječnja 2017.

U poruci koja je objavljena 12. prosinca Papa progovara o nenasilju kao stilu mirovne politike te poziva sve da u svome osobnom životu i ophođenju s drugima prigrle nenasilje. „Neka nas ljubav i nenasilje vode i nadahnjuju u interpersonalnim, društvenim i međunarodnim odnosima. Kada se žrtve nasilja znaju othrvati napasti osvete, one postaju najvjerodostojniji protagonisti nenasilnog mirotvorstva, piše Papa, izražavajući želju da nenasilje postane karakteristični stil naših odluka, naših odnosa i naših aktivnosti, pa i političkog života u svim njegovim oblicima. Nasilje, piše Papa, koje se provodi „u dijelovima“, na različite načine i na različitim razinama, izaziva golema trpljenja kojih smo itekako svjesni: ratovi u različitim zemljama i kontinentima; terorizam, kriminal i nepredvidljivi oružani napadi; zlostavljanje kojima su izloženi migranti i žrtve trgovine ljudima; uništavanje okoliša. S kojom svrhom? Može li se nasiljem postići bio koji cilj trajne vrijednosti? Ne dovodi li tek do razbuktavanja odmazdi i spirala smrtonosnih sukoba od čega koristi ima svega nekoliko "gospodara rata"? Nasilje nije lijek za naš razbijeni svijet, primjećuje Sveti Otac. Boriti se nasiljem protiv nasilja vodi u najboljem slučaju do prisilnih migracija i golemih patnji, jer su ogromne količine resursa usmjerene u vojne svrhe i uskraćene svakodnevnim potrebama mladih, obitelji u teškoćama, starijih, bolesnih i velikoj većini stanovnika našega svijeta. U najgorem slučaju to može dovesti do fizičke i duhovne smrti mnogih ljudi, ako ne i svih. Biti pravi Isusovi učenici danas znači također prihvatiti njegovo učenje o nenasilju, piše Papa te, citirajući svoga predšasnika papu Benedikta XVI., ističe kako nenasilje za kršćane nije puko taktičko ponašanje, već osobni način postojanja, stav onoga koji je tako uvjeren u Božju ljubav i njegovu moć, da se ne boji hvatati u koštac sa zlom jedino s oružjima ljubavi i istine. Ljubav prema neprijatelju je srž "kršćanske revolucije". (IKA)

Objavljena Papina poruka za Svjetski dan molitve za duhovna zvanja 2017

Svi su kršćani pozvani biti misionari evanđelja, ističe se u poruci pape Franje za Svjetski dan molitve za duhovna zvanja 2017. koji se slavi na Četvrtu vazmenu nedjelju ili Nedjelju Dobrog Pastira. Tema poruke je „U misiji pod vodstvom Duha“.

Oni koji su dopustili da ih Božji glas privuče i odlučili slijediti Isusa vrlo brzo otkrivaju u sebi nezatomljivu želju da nose blagovijest svojoj braći i sestrama kroz evangelizaciju i služenje u ljubavi. Svi su kršćani pozvani biti misionari evanđelja! Kao učenici, naime, ne primamo dar Božje ljubavi za svoju osobnu utjehu, niti smo pozvani gurati u prvi plan same sebe ili brinuti o interesima nekog poduzeća. Mi smo jednostavno muškarci i žene koje je radost Božje ljubavi dotakla i preobrazila i koji ne mogu takvo iskustvo zadržati samo za sebe, ističe Papa u svojoj poruci dodajući kako misijska zadaća nije nešto što se pridodaje kršćanskom životu poput ukrasa, već je, naprotiv, bitni sastavni dio same vjere.

Papa stoga u poruci poziva župne zajednice, udruge i brojne molitvene skupine koje su prisutne u Crkvi da se othrvaju napasti malodušnosti i nastave moliti da Gospodin pošalje radnike u svoju žetvu i da nam dadne svećenike zaljubljene u evanđelje, koji su kadri iskazati blizinu braći i sestrama i biti živi znakovi Božje milosrdne ljubavi. (IKA)

U Europskome parlamentu predstavljeno izvješće o vjerskoj slobodi u svijetu

Izvješće o vjerskoj slobodi u svijetu organizacije Pomoć Crkvi u nevolji (Kirche in Not) predstavljeno je 13. prosinca u Europskom parlamentu u Strasbourgu.

U posljednje dvije godine situacija se drastično pogoršala te je primijećeno ozbiljno narušavanje vjerskih sloboda u više od polovice od ukupno 23 zemlje svijeta u kojima su vjerske slobode najugroženije.

U Afganistanu je tako na snazi zabrana konverzije s islama pod prijetnjom ozbiljnih kazni. U Bangladešu je u posljednjih osamnaest mjeseci bilo 48 vjerski motiviranih ubojstava te je porastao broj napada na kršćane, hinduiste i ostale vjerske manjine pri čemu se kler i obraćenici ubijaju, a ostali primaju prijetnje smrću. U Burmi je od 2011. godine uništeno 66 crkava. U Kini je zakonom o obrani određeno koje vjere su dozvoljene, a više od dvije tisuće crkava i križeva je uništeno.

Više od tri tisuće kršćana nalazi se u eritrejskim zatvorima samo zato jer su kršćani, dok se u Indiji procjenjuje kako je sedam tisuća ljudi bilo podložno progonu od 2014. godine. U Indiji niču zakoni koji zabranjuju vjerska preobraćenja.

U Indoneziji je trenutačno na snazi 147 zakona i mjera koje diskriminiraju vjerske manjine. U Sjevernoj Koreji kršćanstvo se smatra vanjskim interventom zapada, a šezdesetogodišnji je svećenik osuđen na doživotnu kaznu teškog rada. Saudijske vlasti u posljednje su dvije godine ukinule više od deset tisuća računa na društvenoj mreži Twitter. Saudijska Arabija jedina je bliskoistočna zemlja u kojoj ne postoji niti jedna crkva, „religijska policija“ provodi racije, a svećenici moraju putovati zemljom u najstrožoj tajnosti. U Somaliji službeno ne postoji nemuslimansko mjesto za molitvu, a u Sudanu su postrožene kazne za blasfemiju.

Dva i pol milijuna ljudi pobjeglo je iz svojih domova u Nigeriji pred nasiljima Boko Harama, 219 od 279 djevojčica otetih iz kršćanske škole u Chiboku još uvijek su nestale. Stravične zločine tzv. Islamske države nad kršćanima u Siriji i Iraku međunarodna je zajednica već proglasila genocidom.

„Pravo na slobodu vjeroispovijesti jedno je od temeljnih ljudskih prava. Ono je istovremeno postalo najugroženije ljudsko pravo današnjice. Vjerski progoni su nedopustivi i moramo ih zaustaviti“, kazala je hrvatska zastupnica u Europskome parlamentu Marijana Petir koja je sudjelovala na predstavljanju izvještaja o vjerskim slobodama. (RV)

Preminuo mons. László Huzsvár, prvi biskup Zrenjaninske biskupije

U subotu, 10. prosinca 2016. godine u svom je domu u Horgošu preminuo mons. László Huzsvár, umirovljeni zrenjaninski biskup, u 86. godini života, 59. godini svećeništva i 28. godini biskupstva.

Pokojni biskup Huzsvár je, za vrijeme svoje župničke službe u Vrbasu, utemeljio i bio glavnim urednikom katoličkog mjesečnika „*Hitélet*“ („*Život u vjeri*“) i tu je službu obavljao narednih 16 godina sve dok nije imenovan biskupom. Na području današnje Srbije, uz beogradsku „*Blagovest*“, „*Hitélet*“ je bio jedini katolički časopis, a vršnjak je zagrebačkog „*Glasa Koncila*“. Bio je urednikom i godišnjaka „*Katolikus Kincses Kalendárium*“ (1969.-1984.).

Pokojni biskup je bio pionir poslijeratnog katoličkog novinarstva i nakladništva u Vojvodini, marljivo je radio na pravnoj organizaciji povjerene mu biskupije, njezinih dekanata i župa te na učvršćivanju vjere u katoličkim zajednicama u Banatu, i to u vrijeme službeno proklamiranoga ateizma i vjerske krize u bivšoj Jugoslaviji. On je nadgledao gradnju novih crkvi, kapela, pastoralnih centara i molitvenih kuća mnogih mjesta. One su, u razdoblju njegove službe, izgrađene i blagoslovljene u sljedećim banatskim mjestima: Šušara (Sv. Ladislav), Rabe (Sv. Adalbert), Dobričevo (Rođenje BDM), Vlajkovac (Sveta Magaréta Ugarska), Busenje (Sv. Martin), Velika Greda (Pohod BDM), Hajdučica (BDM, Kraljica krunice), Mužlja (Sveti Dominik Savio) i Kikinda (Sveti Josip Radnik).

Zemni ostatci pokojnoga biskupa pokopani su u kriпти katedrale svetoga Ivana Nepomuka u Zrenjaninu 14. prosinca 2016. godine. (Marko Tucakov)

Irig: Od slavlja do rastanka

U nizu pravoslavnih obiteljskih slavlja župnik nazoči u tri obitelji: sv. Avramije (11.11.) u obitelji **Andić**, sv. Kozma i Damjan (14.11.) banja Termal u Vrdniku na poziv direktora g. **Zorana Bošnjak**, Đurđić (16.11.) u obitelji **Ivanić**. U petak, 18. studenog nazoči zemaljskom ispračaju mladog i dobrog čovjeka **Miše Bevanda** (55) u Irigu. Svetkovinu Krista Kralja, 20. studenog slavimo u župi i u filijali Vrdnik (nakana obitelji Mašić) sa tvrdnjom da na Isusovom križu može stajati: *svaki čovjek je kralj* i porukom: *Život kraljuje*. U ponedjeljak, 21. studenog, nazočio je duhovnoj obnovi srijemskih svećenika u Petrovaradinu, koju je vodio **dr. Josip Bošnjaković**, prof. na KBF u Đakovu sa temom: *Međuljudska potreba – ozračje suradnje*. Usljedio je nastavak pravoslavnih obiteljskih slavlja: na Arandelovdan u Irigu (21.11.) kod pedagogice OŠ Vrdnik, **Dragane Ristić** i njezine sestre a uputio je čestitku svojoj direktorici **dr. Sanji Nikolić** i članovima njezine obitelji. U subotu, 26. studenoga u Šatrinčima uz prvi rođendan krštena je **Milana Sekereš** (1) uz poruku župnika: *Isus blagoslivlja djecu – doticaj, koji nosi cijeli život*. I. Nedjelju Došašća, 27. studenog slavili smo u naša tri mjesta. U Šatricima (za pokojne obitelji **Pacek**), u Dobrodolu (**Magoš** i **Rončević**). Poruka je bila: *Svaki trenutak je presudan – živjeti Advent – naše vrijeme je u Božjim rukama*. Krenuli smo sa našim jutarnjim zornicama. Na blagdan sv. Andrije, 30. studenog slavili smo svetu misu za pokojnu **Vesnu Kladar** (Split). Misu je darovala i nazočila pravoslavna obitelj **Andelković**, komšije a župnik nas je pozvao *da i mi kao Andrija dovedemo “brže bolje” nekoga Isusu i tako prepoznamo svoj sretni trenutak*. U II. nedjelju Došašća slavi župnik najprije sa zajednicom u Irigu, gdje ustvrđuje: *Projekt Adventa je Božji projekt sa nama, da bi potom zajedno s mons. Đurom Gašparovićem*, srijemskim biskupom suslavio na misi u kapelici sv. Barbare, zaštitnice rudara a služena za pokojnu obitelj **Babnik**, **Tomu** i **Terezu Maras** i **Darka Ivića**. Biskup je poručio: *Čitav je kršćanski svijet u očekivanju: sprema se da dočeka Isusa, njegovo rođenje. I sveta Barbara je pripravljalala put Gospodinu da se suretne s njime. Njezin život je poruka svima koji u sav glas uzvikuju da su kršćani, a drugima ostavljaju misu, molitvu, ispovijed, pričest i dobra djela*. Uz brojne goste i domaće misi je nazočio g. **Miroslav Štatkić**, pokrajinski sekretar za kulturu i odnos sa vjerskim zajednicama. U organizaciji g. **Ivice Karačića**, predsjednika udruženja rudara, nakon svete mise odrađan je prigodan program i zajedničko druženje u rudarskoj Kasini. U ponedjeljak, 5. prosinca župnik nazoči jesenskoj koroni srijemsko-mitrovačkog dekanata u Šidu, gdje predvodi duhovni dio. Na svetkovinu BZ BDM (zornica) služili smo svetu misu za pokojne: **Maricu** i **Svetozara Radaković**, i **Marka Sekulića**, pravosl. vjere. s porukom župnika: *Svi stojimo po Mariji u naklonosti Božjoj*. III. Nedjelju Došašća slavimo u tri naša mjesta a posebno u Dobrodolu. U prepunoj crkvi slavili smo svetu misu za **Anušku Šikanja** (56), rođena u Dobrodolu, a preminula i sahranjena u Francuskoj, majka 4 djece, a svetu misu darovala sestra **Margita Birinji**. U Radosnoj ovoj nedjelji župnik nas je na kraju propovijedi upitao: *Koga čekaš ti?* I dao odgovor: *Bog je tu!* Nakon triju misa još smo se u Irigu se rastali iznenadnom smrću od **Verice Erlauer** (66), pravosl. vjere, a po njezinu životu župnik je naglasio u homiliji dvije dimenzije čovjeka: put – lice. (F.F.)

Nikolinje u Banatu

Proslava Nikolinja, ove godine se održala u prostorijama društva „Planika“. Za čaroban doživljaj zaslužni su bili predsjednik društva **Rudolf Tot**, predsjednica nadzornog odbora **Martina Drča**, učiteljica slovenskog jezika **Milena Spremo**, voditeljica mladog pjevačkog zbora **Daniela Avram**, voditelj za odnose s Crkvom i Caritasom te povjerenik za socijalna pitanja **Karči Sarvaić** i njegova žena **Andža**. Za informatiku odgovorni su bili **Robert Rogelj**, tajnica **Magdalena Tot**, kao i sva djeca koja posjećuju nastavu slovenskog jezika. Ne smijemo zaboraviti ni glavne ličnosti: svetog Nikolu te Mikulaša, odnosno Miklavža koji je izvanredno dobro odigrao svoju uzvišenu zadaću iako mu je košava odnijela kapu, a bradu je, na sreću, imao prirodnu jer bi, u suprotnom slučaju, i ona stradala.

U uvodnom je pozdravu predsjednik najavio točke večernjeg susreta. Na dnevnom je redu bila godišnja skupština, kao i izbor u nekim službama što se odvijalo bez ikakvih problema. Također, pojedini su predstavnici iznijeli godišnje izvještaje o djelatnostima društva. Predsjednik je naglasio da će središnja točka biti Nikolin dolazak i darivanje marljive djece. Kao i prethodnih godina, darove je omogućio Caritas mariborske nadbiskupije. Poslije toga, zbor je „Planika“ zapjevao nekoliko prigodnih pjesama.

Nakon navedenih događanja, riječ je dobio **don Janez** koji je pozvao članove društva na polnoćku. Sadržaj božićne tajne pažljivoj publici je, a ovim putem i našim dragim čitateljima, prenio u izvornim stihovima te zapjevao uz pratnju gitare pjesmu *Prelepa noć*.

Potom je svim prisutnima, kao što želi i svim čitateljima, zaželio blagoslovljene božićne blagdane, mnogo unutarnje radosti te obiteljske povezanosti, kao i zdravu te sretnu Novu godinu Gospodnju!

Usljedio je dolazak svetog Nikole u pratnji anđela. Mlade je poticao na dobro i vjerski život, kao i na sudjelovanje u vjeronauku i misi. Zatim im je podijelio darove te se s njima i slikao.

U Ečki je pod vodstvom snalažljive učiteljice **Ljiljane Himmel** vjeronaučna grupa pripremila lijepu igricu i recitacije u čast Svecu Omladine. To se divno uklopilo u njezin predmet koji djecu poučava tradiciji i običajima važnima za povezivanje naroda i narodnosti. Na misi i priredbi prisustvovao je velik broj roditelja i druge rodbine, a sva su djeca primila poklon. Također, svećenik je blagoslovio svu prisutnu djecu bez obzira na njihovu narodnost, položaj i vjeru jer su djeca naša zajednička budućnost. U propovijedi bila je naglašena potreba o zajedništvu. Na to ga je ponukalo svakodnevno ružno i nasilničko ponašanje djece prema svojim prijateljima i prijateljicama na putu u školu. Sveti Nikola je također potaknuo na život u ljubavi i razumijevanju ne samo u školi, crkvi i kod kuće nego i na putu u školu koji je pun opasnosti za dušu i tijelo.

Sveti je Nikola posjetio i djecu u Lukinom Selu (Lukácsfalva), Belom Blatu (Erzsébetlak) i Mužlji (Muzslya). (Janez Jelen)

Godišnji koncert HKC „Bunjevačko kolo“

U subotu, 10. prosinca 2016. godine Folklorni je odjel HKC „Bunjevačko kolo“ održao svoj svečani godišnji koncert u sportskoj dvorani Tehničke škole „Ivan Sarić“ u Subotici.

U okviru su programa nastupile dječja i reprezentativna folklorna skupina Centra te dječja skupina podružnice Centra iz Starog Žednika pod vodstvom **Andrije Bašića** i **Senke Horvat** i to u pratnji našeg tamburaškog orkestra na čelu s **Danijelom Horvacki**. Također, nastupila je i pjevačka skupina pod vodstvom prof. **Tamare Štricki Szög**.

Na ovogodišnjem su koncertu nastupali su i mnogobrojni gosti poput ženske pjevačke skupine „Mendule“ iz Vrsara, HGD-a „Sv. Cecilija“ iz Korčule i KUD-a „Mate Balota“ iz Pule. Brojnu publiku osobito su oduševili, ali i zapanjili, spomenuti gosti s otoka Korčule svojom izvedbom „Moreške“, starog viteškog, bojevnog, tj. mačevalačkog plesa. Oni su kod nas došli u pratnji svog gradonačelnika **Andrije Fabrisa**. (A. A.)

Monografija Dubravke Đukanović

Veliki znanstveno-istraživački značaj istraživanja katoličkog sakralnog graditeljstva u Vojvodini, od završetka Osmanske vladavine na ovim područjima do datuma posljednje izgradnje katoličke crkve u Vojvodini prije II. svjetskog rata, predstavljen je u monografiji **dr. Dubravke Đukanović** „Arhitektura rimokatoličkih crkava Vojvodine od 1699. do 1939. godine“ u četvrtak, 8. prosinca u galeriji Arhiva Vojvodine u Novom Sadu. Predstavljajući su nazočili i o knjizi govorili predsjednik Skupštine AP Vojvodine **István Pásztor**, srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović**, recenzent **dr. Aleksandar Kadijević** i sama autorica.

U svojem je obraćanju **mons. Gašparović** rekao: „Sretan sam što sam, zajedno sa subotičkim i zrenjaninskim biskupima, autorici mogao dati blagoslov za istraživanje crkvenih objekata na području naših biskupija. I sam sam, čitajući knjigu i autoričina saznanja, uvidio novosti u opisu vrijednosti naših crkava potpuno drugačije nego što sam ih dosad sagledavao.“ (Marko Tucakov)

XX. izložba božićnjaka

U petak, 9. prosinca nakon uspješnih radionica u organizaciji Etnološkog odjela „Blaško Rajić“ pri Katoličkom društvu „Ivan Antunović“, otvorena je „XX. izložba božićnjaka“ u predvorju Otvorenog sveučilišta u Subotici.

Tradicionalna izložba božićnjaka održava se već dvadeseti put uoči najradosnijeg kršćanskog blagdana Božića. Izložbi su prisustvovali katedralni župnik **msgr. Stjepen Beretić**, ali i mnogi drugi svećenici te časne sestre. Izložbu je otvorila dominikanka **s. Nada Ivanković** podijelivši s nazočnima svoja sjećanja i doživljaj Božića iz vlastitoga djetinjstva: „Želja mi je da i ovogodišnji božićnjaci imaju istu svrhu: uprisutniti Isusa, maloga Boga, u našim obiteljima, u našem narodu, u cijelome svijetu. U tom duhu neka nikada ne ponestane ideja, inspiracija i volje da naši božićnjaci budu svjedočanstvo vjere u novorođenoga Boga i ljubavi prema iskonskoj tradiciji naših krajeva.“

U ime Katoličkog društva „Ivan Antunović“ brojnim se posjetiteljima izložbe obratio **vlč. Dragan Muharem** te je istaknuo kako se ne radi tek o otvorenju izložbe nego o izlaganju otvorenosti. Generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici **Velimir Pleša**, koji se redovito i rado odaziva pozivu na izložbu božićnjaka, izrazio je radost zbog sudjelovanja i osobnu podršku u organiziranju te značajne manifestacije za Hrvate katolike u Subotici i okolici.

Brojni posjetitelji, kao i bogatstvo izloženih božićnjaka, doista su pokazali kako ta tradicija ima budućnost. Otvorenje izložbe učinila su još radosnijim djeca iz vrtića „Marija Petković – Sunčica“ iz Kera svojom veselom pjesmom koje je pripremala odgojiteljica **Marina Piuković**. (Klara Dulić)

Obnova franjevačkog samostana u Baču

Dugo očekivana vijest o početku projekta obnove Franjevačkog samostana u Baču konačno je stigla 16. studenoga kada je u blagovaonici samostana održana konferencija otvaranja kojom je zvanično započelo realiziranje tog projekta. Na sastanku su sudjelovali predstavnici delegacije Europske unije u Srbiji koja financira ovaj projekt, zatim predstavnici tvrtke koja vrši nadzor radova, predstavnici dviju tvrtki koje su izvođači radova, potom predstavnici Ministarstva kulture i informiranja, Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture, fonda „Stoljeća Bača“, delegat Franjevačke provincije Sv. Ćirila i Metoda p. Zvonimir Lutrović te nastojatelj samostana p. Josip Špehar. Raspravljalo se o načinu rada, redovnim tjednim i mjesečnim sastancima te o izradi dinamičnog plana radova u skladu s vremenskim uvjetima. Sudionici su upoznati i s arheološkim radovima koji se obavljaju na mjestima gdje su projektom planirani rovovi za polaganje instalacija. (Marko Tucakov)

Nova „Danica“!

Posjet predsjednici Republike Hrvatske

U subotu, 3. prosinca predstavnici Katoličkoga društva „Ivan Antunović“ iz Subotice i predstavnici Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva „Matija Gubec“ iz Tavankuta posjetili su predsjednicu Republike Hrvatske Kolindu Grabar-Kitarović. Tome posjetu posredovao je generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici Velimir Pleša. U ime Katoličkoga društva „Ivan Antunović“ u posjetu su bili tajnik vlč. Ivica Ivanković Radak, pročelnica Etnološkog odjela „Blaško Rajić“ Jelena Piuković, Lazo Cvijin i Marija Vukov, a u ime HKPD-a „Matija Gubec“ predsjednicu su posjetili predsjednik Ladislav Suknović, Branko Horvat, Katarina Skenderović i Ivica Dulić. Oni su, povodom nadolazećih blagdana, Predsjednici darovali božićnjak i ukrase za bor izrađene od slame. (Klara Dulić)

Čestit Božić
i sretna 2017. godina

Tomislav Dujmović

DEMOKRATSKI SAVEZ
HRVATA U VOJVODINI

Svečana misa za biskupa Ivana Antunovića

8. siječnja (nedjelja) u 18 sati
u katedrali-bazilici sv. Terezije, u
Subotici – o 128. obljetnici smrti

Predvodi: vlč. Siniša Tumbas Loketić

XXV. razgovor

13. siječnja (petak) u 19 sati
u pastoralnom centru „Augustinianum“,
u Subotici (Trg svete Terezije 2.)

Tema: Strategija obrazovanja na
hrvatskome jeziku u Republici Srbiji

Prijatelji Zvonika:

- Kancelarija za vere R. Srbije,
- Grad Subotica,
- Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske,
- Hrvatska biskupska konferencija,
- Radio Marija
- Hrvivó katolikus hetilap
- Hitélet családi magazin
- portal www.svjetlo-vjere.com
- Hrvatska čitaonica

Godišnja pretplata na Zvonik:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din
- poštom: 1900 din: tuzemstvo (popust za više primjeraka)
50 eura: Europa
60 eura: USA, Canada

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem, Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12, 10000 Zagreb. Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na račun s naznakom „Za Zvonik“: NLB Banka A.D. Beograd
SWIFT: CONARS22; IBAN: RS35310007080200533294
Katoličko društvo „Ivan Antunović“, Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, Serbia

Opis slika:

a) posjet predsjednici Republike Hrvatske (izvor: Ured predsjednice RH);
b) salezijanci suradnici u crkvi Žalosne Gospe u Žilini; c), d) i e) Godišnji koncert u HCK „Bunjevačko kolo“;
f) Materice i Oci u HCK „Bunjevačko kolo“;
g) Oce u Isusovom Uskrsnuću;
h) Nikolinje u Banatu

Božićna poruka 2016. biskupa Đure Gašparovića

»Već se bliži vrijeme blago, već se bliži onaj čas.« I došao je taj čas. »Danas vam se rodio Spasitelj« javljaju anđeli koji su zapjevali: »Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima dobre volje« (usp. Lk 2,14). Božić za Crkvu, za kršćane, nije prazno sjećanje, nostalgija prošlosti, pjesnička fantazija niti igra osjećaja. Onaj, koga Nebeski Otac rađa izvan vremena, Isus Krist, u neizrecivoj tajni Očeva života, rađa se u vremenu i dolazi u svijet. Slavimo Božić, rođenje Spasitelja i rođenje našega spasenja. Zajedno s Kristovim rođenjem Crkva slavi svoje rođenje i rođenje svakog kršćanina. Nismo samo izravni gledatelji Božića, nego ga živimo i uzimamo udjela u tom događaju. Kristovo rođenje je naš novi početak i put, jer je rekao da je on put, istina i život i »Nitko ne dolazi k Ocu osim po meni« (Iv 14,6). Božić je dan rođenja glave Crkve i ujedno dan rođenja tijela i to onih udova koji se krste u krsnom studencu. U Božiću se događa da Riječ Božja, Isus Krist, iz vječnosti dolazi na zemlju po rođenju u tijelu i postaje sin čovječji da bi svima darovao život vječni. Tako je smrtni čovjek uzdignut na dostojanstvo sinova Božjih. U špilji se rodio, daleko od ljudi koji ga ne primiše. Nije došao da uzme nego da daruje, a najveći i neprocjenjivi dar je sloboda od grijeha i smrti ovdje na zemlji, a u nebu život vječni.

Sve to narušava naše sitne ljudske planove i proširuje naše ograničeno obzorje, jer »Ljubav Božja, spasiteljica svih ljudi; odgojila nas da se odreknemo bezbožnosti i svjetovnih požuda te razumno, pravedno i pobožno živimo u sadašnjem svijetu u koji ulazi Krist da nas otkupi od svakoga bezakonja i očisti sebi Narod izabrani koji revnuje oko dobrih djela« (usp. Tit 2,11-14). Pozvani smo na razmišljanje. Ne smijemo se zaustaviti i radovati se svojim djelima i postupcima, već Božjem milosrđu i njegovoj dobroti. Jedino nas milost može preporoditi. Po Božiću, Kristovom rođenju, Božja milost i Božja ljubav je ponuđena svim ljudima i čovjek je radosno prihvatio Boga. Tako slaviti Božić, znači ući u novi stil života: u život sinova Božjih i sudjelovati na sakramentalni način u čudesnoj razmjeni koja se je ostvarila u osobi Isusa Krista, razmjeni između božanske i ljudske naravi. Uključeni u božićno slavlje potvrđujemo da je Euharistija znak zajedništva svih ljudi u istoj vjeri u Isusa Krista i u novom životu koji od njega primaju.

Za sve vas, draga braćo i sestre, dragi svećenici, redovnici i redovnice, dragi vjeroučitelji, župni suradnici i Vama svima koji ste promicatelji Isusovih vrednota u društvenom kulturnom i javnom životu molim Gospodina da Vam podari radost i nadu Božića. Za sve nas se Isus rodio, za sve je došao na svijet i svima Otac naš nebeski, po Njemu daruje život koji ne prestaje.

Sretan vam svima Božić!

† Đuro Gašparović, biskup